

Р. ПАКЛЕН

**ОСНОВИ
НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО
СВІТОГЛЯДУ
І
УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ**

ТОМ III

3

**1978
ЧУЖИНА**

Ось, що далі пише Ісаак Мазепа: "... Донцов сміється з Драгоманова за його віру в закономірність суспільного розвитку, бо сам Донцов писав: "Щоб правити суспільністю... ТРЕБА НЕ ЗНАТИ закони людського співжиття, закони зросту й упадку суспільностей і незмінні, як закони космосу" /Дух нашої давнини" ст. 150/.

Сміється ж Донцов у дійсності з того, що "припадкові хвилі відносин між різними феноменами суспільного життя уважалися за сталі"... "Провансальцям здавалося, що ці відносини були усталені раз на все, а коли й підлягали змінам, то й ці зміни могли відбуватися лише в стисло приписанім темпі й порядку..." /"Націоналізм" ст. 18/. Одне - "знати закони зросту й упадку суспільностей", а друге - вірити в усталеність і незмінність існуючих між народами відносин, в неможливість людськими зусиллями їх змінити. А Донцов саме й сміється з цього примітивного вигадування фальшивих законів "соціального розвитку", які не приймали під увагу багатьох дуже важливих річей.

Тому провансальці думали, як пише Донцов цитуючи Бочковського /а не Драгоманова!/, що: "Історія ішла "несвідомо, механічно", вона НЕ була "впливом свідомих змагань", стреміла до своєї мети "хочьби навіть ніхто до того свідомо не йшов". (Націоналізм" ст. 22/.

Отже бачимо і тут, п. Ісаак Мазепа підмінив ідею Донцова, змінив рівнож і те, що Донцов писав про роль розуму і волі.

Підмінивши думки Донцова ІНШИМИ, Ісаак Мазепа їх "розбиває" і з переможним виглядом робить висновки: "значить теза автора про негативну роль розуму неправдива" /"Підстави нашого відродження" т. II, ст. 89/.

Коли ми порівняємо останні слова з тим, що писав Донцов несамохіть пригадуємо слова Донцова про... "непоборне туподумство нашого провансальства", яке можна дурити такими фальсифікатами! І то на цьому не кінець.

Далі частує нас Ісаак Мазепа на кількох сторінках давно відомими, лише спримітивізованими ним же, міркуваннями і кінчає порадою вчитися у чеського народу.

Даючи цю пораду не відважився п. Ісаак Мазепа написати так, як його по антинаукових писаннях і не обумлених нападах на націоналізм - "проф. Ю. Шерех", а саме, що треба культивувати "швейкіянство", виплекувати "Швейків", які певно мали визволити нарід торгуючи як швейк краденими фарбованими псами!...

Проте, приклад п. Ісаака Мазепи не можемо уважати щасливим, бо чехи не "вибороти" собі держави, лише їм просто "устигнулася доля" і "мама Антанта", ЗРОБИВШИ їх державою.

Чи з того випливає, що й Україні трапиться така ж "комбінація"?

Плани можливих ворогів Московщини, що до Московської імперії можуть з багатьох причин поважно

різнитися від плянів, які мала Антанта, що до Австрії.

Отже, "порада" п. Ісаака Мазепи, оскільки прийняти під увагу його несвідомість, що-до справжніх цілей "проф. Ю. Шереха", аж ніяк не переконує нас.

Комбінаторство чехів при зустрічі, як з Гітлером, так і зі Сталіним, як бачимо, не дало їм жодних користей.

Подав тут же Ісаак Мазепа багато тверджень Масарикових, які могли би бути корисними, в першу чергу для самого Ісаака Мазепи, коли б він їх розумів, у чому ми маємо підстави сумніватися, зважаючи на те, що хоче ними довести п. Ісаак Мазепа.

Напр. на ст. 92 своєї праці подає Іс. Мазепа цитату, якої головна думка висловлена в таких словах Масарика: "оскільки політика є питанням сили, цей так зв. національний інстинкт, **ДУЖЕ ДОРОГОЦІННА ПОЛІТИЧНА СИЛА**, і ми **МОЖЕМО РАДІТИ**, як що маємо тих сил як найбільше".

Донцов цю ж думку висловив так: "великі ідеї... без афектів, що ідуть їм у супроводі, ніколи не мають пориваючої сили" /"Націоналізм" ст. 189/.

"Замість розпалювати до білого цю "емоційність" у нас її гасили" /там же, ст. 225/.

Так, як бачимо, п. Ісаак Мазепа "по несвідомості" **ПІДПЕР** одну з головних тез Донцова також ще й цитатою з Масарика! Так ще раз справді "унтарофіцерская вдова сама себя висекла".

Донцов власне вчив, що в політиці рішає сила і що тому треба плекати волю, афекти, а не **н а д м і р н и й** нахил до гамлетівського розумовання.

Далі, в цій же наведеній Ісааком Мазепою цитаті з Масарика читаємо: "Сьогодні... віра в політичний і історичний випадок дуже поширена. Я її не поділяю **за велике зло**".

Очевидно і Донцов її не поділяє та вважає за велике зло, але цього не можна сказати про премера "уряду", який ставить ставку саме на "випадок" і не цинить, як хоч би Масарик/ а тому й ослаблює їх / національних інстинктів та емоцій.

Шкода, отже, що Іс. Мазепа не навчився цієї істини бодай від Масарика!

Але можливо, що цих річей не розуміє і не в стані зрозуміти сам п. Іс. Мазепа, бо ж міг же він написати таке: "Ні, автор "Націоналізму" Д. Донцов не проповідує ніякої " нової ідеології", його ідеологія така ж стара, як і боротьба між освітою й темрявою" /"Підстави нашого відродження" т. II, ст. 92/.

По перше - абсолютно "нового" немає нічого, бо все нове виростає зі старого, по друге - вже сама величезна кількість авторів цитованих Донцовим доводить, що він **н е п о д а в** своєї твердження, як щось цілковито нове, по третє - Донцов пише, що ці ідеї почав він пропагувати "відколи почав писати". Отже, питаємо: по що з таким галасом ломитися у широко відчинені двері?

Сам Ісаак Мазепа не лише не проповідує нічого нового /бо

годує мішаниною з Драгоманова і інш. "руських діятелів"/, а навіть наклепи ширить вистарчаючо не оригінальні, що ж має з тим усім опільного "боротьба між освітою і темрявою", це оправді. "секрет винахідника"!

"Побиває" п. Ісаак Мазепа Донцова і просвітянськими "мудрощами" Бочковського, але знова неfortunно... Він твердить, що Донцов безпідставно критикує наші національні течії, бо мовляв подібне ж було "відродження" й інших народів, при чому в одній з ним наведених цитат з Бочковського, говориться про роль інтелігенції "в житті ПЛБЕЙСЬКИХ НАРОДІВ" - це "доказ" Іс. Мазепа!

А що ж твердить Донцов?

Саме те, що КОЛЕСИ П. ІС. МАЗЕПИ у в а ж а ю т ь у к р а ї н с ь к и й н а р і д, я к и й м а в в л а с н у і м п е р і ю, з а "н а р о д п л е б е й с ь к и й" і м п а - ю т ь й о г о н а ш л я х п л е б е й с ь к и х н а р о д і в. До таких народів належать і провансальці і тому зве Донцов тих інтелігентів, яких тягне на той шлях - "п р о в а н с а л ь ц я м и".

Тому не бачимо жодної помилки Донцова в цьому, він знає, що відродження тих народів мало багато подібного з рухом наших, фактично зде націоналізованих інтелігентів. Розходження лише в тому, що "провансальці", яко духові плебей, ВДОВОЛЕНІ з такої долі, а Донцов ОБУРЮЄТЬСЯ спробами обернути українців у плебейську, неісторичну націю.

Нападів на Донцова пов'язаних з "РУП"ом не розглядаємо, бо їх вартість яона буде і так читачам - коли порівняють з написаним у нас про "РУП". Ті напади оперті на свідомому перекручуванні історії "РУП"-у і приписуванню заслуги засновання "РУП"-у тим, котрі мають незаперечну "заслугу" ліквідації його.

Дуже характеристична для "критиків" Донцова ще одна штучка, зроблена п. Ісааком Мазепою, яку подаємо нижче.

У Донцова в одній брошурі /"Де шукати наших традицій"/ серед численних прикладів, які показували, що за властивості духа цінували наші предки, подається уривок зі старої драми: "Милость Божія".

Донцов тут пише: "Автор "Милости Божієй" вкладає в уста... Богдана Хмельницького такі видумані, але які ж характеристичні слова:

"А залізо добре важить і над злато,
Злато бо потемнієть без него як блато...
Колікіє ж багатства залізо побрало".

Далі, подає Донцов ряд інших уривків з того ж твору, які засовують стару істину, що хто випустить з рук "залізо" не довго тішитиметься і соціальними здобутками"... "Прочі слова! додає Донцов "Коли козаки обнищали" /втрапивши зброю/ то і "омердів" повернули в неволю. Без власного заліза, рало хлібороба стало ралом раба, про що не думали ні Черкасенко, ні Грушевський".

Написавши це, хоче Донцов показати, що такий погляд на

світ і відносини в ньому чужий нашим провансаль-
цям НЕ ТОМУ, що він є "стародавній", бо й нині
багато де-хто має подібні погляди і тому далі Донцов нагадує
"Муссоліні писав..." в боротьбі між золотом і залізом все пере-
магало залізо"... і додає Донцов: "Чи це не виглядає немов пля-
їят з нашої "Милості Божієй"? "Чи тепер не з'ясніє може в го-
ловах демагогів, чому я, поруч з тими традиціями нашої
історії, традиціями Хмеля, Володимира, Святослава, що теж не
приймав від греків золота, але приймав залізо - чому поруч з
ними, я звертаю увагу на італійського НАПР. диктатора, тому,
що це типи і люди одного світогляду, одної психіки, яка в часи,
коли ми ще не здегенерувалися - була і наша психіка... З цієї
ж причини наші демократи, що обурюються на нашу пропаганду чу-
жих взірців і собі з приємністю звертаються до чужих взірців,
але до інших: до Толстого, до Бабефа, Сімона, Фур'є, Жореса, які
проповідували "величні кличі" соціалізму" /"Де шукати наших
традицій" ст. 79/. Що ж з цього уривка робить Ісаак Мазепа? -
А ось що: "Донцов приходить до висновку, що ніби той дух, який
"одушевляв і окриляв" людей нашої давньої доби, якраз і є той
дух, якого "бракує сучасній українській ідеї". А звідси ро-
бить дальший висновок: "Маємо шукати джерел для свого дійсного
відродження" ніде, як тільки в "душах діячів тої дав-
ньої славної доби", бо мовляв, світогляд і психіка наших "ди-
ких предків" була САМЕ ТА, за допомогою
яких тепер ПОРЯДКУЮТЬ В РІЗНИХ КРАЇНАХ ДИКТАТУРИ. "Чому я
- пише він - поруч з традиціями Хмеля, Володимира, Святослава...
звертаю увагу на італійського диктатора. Тому, що ці люди од-
ного світогляду, одної психіки..."

Як бачимо, п. Ісаак Мазепа не тільки не міняє тої ідеї в
Донцова, але... МІНЯЄ ЦІЛКОМ ОСНОВНУ ДУМКУ. Коли Донцов писав
про культ певних чеснот, які мали наші предки, коли Донцов на-
водив ті погляди наших предків і лише принагідно
підкреслив, що де-які з тих поглядів немов запозичили і
сучасні діячі, та для прикладу навів слова Муссолі-
ні в яких говорилося, що рішаччу роль грає не
багатство, тільки мужність і сила
/прикмети, які мусять плекати нарід для оборони від
зовнішнього ворога, про що яно свідчили і ци-
тати з "Милості Божієй" і слова Донцова/. - то п. Ісаак Мазепа
ПІДМІНЯЄ ЦЮ ДУМКУ ДОНЦОВА ІНШОЮ.

Ісаак Мазепа намагається вмовити в довірливого читача, що
то Донцов підкреслює, а не однодумці Ісаака Мазепа, "дикість"
наших предків і що то Донцов пропагує щось таке властиве дику-
нам, що дає змогу нині "порядкувати" /у ДОНЦОВА НЕ БУЛО Й МОВИ
ПРО ВНУТРІШНІ ВІДНОСИНИ/ "в різних країнах диктатурам".

А тепер поміркуємо: що ж міг би пропонувати п. Іс. Мазепа
в заміні тої ідеї, яку в даному випадку він
пропагував Д. Донцов?

Донцов пропагував ідею, що мужність і сила важливіші за
багатства, що нарід, який нагадує стародавніх римлян, є більш

гідний пошани за нарід, що нагадує хоч би картагенян.

Ісааку Мазепі не подобається це? Думає він, що прикмети картагенян є більш гідні наслідування?

Але ж це є культ "золотого бичка", культ "капіталу" - як же ж тоді з "соціалізмом" п. Ісаака Мазепи?

Можемо упокоїти читачів: п. Ісаак Мазепа не задумувався над цими питаннями. Він не міг і не збирався заперечувати правильності ідей пропагандованої Донцовим, він розумів /бо того не зрозуміти таки не можливо/, що Донцов лише для прикладу згадав Муссоліні, що це тільки, такий же приклад, як і ті, котрі подають колеги п. Іс. Мазепи, цитуючи слова Бабефа або К. Маркса, отже, це жодна пропаганда чужих взірців.

Коротко, Ісаак Мазепа і тут свідомо сфальшував правильну думку Донцова і виявив ще зайвий раз свої якості - демагога і наклепника. Ісааку Мазепі в данному випадкові не залежить на запереченні думки Донцова, лише просто на очерненні самого Донцова, будь якою ціною, хоча б ціною власного доброго імені.

Далі, для здійснення тої ж цілі ширить Ісаак Мазепа стару вигадку, якої повстання є доказом надзвичайної убогості нашої політичної освіти, надзвичайної плиткості думки і не розуміння того, що читаємо.

Отже Іс. Мазепа твердить: "Свій "новий світогляд", абстрактний і відірваний від українського життя ^{х/} Донцов ширив серед української молоді на західних землях... і мав успіх Донцовський націоналізм залишався ідеологією Організації Українських Націоналістів /що повстала під його впливом/ аж до початку другої світової війни" /"Підстави нашого відродження" т. II, ст. 101/.

Друге, підкреслене нами твердження Є ВИГADKOЮ ВІД ПОЧАТКУ ДО КІНЦЯ.

Більша частина наступного тому нашої праці присвячена засуванню цієї справи, а тому ми тут лише обмежимося до пригадки, що О.У.Н. прийняла за виклад своєї "ідеології" брошурку Сціборського "Націократія", а не праці Донцова.

Ісаак Мазепа правдоподібно знає про це і тому з одного боку пише: "... не задовольняючися абстрактною теорією Донцова, його прихильники почали самотужки шукати конкретизації його програми за допомогою теорії і практики італійського фашизму... Цей ухил учнів Донцова в бік італійського фашизму, з його державним синдикалізмом, особливо виразно позначився в книзі одного з тодішніх провідників укр. нац. руху М. Сціборського, що вийшла під назвою "Націократія" 1937 року, /"Підстави нашого відродження" т. II, ст. 102/.

х/ це б то від Драгоманова, Винниченка, Корніичука, Шереха та Ісаака Мазепи.

Ми, реферуючи "Націоналізм" Донцова підкреслювали, що Донцов сам уважав свою працю "пропедевтикою" українського націоналізму, в якій з'ясовувалося хіби провансальського світогляду і принципи на яких мав спиратися новий український націоналістичний світогляд. Ми підкреслювали, що Донцов закликав опрацювати цей світогляд і при тому **ВИРАЗНО ЗАКЛИКАВ НЕ НАСЛІДУВАТИ ІДЕОЛОГІЧНИХ ТЕЗ І ПРОГРАМІВ ЧУЖИХ НАЦІОНАЛІЗМІВ, ЛИШЕ ЗРОЗУМІШИ ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВСЬКОГО НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО СВІТОГЛЯДУ і послуговуючися ними, хоча б так, як напр. математик по-слуговується логаритмами або інтегралами - САМОСТІЙНО ЗНАЙТИ СИНТЕЗУ, яка б здійснювала всі стремління української нації і була б оперта на студійованні минулого та пізнанні вимог сучасного і майбутнього українського народу.**

Написання такої праці було б не впливом якогось "не задоволення" лише здійсненням завдання висунутого Донцовим. Отже, пояснення появи тої брошури "не задоволенням" є фальшиве.

Однак ясно, що вже самий факт наслідування державного синдикалізму Італії - є доказом, що "Націократія" не була писана тою людиною, яка **ЗАСВОЇЛА** науку Донцова.

Тут мусимо зазначити, що п. Ісаак Мазепа "свідомо помиляється" коли справді вважає, що італійський фашизм мав **переважачий вплив на "Націократію" Сциборського.** В наступному тому цієї праці цілком ясно буде вказана помилковість цього твердження, яке хоча і неправдиве, але потрібне для Ісаака Мазепа в цілях демагогічних.

Чим же можемо пояснити і далші твердження п. Іс. Мазепа: На початку своєї книги Сциборський повторює основні думки Донцовського "Націоналізму" далі фактично проповідує державну систему італійського фашизму" /"Підстави нашого відродження" ст. 102, т. II/, або: "Отже "Націократія" Сциборського по суті мало чим різниться від "Клясократії" Липинського, бо обидва... укладали під впливом ідеології італійського фашизму" /там же, ст. 114/.

У слідуючому розділі зве Іс. Мазепа "Націократію" Сциборського "дитиною Донцова".

З нагоди усього щойно наведеного, яке, оскільки би було ширим переконанням п. Ісаака Мазепа - могло би бути доказом його повного політичного анальфabetизму, який йому уможливило мішати до купи все.

Це так, як би хтось написав, що "по суті мало чим різниться філософія Ніцше, філософія Платона, Вольтера і тибетський Лямаїзм".

Коли, повторюємо, це є шире переконання п. Іс. Мазепа то слід би його одноступням, як найкорше нагадати народню пораду для подібних знавців: "злізай з даху і не поуй гонтів".

Оскільки ж це використання "пропагандового досвіду" большевиків, які не задумуючися роблять "фашистами" всіх, хто лише

їм не подобається - починаючи з през. Трумана - то тоді ці твердження доповнюватимуть матеріали про "подиву гідну несумлінність Ісаака Мазепа".

Що ж до того, чиєю "дитиною" була "Націократія" то треба признати /як це ні парадоксально здається на перший погляд!/, що п. Ісаак Мазепа має більше підстав уважати своїх однодумців "батьком" ані ж Донцова. Донцов слушно пише, що "Націократія" "овідомо рве з духом нашої давнини, як і драгоманівці, висуваючи гасло інтернаціональної демократії, марксизма, прудонізма чи соціаліст. російського народництва".

З попередню оказаного є очевидна фальшивість дальших слів Ісаака Мазепа: "Донцов, як видно з книги Сциборського, вже в кінці 30-х років втратив свій попередній вплив націоналістів". Донцов, пише один з його прихильників /"Проблем" за 1943 рік ст. 3/ - опинився поза рухом, у кожному разі поза О.У.Н. Донцов не лише не прикладав рук до голошених ним ідей, але не уточнив їх в формі політичної і соціальної програми. Він кидав гасла, утворював настрої і на тім обмежувався".

Уважний читач мусив помітити, що ми не згадували про те, що Донцов був заангажований в У.В.О. або пізнійшій О.У.Н. - бо він не тільки ні коли до них не належав, але й не поділяв багатьох їхніх думок та тактики /докладно про це буде в наступному томі цієї праці/.

З цього випливає, що Донцов не міг "опинитися" поза рухом в якому участі він брати не хотів і не брав з причин засадничих.

Що до дальшого закиду - то він є природний для "провансальця" і відповідає його здатності "логічно" думати.

Справді можна закинути Донцову не лише те, що він написав стільки праць і редагує журнал, ще не писав програмів для партій, які хоча мали досить "генералів" проте не були здатні уложити навіть доброго програму, але можна також закинути, що він не породив пару тисяч мудрих, вчених, досвідчених, характерних і т. д. українських націоналістів, не збудував України і не забезпечив у ній керуючих станович для "критиків" таких, як той, якого цитує Ісаак Мазепа.

Звичайно, Ісаак Мазепа зачитував ті слова лише для того, щоб негайно дочепити до вигадки про "кидання гасел" і "утворювання настроїв /де-яким мудрим головам навіть геометрична теорема може здаватися "гаслом!"/ такі слова:

"Наслідки такої безвідповідальної пропаганди Донцова були для національної молоді просто згубні. Особливо в Галичині й на Волині де Донцовщина... ширилася безборонно" /"Підстави нашого відродження" т. II, ст. 105/.

Отже - де тут логіка? З одного боку твердить Ісаак Мазепа, що вже "в кінці 30-х років Донцов втратив свій попередній вплив на націоналістів"... а з другого... робить його відповідальним /без найменших доказів/ за те, чого допустилися ті чи інші групи та одиниці 10-12 років пізніше!...

До того слід додати, що більше є підстав твердити, що то

соціалісти такими "прикладками", як убивство Болбочана, як скандальна справа з застреленням жида Доброго, або як убивство Оскілка, Отмарштайна і т. д. мали також справді "просто згубний вплив" на молодь.

Донцов ніколи не похваляв і тим більше не пропагував індивідуального терору, гурт молоді, який справді виховується на творах Донцова /прізвища будуть подані далі/, може на своєму прикладі довести брехливість подібних тверджень.

Свою "симфонію наклепів" на Донцова закінчує Ісаак Мазепа в Шопенівському стилі - ефектовним акордом.

Це - розділ пятий, який ми подаємо в цілому в додатках, що має майже провокаційний заголовок: "Поворот Донцова до царських традицій".

Починає Ісаак Мазепа з того, що твердить: "Як бачимо, Донцов по суті повторює тут одну з головних тез Липинського..."

"Нема виходу іншого з нашої національної трагедії і нашої опоконвічної руїни, як тільки ідеологічне та органічне відродження українського консерватизму" /ст. 519/. "Цю орієнтацію на український консерватизм, на старі "володарські верстви" власне проповідує в своїй новій книзі Донцов у формі т. зв. "гієрархізованої суспільності" /т. II, ст. 10/.

Це твердження, як легко можна переконатися оперте на звичайному... "переосмислюванні карт", дає "добрі наслідки" лише коли партнер є не надто уважний! Справді, Ісаак Мазепа навів з Липинського цитату, яка, як це й природне для консервативного руху, говорить про конечність "відродження українського консерватизму", але далі опритно і непомітно, не подаючи доказу, перебігає до власної вигадки немов "цю орієнтацію на український консерватизм, на старі "володарські верстви" проповідує.. Донцов".

Тимчасом Донцов у книжці "Дух нашої давнини", про яку мова НЕ ПРОПОВІДУЄ НІДЕ орієнтації на консерватизм лише... в і д р о д ж е н н я ЧЕСНОТ, які мали колишні володарські верстви України, верстви не лише князівської України, але і РЕВОЛЮЦІЙНІ верстви КОЗАЦЬКОЇ України, верстви, які п о б о р ю в а л и "консерваторів" типу Липинського, в особі Яреми Вишневецького, якому протиставили тих, хто був проти консерватизму.

Донцов пропагує не консерватизм, лише плекання чеснот тих, хто творив нашу історію, однаково, чи то був шляхтич - Хмельницький, чи "Ярема-хамів син", що перетворився в "Галайду".

Крім того пропагував Донцов конечність будови суспільства на основі "гієрархії".

Це рівнож не має нічого спільного з консерватизмом і цього не доміркуватися п. Іо. Мазепа не міг, бо ж Донцов написав виразно: "Під правлячою кастою під "аристократією" розумію щось подібне до Ордену... каста оперта на засаді персональної моральної якості... в и т в о р и т и цю касту - завдання нашого часу... НОВУ касту..."

з новою думкою, ... з новим організаційним ідеалом" /"Дух нашої давнини" ст. 6-7/. Де ж тут ідея зберігання старої касті?

Так писав Донцов, але п. Ісаак Мазепа зфальшував і ці погляди Донцова, щоб потім його посуджувати у зміні поглядів і то наче б то погляди подиктовані тим, що "тоталітарні режими... стали наближатися до свого банкрутства".

І тепер, щоб окомпромітувати за всяку ціну ненавистний український націоналізм та його ідеолога - Донцова, Ісаак Мазепа "наживує" такі безпідставні НАКЛЕПИ: "Донцов підкреслює дуже недвозначно лише один момент "гієрархізована суспільність" має базуватися... на зразках східньої деспотії, що показала себе сильнішою у боротьбі з західньо-європейським тоталізмом" "Донцов починає захоплюватися абсолютистичними традиціями старої царської і сучасної диктаторської Росії" і твердить Ісаак Мазепа, тим самим Донцов "не витримав послідовної протимосковської лінії з якої почав пропаганду" /"Підстави нашого відродження" ст. 108-112, т. II/.

Звичайно сам Ісаак Мазепа "витримав лінію" - бо все нами зойно наведене, є такою ж брехнею і наклепом як і попередні, вже викриті вигадки.

Як він зфальшував самим нечесним способом думки Донцова у великій цитаті з "Духа нашої давнини" - побачить читач у додатках до цього тому, тут же ми лише підкреслюємо, що безпідставним наклепом є твердження про який-будь вплив перемоги червоної Московщини на Донцова, бо Донцов і в 1925 р. писав: "Сей патос ^х/ був і в Пушкіна і в Тютчева, і в Блока і в Маяковського, в передреволюційній і пореволюційній Росії" /"Націоналізм" ст. 229/.

У Літер. Науковому Віснику в тому ж році читаємо в статті Донцова: "Большевикам удалось надхнути своєю ідеєю виховний царями московський державницький савойовницький патос. Коли подібне не вдасться зробити українській національній ідеї - їй лишиться тільки покласти до домовини, їй усякій, "пролетарській" чи "куркульській". Як бачимо всупереч вигадкам Іс. Мазепи - Донцов завжди підкреслював цей бік діяльності большевиків.

З другого ж боку в книжці "Дух нашої давнини" на ст. 54 стоїть виразно, що Донцов і ДАЛІ ПІДТРИМУЄ В ЦІЛОСТІ висловлену ним ще в 1914 році думку, а саме: "конфлікт між Україною й Росією був засадничої натури, яка в як лю ч а л а к о м п р о м і с и, лише вимагала боротьби з перспективою знищення одної АБО ДРУГОЇ СТОРОНИ".

Так виглядають і ці "аргументи" Ісаака Мазепи.

На цьому закінчуємо висвітлення наклепів п. Ісаака Мазепи, перепрошуючи читачів, що їх змусили читати стільки немудрих

х/Мова про "патос наказу, що не лише боронить себе від заливу оточення, але й накидає йому своє "горде" і "зарозуміле" національне обличчя" /там же ст. 229/.

фальсифікатів, підлих інсинуацій і провокаторських вигадок ворогів українського націоналізму, а нарешті опиняли над половом, якою годує своїх читачів Ісаак Мазепа. х/

Треба однак звернути увагу на те що, як і всі попередники, Іс. Мазепа в поборюванні укр. націоналізму і Донцова, головні зусилля скеровує на те щоб переконати своїх читачів ніби Донцов безнастанно змінює свої погляди, достосовуючись до "кон'юнктури" і моди, що звичайно, коли мова про Донцова є найбільш безпідставним наклепом, бо важко знайти іншого теоретика, який так послідовно тримався основної лінії.

Однак ми не могли побіжно спинитися на книжці Іс. Мазепа не тільки тому, що вона є під цим оглядом "типова" для всієї скерованої проти українського націоналізму "критики", не лише тому, що вона є документом морального розкладу і жахливого обниження рівня української науки, але і тому, що в наслідок загального обниження рівня української політичної свідомості, фактичного знання, відповідальності за повторювану думку - існує поважна небезпека, що читачий загаль сам її не зможе розшифрувати.

Що це останнє наше твердження не є на жаль безпідставним припущенням - доводить наче б то критична стаття з нагоди книжки Ісаака Мазепа в органі одного з відламів "організованого українського націоналізму" - парижському "Українському слові" /ч. 20, рік 1949/ підписана псевдом "Ікар".

Стаття доводить зайвий раз правдивість признання інж. Сциборського про низький рівень освіти взагалі і української зокрема серед чоловічих осіб з поміж організованих націоналістів.

Автор статті без найменшої підстави і потреби фальшує засадничі речі, або... виявляє свою ігноранцію в тих справах, які повинен знати українець. Так напр. він пише "Незаперечним фактом є, що саме соціалісти, або ті, що себе такими уважали були будівничими Української Національної Республіки... І не розумно або не чесно поступають ті, які нехтуючи цей факт... воліли б мати в минулому... порожнє місце, або Гетьманську Державу, яка окотилася до федерації з білою Москвою".

Тимчасом в дійсності "незаперечним фактом" є що соціалісти не бажали будувати навіть самостійної "Української Народної Республіки", дійшло до того проти їх волі, в IV Універсалі вони подбали вмістити пункт, який би робив проголошення самостійності кроком тимчасовим, а щойно по п'ятих місяцях вставили в свої програми постулат самостійності України, у м о т и в о в а н и й... ВІДУЧНІСТЬ "такої" Росії з якою вони могли б і федеруватися. Про кого вони думали - було вже нами з'ясоване, коли ми згадували

х/ тут же мусять з'ясувати, що ми завжди тому називали Іс. Мазепу і по імені, бо нам прикро було без виразного відмежування згадувати, бабравчися в бруді, святе для українців прізвище - Мазепа.

про нараду з московськими соціалістами у Нью Йорку у вересні 1949 року.

Усім рівнож відомо, як "незаперений факт", що "У.Н.Р." це була НЕ "Українська НАЦІОНАЛЬНА Республіка" тільки "Українська Народня Республіка" і це "народня" перекладало Міністерство Загор. Справ на своїх бланкетах по німецькі "Volks-republik". Отже це "народня" було вироблене на тому ж варіанті на якому вироблені нині "народні демократії", що є за "Залізною Занісою".

Всіх цих річей політик і публіцист з органу організованих "націоналістів" - не знає і не розуміє.

Цим імовірно слід пояснювати таку оцінку наклепницької книжки Ісаака Мазепи:

"стверджуємо, що автор є далеким полеміци і його книга стоїть на науковому рівні.

Що більше - уважаємо, що його книга є добрим вкладом в нашу політичну літературу".

Бідна та "політична література" в яку може бути книжка Ісаака Мазепи "добрим вкладом" надто вже низький та "науковий рівень" на якому є такі книжки, і не можна позаздрити організації, яка має таких політиків і публіцистів, як "Ікар" /підписаний під статтею/.

Це стан занепаду і загнивання та морального розкладу, стан в якому можуть себе добре почувати лише "проф. Шерехи", проф. Оглоблін, Полонські і т. п.

Самозрозуміло, на цьому не кінчаються і не кінчатся спроби ворогів українського націоналізму очорнити, опам'яжити, знецінити українську націоналістичну ідеологію, якої засади опрацював Донцов, яку ширив редагований ним Л.Н.В. та "Вістник" - НЕ КІНЧАТЬСЯ ДОТИ - ДОКИ БУДЕ НЕБЕЗПЕЧНИМ УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ, доки примара справжнього національного відродження українського народу, керованого справжніми націоналістами, зганятиме сон з повік кождочасового московського проводу в Кремлі.

Але всі ці намагання, як на це вказує довголітня /майже 35 років/ практика - ЗАВЖДИ БУДУТЬ ПОБУДОВАНІ НА СВІДОМІЙ БРЕХНІ І ЗЛОЧИННОМУ ФАЛЬШОВАННІ.

Від багатьох років вороги українського націоналізму океровували всі свої зусилля на те, щоб, як тільки лише починає творитися якась група, що могла б стати націоналістичною - негайно пролізти в її керуючі органи, розкласти й здеморалізувати цілу групу, звести на манівці і настроїти проти справжнього націоналізму, підсовуючи ерзати.

Успішними можуть бути такі намагання лише тоді, коли вороги українського націоналізму і "пятиколонники", потраплять використати непоорієнтованість українських діячів /у своїй масі симпатизуючих провансальству/ в тому, що діється, за що йде боротьба і коли КОНТРОЛЮВАТИМУТЬ УСІ ПЕРІОДИЧНІ І НЕ ПЕРІОДИЧНІ ВИДАВНИЦТВА ЕМІГРАЦІЇ.

Успіх можуть мати вороги українського націоналізму ЛИШЕ

ТОДИ, КОЛИ НЕ БУДЕ ЗМОГИ ВИКРИТИ ЇХНІ ФАЛЬШОВАННЯ І НАКЛЕПИ, коли їм пощастить зробити таким же неможливим, як і в У.С.С.Р., опублікування правди і розшифрування їхньої злочинної брехливої пропаганди.

Вороги українського націоналізму, як і більшовицька преса, представляють українських націоналістів або "буржуазних куркулях", або... "наймитами буржуазії" - а тим часом не справжні українські націоналісти - тільки їхні вороги - мають нині грошей, засоби і вони, а не справжні українські націоналісти нині панують на видавничому ринку.

Цим з'ясовується чому українські маси, що отніти з українців, що перебувають в республіці - НЕ МАЮТЬ ЗМОГИ ПОЧУТИ ПРАВДИ, тої правди, якої так бояться вороги українського націоналізму, розуміючи, що УКРАЇНСЬКІ МАСИ, КОЛИ Б ЗНАЛИ ПРАВДУ СТАЛИ Б В ЛАВИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ І ПЕРЕТВОРИЛИСЯ Б В ПОВАЖНОГО ЧИННИКА УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЕННЯ.

Не повинно нас також дивувати і те, що вороги українського націоналізму намагаються усунути навіть найменше підозріння щодо брехливості і тенденційності їхнього галасу, з цим метою використовують випробуваний в С.С.С.Р. засіб. Преса С.С.С.Р. кричить на всі голоси про те, що в С.С.С.Р. існує справжня воля слова, справжня демократія і т. д. Про це ж зазначає і "Сталінська Конституція".

Робиться це для того, щоб переконати маси немов тому в пресі їхній немає найменшої спроби піддати критиці більшовицьку систему - що наче б то не можливо і їй зробити жодного річезового закиду, що річеза критика засад більшовицької системи наче б то є неможлива.

Очевидно, на еміграції не має змоги завести формальної "цензури", але захопивши видавничий апарат можна переконувати "принатідне" читачів, що тому вони знаходять в пресі лише самі напади на "вістниківство" - що МОВЛЯВ ВЗАГАЛІ НЕМОЖЛИВА РІЧЕВА ДИСКУСІЯ ПРОТИ ТИХ НАПАДІВ, які один по другому появляються друком.

При тому, звичайно, НАПАСНИКИ ще наче б то між собою "дискутували", що давало їм змогу підтримувати фальшиву ілюзію немов би в пресі панує воля слова, немов люди вільно обговорюють все, а одночасно - давало формальний привід все знову і знову вертатися до тої ж теми і давало змогу кожному зі спільників "докидати" своїх "два гроші".

Отже після появи уривків з наклепницького-перехіньського "відчиту" дано було місце в пресі пп. Голубенкові, "Шевчукові", Дивничові, Підгайному, Майстренкові і т. д. і т. д.

Так на практиці "полемізували" КАЖУЧИ СИМВОЛІЧНО, з "проф. Ю. Шерехом" п. "Г. Шевчук". Інші - мусіли мовчати. х/

х/ обидва псевда уживає Шевельов.

Воякі спроби зареагувати опинялися в "редакційних кошах" /численні статті до "Укр. Трибуни", статті до "Часу", до "Нашого віку" в Канаді та інш./.

На тлі цього набирає властивого значіння опублікована в числі 34 "Часу" за 1948 рік /орган одного з відламів "організованого націоналізму" / стаття "проф. Ю. Шереха" під заголовком "Рік одної дискусії", в якій він вмовляє в читачів, що наче б то протягом року "йшла широка дискусія".

З рідким цинізмом /який хіба ще зустрічається в С.С.С.Р./ твердить "проф. Ю. Шерех" немов "Рік ствердив погляди автора"... "дискусія показала де у нас живе і де мертве, де чисте повітря, а де сморід".

Тут мушимо пояснити, що численні цитати з наклепів Шереха в тексті цієї праці, а також подані в додатку - вистарчачо зясовують чому їх авторові, "есеїсту" і "професору" вчувається довкола нього остільки виразно "сморід", що він не міг уникнути цього слова.

Там же запевняє він, що "люди вчорашніх доктрин" /"проф. Ю. Шерех" дипломатично промовчує, які він уважає доктрини "сьогоднішніми", поза тими, котрі "знайшов Хвильовий своїми українськими комуністами", лишаючи правдоподібно конкретизацію для У.Р.Д.П. / - "не могли дискутувати, бо деж їм узяти аргументів".

Так цинічно пускає "проф. Ю. Шерех" демагогічного "тумана" в очі очамрівшим від його писанини слухачам.

Кожному, хто прочитає в "Додатку" твердження "шановного професора" "есеїста" і "члена Н.Т.Ш." - стане ясне, що:

1/ дискусія - цілковито зайва, вистарчало демаскування і викриття наклепів та брехень і

2/ а таке викриття було не можливе в наслідок "контролі", яку мали одностуді "проф. Ю. Шерех" над друкованим словом.

Знаючи добре те все, "проф. Ю. Шерех" в тій же статті намагається викликати зневажливе наставлення до "цикльостилевої літератури", як він висловлюється.

Тоді, коли сам п. "Ю.Шерех" друкувався на цикльостилі /обидва збірники "МВР"-у/ - він іншої був думки, але з хвилиною, коли вороги націоналізму захопили впливи у всіх видавництвах, а націоналістам лишився цикльостиль - зрозумілою є така позиція!

Стаття - набір демагогічних фраз, безмістовних і безпідставних, які мають діяти на уяву невибагливого, примітивного читача /таких напр., як про "бруднорукість" і "паталогічний стан мозкових клітин" у тих, хто не подивляється отруйної писанини "есеїста" і "професора" так, як "подивлявся" Дамбул - Сталіна/. Ми про цю статтю згадали лише тому, що в ній людина, яка користується наївністю і примітивністю "провансальців" вдає зі себе представника української науки, наважується оголошувати усі пущені нею в обіг брудні і бездоказові наклепи та твердження - істиною, якої ніхто не в стані був заперечити!...

Тимчасом поданий в цій праці вичерпуючий матеріал -робить

цілу ситуацію надзвичайно ясною і управною нас для означення загального стану української наукової і політичної думки на еміграції, загального стану моралі, яка завжди була показником стану суспільства - за ГРІЗНИЙ.

Аналізуючи цей стан і пишучи про чинність пп. "Шерехів", "Глобенко", Дивичів" і т. д., ми не маємо наміру їх осуджувати, ми - стверджуємо факт, ми засовуємо, що вони орудують брехнею, підступом, і наклепом, але наша позиція в цій справі - в основному не різниться від тої, яку згідно зі словами Донцова, займав один з персонажів Тукітіда, який казав: "Я не картаю атеїстів за бажання правити іншими людьми, бо це природне, але я ганьблю інших за те, що дозволяють правити собою" /"Націоналізм" ст. 207/.

Отже і ми не дивуємося, коли москвини самі і за допомогою яничарів працюють над забезпеченням свого пановання над українською землею, але ми ганьбимо тих українців, які самі допомагають їм у тому, тих "науковців", які затверджують одним українськи поєвда замість московських прізвищ, другим підтримують шкідливу чинність цих передягнутих "масок", ми ганьбимо тих, також "націоналістів", які дають себе "водити за ніс", добровільно перетворюючися у маріонеток, тих "націоналістів", що за титул "голови", "провідника" чи "редактора" слухняно виконують те, що їм інспірується, часто будучи надто великими ігнорантами, щоб розуміти справжню свою роль і надто ледачими, щоб спробувати перевірити, хоча одну з тих брехень і наклепів, які пускають далі в світ.

Думаємо, що зі оказаного ясним є наше ставлення до цілої наклепницької "антивістниківської" кампанії. Вона в і с т о - т і р е ч і така нескладна, така примітивна в своїх неоригінальних методах і шита такими "білими нитками" і така брудна, що ми не можемо навіть "за вміння робити зло" шанувати тих, що її ведуть. Але це кидає тим гірше світло на тих, котрі підпадають її впливові.

На цьому ми кінчаємо перегляд нападів на справжній український націоналізм, в особі його ідеолога - Донцова, елементів явно-ворожих націоналізмові.

Про підривну акцію і ширення тих наклепів елементами замаскованими, елементами, що прикриваються своїм "націоналізмом", а також тих, хто будучи по своїй психіці й світогляді - "провансальцем" вважає себе помилково націоналістом - буде мова в наступному томі нашої праці.

х

Закінчуючи цього тома вважаємо кінечним сказати ще кілька слів про значіння і вплив праць Донцова.

Тепер ще важко говорити про значіння праць Донцова не тільки з огляду на брак "історичної перспективи", але й з іншої причини. Річ у тому, що твір людської думки може мати

величезне значіння, може бути грандіозним вкладом і осягненням, а одночасно... не мати жодного значіння в розумінні впливу на сучасників, а де-коли й нащадків.

Історія людської науки знає численних учених, які випереджували своїми відкриттями свій вік, які кидали нове світло на речі неznані, але їх не розуміли /а то й поборжували! / сучасники, а де-коли забували й нащадки.

Так траплялося навіть з наукою, яка має служити своїм націям, всім народам, отже, коли один нарід виявиться нездатним зрозуміти і використати ідеї свого сина - тоді часто знаходиться інший нарід, який їх використовує.

Інакше з науками, які пов'язані лише з даним народом, інакше з спробами поунути свій нарід вперед. Не дурно ж говорять "Nemo propheta patria sua" особливо коли, "батьківщина" є в тому стані, що Україна.

Щоб краще зрозуміти свою думку нагадаємо напр. величезну працю П. Куліша над перекладом Шекспіра.

Переклади Шекспіра, завдяки його надзвичайно багатому словнику, завдяки численним висловам, що віддають прецизійно нюанси думки - є дуже важкою працею. П. Куліш намагався бути докладним, П. Куліш творив слова, опрацьовував кожен рядок і треба сказати, що на свій час працю виконав блискуче, але... але ті "земляки", які послуговувалися українською мовою - ще "не потребували" Шекспіра і про нього не завжди чули. Ті ж "земляки", що чули і читали Шекспіра - звикли й думати й писати /і Шекспіра читати/ - по московські.

Тому, доконана П. Кулішем величезна праця не донекалася до признання і "не була потрібна" тоді, коли він її виконував, а нині - розвиток української мови з одного боку і нова московська навала з другого - зробила те, що й нині ці переклади є зайві.

Щоб подібне маємо і з працями Донцова.

Донцова читали: 1/ інтелігенти, яких такими зробила московська школа і які лише в дуже незначній мірі вирвалися з під її всебічного впливу, ставши на ґрунт "регіоналізму", 2/ інтелігентна молодь, що вчилася від людей попередніх генерацій, але вчилася по приватних школах, отже тому, під оглядом загального розвитку стояла та молодь нижче від старшої генерації, а під оглядом свідомості національної - хоча й не мала аж такого москвофільського світогляду, як їх вчителі, то все ж перейняла від них спосіб думання патріота-регіоналіста, це б то "провансальця" і 3/ інтелігенти з Галичини, які мали в своїй свідомості досить "провансальства", лише де-що специфічного.

Вони уважали, що вся "свідомість" і праця національна зводилася до підкреслювання при кожній нагоді своєї національності, приналежності до "Прогресу" й пари інших "народних установ", підтримки кооперації, датка на "Рідну Школу" і голосування на одну з українських партій, та палкої підтримки: "собо-борництва". Отже давали перевагу формальному, "організації"; заявлялися вони звичайно за "самостійність", але уважали важ-нішою... "собо-рність".

Трохи москвофільства і трохи великоукраїнського провінціалізму прищепилося до них разом з творами українських авторів.

Треба признати, що всі, ці три групи, /про нечисленні винятки тут не говоримо/ були такою ж доброю аудиторією для Донцова, як п'яна кумпанія для прелегента, який пропагує абстиненцію, або фарисеї - для Ісуса Христа.

Могла би ще сприйняти твори Донцова селянська молодь, але остан її освіти стояв на перешкоді тому.

Чому ж усе ж таки читалися писання Донцова і ЛНВ? Тому, що читачі, яких притягала до них цікавість викладу і високий рівень шукали в них не цілості, не намагалися під їх впливом зревідувати свій світогляд /це була для них "за важка праця"/, а лише шукали "корисних думок", це б то фраз, які вони не в'яжучи їх з цілістю писань Донцова, сприймали в тому випадковій, коли це підтверджувало той чи інший їхній власний погляд. Так напр. бувший урядовець, парох чи дідич з певністю "сприймав" окоче де-які вирвані фрази з брошури "Маса і провід", ті фрази, які, як йому здавалося, узасаднювали його власну думку, що люди, які займали нижчий від нього шабель на суспільній драбині, мають його слухатися. І це не лише припущення. Ми ж згадували, що "організовані націоналісти" відкидали не розуміючи "Підстави нашої політики", а "приймали" - "Націоналізм" з застереженням, що... з ним не годяться.

Певно можна, як то кажуть "порахувати на пальцях" людей, які сприймали написане Донцовим так, як НАУКУ, ЯК ВИКЛАД ПІДСТАВ.

Зі сказаного ясно, що в минулому і сучасному вплив ідей Донцова не міг бути надто великим, а тим самим і їхнє значіння. У майбутньому - все залежить від того, що буде з українським народом. Цим ми хочемо сказати, що на редактора "Кієвлянина" - В. Шульгина не міг впливати "Кобзар" так само, як не можуть вплинути ідеї українського націоналізму на якогось Корнійчука, Марію Демченко чи Коротченка.

Коли москвинам пощасть обернути усіх українців у "Корнійчуків" "Коротченків" "В. Шульгиних" "Винниченків" чи "Демченко" раніше, чим вони встані будуть прочитати, зрозуміти і сприйняти твори Донцова - то взагалі ці твори "не матимуть значіння", хіба ж, що колись чужинецький історик знайшовши їх скаже, що був усе ж "один праведник".

Натомість зовсім інакше слід оцінити значіння праць Донцова в тому випадковій, коли в першу чергу будемо розглядати їх, з боку абсолютної, так би мовити потенціальної їх вартості для українського народу.

З цього погляду значіння писань Донцова є епохальне і він сам, подобається це чи не подобається, увійде в історію українського визвольного руху та історію українського націоналізму, як постать виняткова, що переростає на цілу голову своїх сучасників.

Донцов перший в такий вичерпуючий спосіб зясував саму істоту українського модерного політичного москвофільства, того москвофільства, на яке хворіло /і хворіє/ т.зв. "свідоме українство".

Донцов у перше звернув увагу на страшну хворобу, ще в 1913 році і разже вбачивши її і в її нозі у початку цієї боротьби, яку вів з ПОДИВУ ГІДНОЮ ПОСЛІДОВНІСТЮ, більше 60 років!

За цей час багато уклінуло води! Впала захитана в першій світовій війні московська імперія й почала розпадатися на складові, силою пов'язані частини.

Український народ розбуджений з летаргичного сну спробував вибратися. Повстала тим часом нова московська імперія, міцніше організована, яка звертає більшу значну увагу за царську на цілковите знищення політичної і національної свідомості української нації та інших поневолених націй. В українському політичному житті також відбулося багато змін.

Розпадалися старі політичні партії, повстали нові, змінювалися "офіційні" цілі, за які боролися українські партії, формально гасло "автономії" було соромливо приховане в шухляді і почеплене гасло самостійності, яка за те дуже швидко, почала так нагадувати автономію, так, як вірування наших предків часів Володимира Великого - релігію Перуна.

Словом - мінялося все - лише не змінилася хвороба. Вона корчилася, зачаплювалася, ховалася в глибину, але не зникала, вона чекала слушного часу, щоб знова охопити цілий організм.

Хвороба не зникала, бо не зникала причина, що її породила: москвини далі панували над нашим народом, москвини далі виплювали нові й нові лави українців - москвофілів, лише виховували їх більш прецизійно за тих, що їх виховувала царська Москва.

Ці нові москвофіли дуже мало чим ріжнилися від наших "провансальців", бо звали себе українцями, мали яскраву любов до своєї провінції /яку звали "самостійною"/, любов міцно пов'язану з любов'ю і прив'язаністю до метрополії і пануючої нації-гнобителя.

Та москвофілство по другій світовій війні одержало дуже поважне "підкріплення", хоча це "підкріплення" і ріжнилось своїми соціально-політичними поглядами від старої генерації. Старша генерація ісповідувала погляди перейняті нею від "поступової" московської інтелігенції часів 1905-1917, а нове "підкріплення" - погляди сучасної "поступової" /це б те фрондуєчої проти режиму, але перейнятої комунізмом /червоної московської інтелігенції.

Ріжниця отже між одною генерацією і другою була в соціально-політичному "віру" і в тому, що серед старої генерації не було московських агентів, чого не можна, на жаль сказати про нову.

Подібність же була у... москвофілстві, політичному москвофілстві одних і других.

Завдяки цьому воєному боротьба Донцова з політичним москвофілством була і зосталася гострореальним завданням дня.

Так, як бачимо, критика політичного москвофілства в теперішній час...

ще більше важна і актуальна, як це було років 50 тому..

Не менше актуальною є нещадна критика карликової викривленої національної свідомості - регіоналізму або "провансальства".

Хоча нині "провансальство" виступає в "новій одежі" - т. зв. "ваплітянщини" і "хвильовизму", але сама його істота є цілком та сама, що й старого "провансальства" і тому критика Донцова є така потрібна саме нині.

Одне і друге "провансальство" саме хворіє на "примітивний інтелектуалізм", який уважає себе за "остання слово науки", не помічаючи, що та "наука" є дуже сумнівної якості і що на ній надто видко "фабричну марку" з над "Москви-реки".

Одне і друге провансальство глибоко було і є переконане, що "українська справа" буде залагоджена не збройною боротьбою проти московського народу в лавах його ворогів, тільки... за участю самого московського народу, це б то, як запевняв М. Драгоманов, що українці з а в ж д и знайдуть "союзників між якими будуть безперечно і самі великоруси".

Ця фатальна віра змушувала діячів Центр. Ради в першому періоді - взагалі заперечувати потребу війська, а в другому /по упадку Керенського/ організовувати відділи для боротьби з режимом, відділи в яких приймалося "антибольшевиків" хоч би і московської національності.

Ця фатальна віра змушує і нині замість пропагувати серед українців і чужинців konieczність боротьби з московським народом - вести пропаганду за творенням антирежимних об'єднань "народів ССРСР", з виразним підкреслюванням, що москвини були би в ньому "мило бачені".

Не треба й казати, що подібні настрої дадуть і подібні ж наслідки. Це тим більше, що подібність сягає далі: "стара генерація" - навіть провадячи боротьбу з більшовизмом як це ні парадоксально - мріяла про півбольшевицьку Україну. "Нова генерація" /"ваплітяни"/ мріяли про комуністичну Україну, але таку в якій би їм відступили ролю Готвальда.

Всі "ваплітяни" і "хвильовисти" були комуністами, уникали "прилентачів" і не збиралися політично рвати з Москвиною.

На тлі цього є боевим завданням пропагування ідеї стільки разів висловлюваної Донцовим: "КОНФЛІКТ МІЖ УКРАЇНОЮ Й РОСІЄЮ Є ЗАСАДНИЧОЇ НАТУРИ, ЯКА ВИКЛЮЧАЄ КОМПРОМІС ЛИШЕ ВИМАГАЄ БОРЬБИ З ПЕРСПЕКТИВОЮ ЗНИЩЕННЯ ОДНОЇ АБО ДРУГОЇ СТОРОНИ".

І нині "провансальцям" українським ця ідея чужа, була вона чужа і "ваплітянам" та "хвильовистам".

Висунув Донцов ідею konieczності розпростання зігнутого в довгому роботві хребта і заміни "заячої душі", або в ліпшому випадкові - "овечої", яка була у провансальців - душею борця-лицаря, душею колишнього запорожця, який не боявся боротьби навіть з самим чортом, а не те що думки стати на боротьбу з

сильнішим ворогом, з Московщиною.

Коли Б. Хмельницький підняв повстання - Польща була од-
ною з наймогутніших держав світа, Хмельницький мав "прик-
лад" ряду невдалих повстань і закатованих провідників і про-
те, він, як і Донцов, думав "хай одна стіна об другу вдариться
- одна впаде, друга - зостанеться". Так, як "провансальці з
Ісааком Мазепою думали - думали тоді Киселі, Барабаші і інші,
які "мудро" шукали "прихильних до нас ляхів", які помогли би
боротися з режимом, "зі сваволею королевиенят",

Донцов критикував психіку "адвоката", і "дрібного спеку-
лянта", яка і нині безупинно зміщує політику з політиканством.

Коротко, критика Донцова, творча критика /бо критикуючи
лише, завжди вказувала, які позитивні цінності слід плекати/
потрібна нині ще більше, як 50 років тому.

Цей бік діяльності Донцова, SAME
ЗАВДЯКИ ЙОГО НАДЗВИЧАЙНИЙ АКТУАЛЬНОСТІ, викликає і
нині такий неспокій і таку зне-
висть у москвофілів і провансаль-
ців усіх родів і в цьому є одна з при-
чин невгавачої кампанії наклепів.

Але величезне значіння праць Донцова не лише в критиці
/хоча та завжди була і в актуальній, завжди влучала в сам ко-
рінь лиха/, але може ще більше у сформульованні тих засад, без
яких неможливий здоровий нормальний розвиток української на-
ції, неможливе її визволення.

Донцов уже в "З приводу однієї ереси" вчив наших "політи-
ків" опирати своє поступовання не на чужі заявля, зроблених
для маси, не на гарних словах і обіцянках - тільки на правиль-
ному розумінні способу думання й інтересів свого ворога. Дон-
цов учив, що мусимо завжди помятати: добра дискусія може змі-
нити погляди нашого противника чи ворога, але не рішення, яке
диктується його інтересами і його бажаннями.

Донцов у своїх писаннях промовляв нечуваною серед "прован-
сальців" на Україні мовою сина великої нації, тоді, як "прован-
сальці" стало себе почували представниками "плебейської" нації,
народу упослідженого. Говорячи так, він цілком по новому освіт-
лює кожне питання, кожний проблем, так, як би мала те робити
суверенна українська нація, у свому власному, українському ін-
тересі.

В літературі і в політиці, в питаннях ідеології і плекан-
ня характерів - Донцов завжди був борцем за українськість Укра-
їни, за зважливість, лицарськість і підпорядкування власних
інтересів інтересам нації, великій ідеї визволення України.
Донцов умів завжди відгукнутися на всі найбільш актуальні пи-
тання, правильно їх поставити і правильно розв'язати.

Донцову ніхто і ніколи не зможе відмовити в признанні зас-
луги практичної ліквідації всіх пережитків етнографізму, і со-
лодкаво-фальшивого народництва, жодних слідів якого не знай-
демо у редактованому ним Літ. Наук. Вістнику.

Ідея конечности підпорядкування внутрішньої політики

потребам політики "закордонної", яка впливає з признання важливішими інтересів нації за інтереси одиниць чи груп - рівно ж з усією яскравістю була наголошена Донцовим.

Відношення до Московщини, відношення до Польщі, відношення до Заходу було визначене Донцовим і то так, що в ньому не потребуємо /і певно не потребуватимемо/ міняти нічого.

Донцов своїми писаннями творить окрему епоху в нашій політичній світоглядній та критичній літературі, що є у нас новим словом в розумінні національно-політичному і повним запереченням провінціалізму, регіоналізму і "ваплітянщини".

Його підставові ідеологічні тези, нині незрозумілі і дещо-жкі духово скаліченій інтелігенції, стануть зрозумілими і рідними тільки тоді, коли зникнуть рештки регіональної "свідомості", "малоросійської хитрості" і дрібного комбінаторства таких характерних для "плебеїв", хворих на комплекс менше вартості і духовний примітивізм.

Глибока правда, правильність, істотність ідей Донцова, високий рівень інтелігенції їх автора, блискуча форма, яка ніколи не ескапала коштом змісту і послідовна, неухильна політично ідеологічна лінія - все це притягало кращі, вище розвинуті особистості. Редагований Донцовим Літ. Наук. Вістник та пізніше "Вістник" завдяки цим прикметам ідей ширених Донцовим згуртував довкола себе безперечно найкращі письменницькі й наукові сили.

Це звичайно викликало заздрість у ворогів українського націоналізму, але це було фактом.

Довкола Л.Н.В. редактованого Донцовим гуртувалися кращі письменники і поети, а до того ж не один з них писав під безсумнівним впливом ідей Донцова. Більше того: так, як під проводом Наполеона були визначними стратегами і тактиками його маршали, залишені ж самим собі тратили ці свої прикмети так і гурт близьких опівробітників Л.Н.В., відірвавшись від Донцова, по кількох роках втратив не лише лінію, якою певно йшли вони, але і значіння, а їхні твори - втратили атракційність і глибину.

Очевидно мова тут про тих, хто жив і писав по закінченні світової війни.

Незважаючи на отало ведену шалену кампанію проти ідеології українського націоналізму та редактованого ним журналу, незважаючи на всякі "літературні нагороди" і т. п., які одержували багато слабійші за "вістниківців" автори і виразно вороже настанвлення українського провансальства - до Л.Н.В. давали отало свої твори такої величини автори, як Стефаник, Черемшина, Н. Королева, Маланик, Клен, Мосенд, Ольжич, Теліга та інші.

Нині, коли б ми почитали публіцистичні твори "божків" "провансальства" - М. Грушевського, Офремова, Понятенка, Стєбницького, Саліковського, і порівняли з творами Донцова писаними по 1911 р. то побачили б що писання Донцова вражали б і нині не лише своєю свіжістю, і актуальністю, а що найважливіше - не вимагали б жодних доправок. Правильність ідеології і ясність думки - були причиною, що Донцов не помилявся так, як помилялися "провансальці" в передбаченню подій. Винятком можуть

здаватися лише вислови Донцова про найближче майбутнє большевизму.

Але сам Донцов, літ 45 тому, так це поясняв авторові цієї праці: "Мушу так писати. Ви не знаєте наших людей! Коли б вони були певні, що большевизм стоїть міцно - всі наші "діячі" перебігли б до них на службу! мушу тому писати те, що пишу".

Ідеї Донцова, не зважаючи на всю їхню чужість похиті скаліченої духово "регіональної інтелігенції" - все ж впливали, як окремі ідеї, на свідомість загалу і поволі, але певно штовхали загал на шлях українського націоналізму. Впливали вони різнорізно і на молодь, але вплив той був не лише неповний, але навіть фрагментарично-поверховий. Писання Донцова з причин, про які вже не раз була мова, були за тяжкі для нашої молоді!

А вже зовсім майже не було таких, які б розуміючи значіння писань Донцова, не просто читали б їх, тільки б вивчали б, щоб потім ними стало користуватися, так, як математик користується таблицею множення, а лікар - відомостями з анатомії, фізіології і т. д.

Це й було причиною, чому навіть ті, що були під його "впливом" - згодом або забули читане і тому по двох-трьох роках втратили орієнтацію, і почали самі робити колюсальні помилки, йдучи "за вітром" або... повірили і вірять вигадкам ворогів українського націоналізму.

Це наше твердження, на жаль доведене рядом прикладів, є фактом!

Саме цей факт улегшив на багато колюсальне осягнення ворогів українського народу і українського націоналізму, яким вдалося завдяки тому, розбити організований Донцовим інтелектуальний осередок з поважним власним органом, вдалося унеможливити появу праць Донцова новим незміненим виданням /а старі видання, не без допомоги "пятиколюсників", разом з бібліотеками згинули у завірюці другої світової війни, /вдалося повинню наклепів, брехень інсинуацій і навіть помиїв захляпати саму згадку про праці Донцова, фактично мало відомі нашій молоді.

Це ж дало змогу довести до того стану, що нині немає ані одного пресового органу, який би справді мав цілком націоналістичну, ясну і логічну та послідовну лінію. Навіть колишні читачі Л.Н.В. і праць Донцова /що не вивчали ті праці, так, як це треба було робити/, ставши нині "редакторами", можуть викликати лише подив повною дезорієнтацією і браком логіки, що їх ширять редаговані ними органи, разом з пропагандою ворожих українському націоналізму ідей і поглядів.

На доказ правдивості подаємо цікавий під кожним оглядом приклад. У Парижі виходить "Українське Слово", орган одного з відламків організованого націоналізму, редагований людиною, котра з певністю 40-45 літ тому витала всі писання Донцова, читала Л.Н.В. і з певністю ж більшу частину того основного призабула. Призабувши, вона не вважала потрібним ставши "діячем" підучитися і перечитати писання Донцова знова,

навіть не вважала потрібним перевірити ті вигадки, які чула про погляди Донцова, вигадки, котрі, як ми бачимо, завжди німіло перекручували думку Донцова так, що людина, яка призабула читати - не могла відразу розпізнати фальсифікату. Це потроху викликало у цієї людини, як їй здавалося, "мудрий критицизм", який був властиво плодом праці ворогів українського націоналізму, тих з якими оприятелювався наївний син Полісея і під впливом яких забув про всяку принциповість.

І ось тепер ми знаходимо в "Українському слові" статті, котрі могли б завагатися свого часу видрукувати навіть де-які редактори "Діла", слушно уважаючи їх цілком "Новошляхівськими".

Коли б їх друкував згаданий редактор "за гроші", за добрий гонорар від їх автора - ми б могли понаписувати прикрих річей про його продажність, але ми певні, що справа є якраз навпаки, що п. редактор ще й платить ворожу пропаганду!

Це значить, що з порядністю в порядку, але...

"Як би ви вчилися так, як треба..." писав Шевченко... Отже, по цих поясненнях - вертаємо до прикладу.

В числі 422 "Українського слова" за 1949 рік, почала друкуватися довга стаття, звичайно "советського" українця, вихованого добайливо Кремлем, під заголовком "Економічні можливості національної Росії" під псевдом "П.С."

Чому, спитаємо себе почали "організовані націоналісти", які мають безліч незрозумітих проблемів навіть з царини власної ідеології, яка спішно "мінє віхи", так цікавиться чужими справами?

Справжню причину зацікавлення ми викриємо пізніше, а на початку, подамо ті причини, котрі вигадав автор статті для наївних "націоналістичних" /по назві/ провансальців.

Отже, криптонім запевняє, що він має завдання "показати теперішні економічні можливості національної Росії", бо "Як що ми засовуємо велику економічну потужність такої Росії, то не тільки, щоб опрокинути тезу де-яких російських емігрантських політиків, ніби національна Росія не вдержиться економічно без "союз" з другими країнами теперішнього С.С.С.Р., але ще й тому, щоб показати виразну заборіханість советських російських економістів, а перед усім партійних можновладців, які єхидно "оправдують" нечувану і жорстоку господарську експлуатацію усіх неросійських країн ССРСР фіктивними економічними потребами ССРСР чи докладніше кажучи - Росії".

Не треба й казати, що все це пояснення - "димова заслона" і не більше, а "протибольшевицькі" виолови, мають на увазі приспати чуйність читача /автор знає, що ці утерті "протибольшевицькі" фрази - вилетять з голови читача за пів години, а прочитані далі пропагандові твердження про "велику економічну потужність" - зафіксуються в пам'яті, лишаються і впливатимуть стало на політичні рішення!/.

Коли би редактор думав то би опитав себе: пощо "опрокидати" тезу "російських еміграційних політиків", коли московська

еміграція не читає "Укр. слова", а коли прочитає хтось з політиків московських - то він остільки в цих справах є компетентний, що НЕ ПОВІРИТЬ пропагандовим теренам пана П.С. обчисленим в дійсності ЛИШЕ НА ОБДУРЕННЯ УКРАЇНЦІВ на злік від у в а н н я можливих решток націоналістичного думання серед українців і тільки серед українців.

Природно, що числячи на таку аудиторію, хоче П.С. підкупити "хитрого хохла", підморгує, що написано ним, мовляв, рівнож має бути по "забріханості советських економістів" і партійних капиків, які наче б то пишуть щось протилежного. Цими словами здобуває з певністю п. П.С. саме в того читача, який може має рештки націоналістичного світосприймання /інші пана П.С. - не цікавлять/ у читача, котрий і не підозрює, що його просто дурить пана П.С. /а разом і "Укр. слово"/ і що в дійсності, як "советські економісти" так і партійці пишуть не щось протилежного А САМЕ СТАЛО "БРЕШУТЬ" ТАК, ЯК І П.С., який ПОВТОРЮЄ їхні брехні, публікуючи вже не накладом якогось "всесоюзного тресту", лише наче б то "націоналістичного" органу їхні вигадки і здійснює теж, що й на "батьківщині", про па г а н д о з е з а в д а н н я.

З цим же метою пише П.С., що є його ціллю "п р и г а д а т и т а т е р е с т е р е г т и н а с у с і х, що навіть "окраєна Росія" ..., являтиметься для нас далі небезпечним і далі агресивним сусідом". Ця "пересторога" може мати єдино те значіння, як напр. "пересторога" Б. Хмельницькому якогось Барабаша, що мовляв Польща і далі буде "небезпечним і агресивним сусідом", отже /а з того кожний потрапить зробити недоговорений автором "перестороги" висновок/.

"Царська Росія" повторює п. П.С. вивчене в ССРС на пам'ять, "була однією з найбільш економічно відсталих країн в сьогоднішній ССРС м у с и м о н а з в а т и... КРАЇНОЮ ПЕРЕДОВОЇ ЕКОНОМІКИ... а вже НЕВІДКЛИЧНО належить це при з н а н н я економічної передовості тим областям С.С.С.Р., які входять у склад КОРИННОЇ національної Росії".

Цю пропагандову вигадку, розвиваючись ширять по всьому світу всі московські більшовицькі радіовисильні, отже чи кінцевим було до цього "почесного" хору прилучитися і "Українському слову" і також захлинаючись пропагувати?

Протиставлення царської і більшовицької "Росії" аж до змудження повторюють більшовики вже 61 рік!

До речі, воно в багатьох випадках є оперте на фальшивих цифрах /чим звичайно не хочемо сказати, що червона московська імперія не зробила певного поступу/.

Але, що-до "передової економіки" то - це лише московська мрія і пропагандовий трік. Справа в тому, що коли напр. порівняти видобуток річний хоча б заліза в ССРС з таким же видобутком хоча б у Бельгії - то очевидно, московська продукція буде на багато перевищати її, але... але Бельгія є тільки в 650 разів менша за ССРС, отже ЧИ ПРАВИЛЬНИМ Є РОБИТИ ТАКІ ПОРІВНЯННЯ?

Коли по здобутку камяного вугілля /річному/ стоїть ССРСР. на п'ятому місці і перевищує хоча б Францію більше чим у 3 рази, то по території ССРСР. перевищує Францію більше, як в 40 разів! Отже, чи оправді в цьому відношенні стоїть ССРСР економічно, в ящє?

Коли по годівлі овець ССРСР займає друге місце в світі, а Нова Зеландія - 7 то коли приймаємо під увагу, що Нова Зеландія є більше, чим у 80. разів меншою - то що тоді?

Перше місце натомиць в годівлі овець займає Австралія, яке годує двічі більше овець, а є більше, як двічі менша за ССРСР.

І ось у цій "передовій економічно" ССРСР припадає на одну душу населення 0,6 метра воєнної тканини, а в С.Ш.П.А. - 2,8 метра, у Німеччині ж 2,00 метра.

Отже бачимо, як обшаровують московські більшовики своїх власних "громадян" і чужинців галасом про свої досягнення.

Про рівень економіки свідчить густота залізничної сітки, моторизація /кількість авт на душу/, споживання молока, мяса.

Але під цим оглядом шкода навіть порівнювати!

Адже ж у цій на думку /оскільки про таку можна говорити/ редакції "Укр. Слова" "передовій економічно країні" на душу припадає молока 70 літрів річно /сімдесят літрів! /проти 550 літрів, які припадають у Швеції, а про авта - шкода й говорити! Так стверджуємо, що ширення тверджень ПРО ТЕ, що ССРСР є "КРАЇНОЮ ПЕРЕДОВОЮ ЕКОНОМІКИ" є ТІЛЬКИ ШИРЕННЯМ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ЗАБРЕХАНОЇ ПРОПАГАНДИ.

Така робота природна для "ваплітянщиків", але нашим обов'язком є здерти з них "націоналістичну" маску! Такою ж пропагандою є даліше твердження П.С. "Безумовне покращення наукового вивчення економічних можливостей та працездатність кращих москалів відіграло найбільшу роль при досягненні потужності Росії".

ТАК вчить советська і не советська Москва, приписуючи "ведущому" народу все, чого dokonали здебільшого не московської народности "советские" і "царские" учені, а також те, чого ті вчені не dokonали, тільки dokonали учені Заходу.* Мета ширення таких брехень ясна - це рівнозначне зі зверненням до всіх поневолених москвинами народів фразою "куди лізеш, зашмаркане!"

А в якій цілі цю пропаганду ширить "Укр. слово"?

Далі читаємо там же: "Народне господарство на цій о-на льяноі Росії так зміцніло в остатніх роках, що воно повністю дозволяє на її державницьке існування і без використання загарбаних зараз Москвою неросійських земель".

"Цим твердженням ми аж ніяк не знецінюємо того величезного вкладу, який подають сьогодні Росії союзні та автономні Республіки... але муємо знати, що вклад цей іде не так уже на заспокоєння конечних потреб самої Росії, як куди більше, в сьогочасній стадії на підсилення економічних резерв та воєнного потенціалу ССРСР..." "національна Росія, як держава, може існувати і без того вкладу, мало того, вона буде ще й дуже міцною державою".

*) див. Р. Паклен "Загадки сфинкса".

Все нами зацитоване є та ж цинічна брехня, яку вперто ширять у себе московські більшовики, ширять пляново, бо на н і ї о п е р т а ї х н я н а ц і о н а л ь н а п о л і т и к а.

І бюджет і всі економічні пляни редагуються і укладаються так, щоб переконати збаванілого "громадянина" московської імперії, що: 1/ "колоніяльну політику" вів лише сам "царський уряд" і що вона не тільки не ведеться тепер, але є й неможлива бо... Р.С.Ф.С.Р. є найбагатіша під кожним оглядом в тому і під оглядом сирівців, країна ССРСР, а тому москвини н а в і т ь н е п о т р е б у ю т ь когось експлуатувати, бо вони такі багаті, що ще іншим можуть дати!, 2/ що нині Р.С.Ф.С.Р. ні шажка не бере від жодної з "республік", які, коли і вплачують щось то лише на "Союз" /"економічний резерв" і "воєнний потенціал"/ і 3/ що коли б москвини вийшли зі "Союзу" - то втратили лише інші члени, втративши такого багатого члена з таким талановитим народом.

Коли хтось хоче переконатися в тому, що с а м е ц е п р о п а г у ю т ь у р я д о в о з Кремля то може: 1/ перечитати, повторювану все новими мільйоновими накладками, пропагандову брошуру "Р.С.Ф.С.Р." /видання "О.Г.І.З"-у/, яку автор цих рядків має у виданні 1941 року. 2/ переглянути інші популярні публікації про ССРСР та їхню економічну літературу і 3/ слухати відповідні виклади в "советському радіо".

Про це ж багато матеріалів разом зі з'ясуванням в чому полягає тут московське шахрайство може знайти читач у праці Паклена "Біла книга".

Однак ми вірні своєму принципу - не лишати жодного твердження без доказу - подаємо тут, що в цій справі публікує "Календар довідник" на 1947 рік "Українське видавництво Політичної Літератури" /друковано 50.000 примірників /на ст. 168/. Отже там читаємо дослівно:

"Площа Р.С.Ф.С.Р. /16,7 мільйон. кв. кілом./ більше, як 3/4 всієї території ССРСР /населення 109 мільйон./ 56,5 відсот./ Росіяни складають 80 відсотків того населення.

Природні багатства Р.С.Ф.С.Р. величезні, 95 відс. лісів, 90 відс. запасів вугілля, 90 відс. торфу, 90 відс. заліза, 90 відс. бокситів, там же концентруються загальносоюзні запаси гідроенергії, поклади кольорових металів, калійні солі, фосфори, 2/3 залізничної мережі, 9/10 судоплавних шляхів, 75 відс. валової продукції промисловости, 20 відс. видобутку нафти, 40 відс. видобутку вугілля, 40 відс. заліза і чавуну, 80 відс. міді і цинку, 85 відс. текстильної промисловости..." і т. д.

Провідна ідея цієї пропагандової нісенітниці ц і л к о м і д е н т и ч н а з тою, яку ширить "Українське слово"

Як що редактор "Українського слова" в підозрілій "кумпанії" не втратив ще здатности червоніти - повинен би, прочитавши це - почервоніти!.

До елементарних завдань всякої редакції належить зберігання лінії, політичної лінії органа, який має вказувати її своїм читачам. Це не значить, що в пресовому органі певного напрямку не може бути вміщена в і д м і н н а д у м к а.

Відмінна думка може бути вміщена тоді, коли це оправді обґрунтована чужа думка і тоді обов'язком редакції є виразно й негайно зайняти до неї своє становище /або довести її помилковість, або визнати помилковість теперішньої власної думки/.

Однак той редактор, який розуміє єдині і основні обов'язки всякого редактора, не може містити брехливої пропаганди без найменшого застереження, перетворюючися так в орган ворожої пропаганди, або в "помийницю" /оскільки в ньому містяться "матеріали" з таким виразним "запахом", як ті котрі містилися напр. про Донцова та й ще підкріплювалися двузначними примітками "Від Редакції"/.

Можливо, що редактор не догадується де криється шахрайство, але П.С. добре знає це і тому пише так: "На початку слід нам хоч приблизно окреслити територію Росії, на яку вона зможе, як національна держава претендувати... ТЕРИТОРІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ РОСІЇ ЗНАХОДИТЬСЯ МЕНШ-БІЛЬШ У ГРАНИЦЯХ ТЕПЕРІШНЬОЇ Р.С.Ф.С.Р." Цим сказано все.

Правда, для "провансальця" цим ще нічого не-сказано, бо ж не дурно Донцов, ще в 1925 році бачив причину багатьох роблених ними дурниць "у непоборному туподумстві нашого провансальства" /"Націоналізм" ст. 158/, якого "світогляд носив печать страшної обмеженості" /там же ст. 127/ і повної нездатності до логічного думання.

Є отже такі "організовані націоналісти", що коли їм "ваплітянщики" в інтересі закріплення в свідомості українців почуття приналежності до "народів СССР" /що мають творити єдину советську націю/ підсовують ідею творення "Інтернаціоналу свободи" чи іншого "АЛОНУ", навіть ціною зречення "соборності" і віддачі багатих українських територій такий "могутній нації", як вигадана москвинами-емігрантами "Казакія" - з запахом хапачься підсунутої думки. Коли їх "атакувати" - роблять "хитру" фізіономію і кажуть, що на це мусять іти тому, що цим способом вони "розкладають" московську імперію і "набувають" союзників у боротьбі"... /з режимом!/. Що це "ставка на не московські нації". Коли ж треба "ваплітянщикам" усунути гасло "Україна для українців" /отже не для чужинців, що поналазили за часів поневолення/ - вони здимають галас про "рівність усіх націй" про однакові права", про гасло "волю всім народам" і "геть зі старим націоналізмом, що ділив нації на гідні панування і не гідні".

І тоді багато "редакторів" з числа таких "націоналістів" починає притакувати, як у Шевченка: "Ми могли, ми могли!"

Але, коли треба було тим же "ваплітянщикам" ослабити навіть сліди антипатії до народу гнобителя, коли треба було "обнизити температуру національного почуття до зерна" і підготувати ґрунт до "переговорів", налякавши навіть "хоробрых" нападків Барабашів "могутністю" Росії - тоді раптом починає пропагувати преса "організованих націоналістів" ось які думки: "Як що передбачаємо залишити великі... простори Сибіру при Росії, тоді кермуємося не якоюсь політичною великодушністю /ті ж області

однаково не належать до нас і не можемо осмішити себе їх "роаділювати"/... як що хочемо признати... мільйонам українських переселенців право заряджувати тими землями... мусимо зі свого боку об'єктивно признати, що росіяни поклали заслуги в розвитку деяких сибірських областей..." /цитована стаття/.

І тому певно "Козакії" дарують "шляхетні" "оборонці волі народів"... "области Марійську, Удмуртську, і Башкірську А.С.С.Р.", а "національній Росії" - мільйони кв. кілометрів чужої землі, та хитро підморгуючи "хитрому" /аж до придури/ "хохлові" натякають, що хоча це перечить цілком іншій пропагованій ідеї, за те, "деякі території знайдуться під спільним українсько-російським правлінням"/.

Якого справді "непоборного туподумства" треба, щоб таку саламаху тримати разом в голові і ширити цей туман!

Чи редакція не в стані додуматися, що коли "об'єктивно признати", що ті чи інші окупанти "поклали заслуги в розвитку" тої чи іншої території і що ЦЕ у п р а в н ю є їх до дальшого панування над нею - то тоді треба віддати західні землі - Польщі /яка довить збудувала шляхів, шкіл, хідників у містах, і т. д. і т. д./ Бессарабію і Буковину - Румунії /яка також поклала "деякі заслуги"/ Карпатську Україну - Чехії і нарешті - решту України офірувати Московщині, хоча б за збудування Дніпрельстану! Як такі засади буде пропагувати "Українське слово" - то "українська справа" справді буде швидко і радикально залагоджена!

Чи не розуміє редакція, що чим більша буде московська територія - тим скорше вона задушить Україну, що "осміщують себе" саме ті, котрі замість пропагувати поділ імперії свого ворога, зменшення його території до мінімуму - пропагують "об'єднання" його ще чужими землями, які зрештою він вже має в посіданні? Хіба не розуміють, що це "помахування хвостиком" шкідливе для українця?

Але цього мало "Українське слово" слідом за большевицькою Москвою, використовує НАЗВУ "Російська Соц. Фед. Сов. Республіка" на те, щоб ототожнити її з московською землею. Тимчасом напр. в такому Сибіру простяглися величезні лісові простори, рідко заселені, але не москвинами, простори, які належать москвинам на основі того ж "права", що й Україна, Москвини, користаючися зі слабого заселення тих теренів автохтонами, що саме в наслідок захвалюваних "Українським словом" московських "заслуг у розвитку..." є в стані вимирання, дораховують до населення тих територій густе населення кількох власних міст і промислових центрів, організованими колоністами-гнобителями, яке звичайно може переважати кількість населення в сто раз більших за ці невеликі, але густо заселені райони, - мало заселених земель і на підставі того оповідають... усю територію "московською". В цьому трикуті немає нічого нового. Туніс і Триполітанія є чи не такі ж "італійські" як Сибір - московський. За цими "принципами" Вільно і Львів оголошуються польськими і т. д.

Завдяки такій штучці, типовій для всіх імперіялістів /у тому числі і московських - бо ж не дурно П.С. уживає вислову "корінна Росія" як протиставлення "не корінній Росії" - це б то напр. Україні чи Кавказу/ може "Україноське слово" ототожнити "менш-більш" територію "національної Росії" з територією Р.С.Ф.С.Р.

Тимчасом до РСФСР належать "області" і "республіки":

		кіл.	кв.
Башкірська	158000	"	"
Бурято-монгольська	378100	"	"
Вотняцька	30400	"	"
Дагестанська	54200	"	"
Далеко-Східня	2572900	"	"
Калмицька	76200	"	"
Кара-Калпацька	124000	"	"
Південний Кавказ	289800	"	"
Сибір	4563700	"	"
Крим	25800	"	"
Комі	428900	"	"
Німецько-Волацька	27400	"	"
Уральська	1660800	"	"
Марійська	21900	"	"
Татарська	67100	"	"
Чувашська	18400	"	"
Якутська	1365000	"	"

Разом 14859600 кіл. кв.

Де-які з цих територій, як напр. Якутська, мали 30 років тому лише 4 відсотка населення московської народності і 87 відсотків якутів. Але та ж Якутська земля має кольосальні природні багатства, які зараховані на рахунок РСФСР і перепачковані в пропаганді, як "російські".

Очевидно в "Далеко-Східній Республіці" "Сибіру" і "Уральській" - знайдуться досить великі терени, які справді мають переважачу більшість московського населення, але ніде такі терени й острови не перевищують і четвертини всієї території. Отже коли їх також врахувати /хоча вони не складають суцільної території з Московщиною/ то і то це дасть зменшення не московських теренів лише на яких 3.000.000 кв.кілм., але тоді треба від них відрахувати не вказані советським адміністративним поділом, загарбані від інших народів терени такі, як напр. українські в Курщині, Вороніжчині, Донщині і т. д., які певно обнізять тих 3.000.000 до 2.000.000.

Це значить від загальної території Р.С.Ф.С.Р. /16.700.000 кв.кілм./ слід усе ж відняти не московських територій в сумі яких 12.859.600, отже тоді справді московська етнографічна територія не буде перевищати 3.890.400 кв. кілометрів.

Коли - сюди не враховувати тих теренів, котрі з причин стратегічних /не мають міцної і певної ополуки/ слід також вилучити - то терени властивої Московщини зменшаться до яких 2-2,5 міль. кв. кілометрів суцільної етнографічної території.

Москвини прекрасно знають, що так є, знають, що на московських теренах сконцентрована вся промисловість, яка працює не московськими сирівцями і розуміють куди би зайшли вони, ставши на ґрунт визнання справжньої самостійності поневолених націй.

Москвини мали первісно територію /ще за Алексея Михайловича/ мало що більшу за українську і мало що більше населення. Розплодилися вони коштом крові і поту поневолених народів, як усякий галапас. Добровільно вони не зречуться того і це розуміє кожна людина, яка не втратила глузду, а коли б ми досягли створення могутньої коаліції природних ворогів Московщини /таких, як напр. Англія/ то могли б москалів присилувати до того і в нашому інтересі було би пропагування поділу Московської імперії на складові частини.

Ця концепція націоналістична і націоналіст повинен увідомити її собі і ширити свідомість серед українців, що як пише Донцов "к о н ф л і к т м і ж У к р а ї н о ю й Р о с і є ю в з а с а д н и ч о ї н а т у р и, я к а в и к л ю ч а є к о м п р о м і с л и ш е в и м а - г а є б о р о т ь б и з п е р с п е к т и в о ю з н и щ е н н я о д н о ї а б о д р у г о ї с т о р о н и".

А концепція в якій навмисне збільшується майже в п'ять разів Московську територію, в якій звеличується московський нарід, роздувається московські економічні досягнення, запевняється, що обдирає Московщина поневолені народи не у власному еґоїстичному інтересі лише в інтересі сили цілого "Союзу", що треба Московщині "признавати" право на загарбані чужі землі, щоб де-якими з них "спільно управляти" - позиція провансальська, московфільська "соглашательська" /з національним ворогом/ драгоманівська! Це ж Драгоманов говорив, про спільні колонізаційні задачі на Сході з москвинами і про потребу переконувати москвинів немов "нагніт одного народу над другим не вигідний навіть для пануючого народу".

Так ми бачимо, редактор "Укр. Слова" з хвилиною, коли призабувши науку Донцова, почав приятелювати з "валлітанишками" - повернувся на національні позиції З ПЕРЕД 80-100 РОКІВ і почав ширити думки, які нічим не різняються від того, що ширили "Нові Шляхи" і що ширить совітська пропаганда.

Наведений приклад доводить, що перечитання, як цікавої публіцистики писань Донцова - не допомагає. Треба студіювати, вивчати їх і застосовувати так, як математик стосує таблицю множення, а письменна людина літери і правила писання.

Хто ж, курячи цигарку "з висоти редакторського крісла" висловлює "дотепні уваги" з приводу основно забутих ним ідей Донцова - той легко може обернутися в звичайний редакційний мебель, а часопис почне ширити подібні до згаданої речі /бо ж ця, про яку ми говорили - далеко не єдина!/.

Цим ми не думаємо сказати, що Донцов є абсолютно непомилковий - "Nunquam errare est", /хоча мусимо признатись досі ніхто не вказав Донцову його помилок, лишачи нам здогадуватись чи тому, що їх не було, чи тому, що у його ворогів на це не вистарчає

кебети. Одною з таких помилок Донцова є означування національного руху, названого Донцовим же "провансальством", словом "націоналізм", хоч і з прикметником - "упадочний". Мусимо однак ствердити факт, що в редактованих Донцовим протягом 17 років журналах не траплялося н і о д н о г о подібного до наведеного, ляпису-са, тоді, як у "модернішних" журналістів, що "переросли вже Донцова" їх повно майже в кожному числі.

Ці їхні помилки усе якось завжди виявляють атавістичні тенденції "повороту" до одідичених "гріхів забутих предків", до москвофільства батьків, того москвофільського "націоналізму" /провансальства/, які спричинили поразку в трагічних 1917-22 рр.

Наведений /може трохи за довгий/ приклад, якого зясування має зрештою самостійне велике значіння, показує, що на великий наш жаль, нині не можемо, говорячи про ВПЛИВИ писань Д о н ц о в а, розуміти цей вираз так, як би його слід розуміти. "Neo Hercules contra omnes".

Нині, коли ми говоримо про вплив писань Донцова - то розуміємо під виразом лише певне загальне наставлення, певне трохи менш "провансальське" розуміння ряду справ і певний майже український погляд на ті з них, котрі той чи інший українець зрозумів, читаючи писання Донцова, або редактовані ним журнали.

Писання Донцова впливають, діють, але діють поки що - як не з а с о в н а д о б р е у ч н е м л е к ц і я.

Згаданий у прикладі редактор ще свого часу все ж уважно їх читав, але цього не можна сказати про інших, тих, що мали нещастя раніше стати "редакторами" і взагалі "рибами" /як напр. В. Мартинець/. Там ті в ж е т о д і уважали нище свої гідності ВЧИТИСЯ з писань Донцова і то вчитися послуговувачис добрим, великим, енциклопедичним словником - бо ж інтелектуальний рівень покоління, між двома війнами на жаль залишив багато до жадання.

Такий стан освіти того покоління може мати досить виправду-ючих причин, але факт - лишається фактом.

А проте, навіть такому обмеженому впливові писань Донцова завдячуємо те: 1/ що більша частина молоді через брамку /або і без неї/ "поміркованого" соціалізму не скотилося до комунізму. 2/ що менша частина не перейшла до польської "санації", як регіональна група і 3/ що під час другої світової війни були партизани, які билися під українським прапором, а не лише під прапором Ковпака, хоча нехотючи виконували те ж завдання.

Треба пам'ятати, що навіть "організовані націоналісти", які не визнавали ідеології Донцова за свою, без його діяльності збанкрутували б у боротьбі з соціалізмом, ще за довго до другої світової війни - коли так не було - це також заслуга Донцова!

Отже тому в писаннях Донцова маємо багатий вклад в українську політичну літературу, вклад навіть досі в половині не в и к о р и с т а н и й.

Правдивість цього твердження й його причини та наслідки зясуємо в наступних томах нашої праці.

Д О Д А Т К И

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗАСАДНИЧИХ ПОГЛЯДІВ

ДОНЦОВА ТА ЛИПИНСЬКОГО

ЛИПИНСЬКИЙ:

1. Уважає повноправним "українцем" кожного сталого мешканця України, незалежно від національності та на патріотизмі /це б то привязаності до Землі/ того мешканця збирається будувати "державу" якої завданням забезпечити його добробут. Це, значить, що Липинський думає, що економічні й культурні інтереси т е р і т о р і ї мають зробити того мешканця автономістом чи певного рода сепаратистом.

2. Уважає натуральним і гідним похвали бажання тих "українців" підтримувати всякою ціною той правно-суспільний лад /навіть коли б для того треба було допомагати чужій державі проти власної/, який відповідає краще класовим інтересам цих "українців". Тим самим не дає відповіді, що буде, коли чужинці, яких відсоток швидко зростає, разом з частиною обомосковлених українців уважатимуть для себе користнішою

упривілейоване становище в залежній Україні, ніж в незалежній.

3. Уважає, як видно з цілої його концепції /хоча того виразно не сформульовано/, що "буття визначає свідомість". Як і інші матеріалісти, тому

ДОНЦОВ:

1. Уважає "українцем" лише людину, що приналежна до української нації та на її бажання відновити державу предків навіть ціною життя й певних економічних тягарів, які на нього та на його покоління покладе би будова держави й інвестиції для майбутніх поколінь - будує визволення України. Уважає, що свідомість накладеного на українця предками обов'язку забезпечити майбутнім поколінням української нації можливість пановання і цілковито вільного суверенного розвитку на Землі прагдів є єдиною підставою визволення і національної революції.

2. Уважає проявом гідного всякого осуду групового егоїзму, стремління підтримувати той чи інший державний лад, зі шкодою для суверенності власної нації та її території. Уважає національною зрадою служити чи підтримувати чужу державу, керуючися класовими інтересами. Тим самим виключає можливість впливу розважань дітей приходьків над тим, що для них є користнішим, бо не на них буде визволення нації.

3. Уважає, що не буття, не економіка, не рід праці визначають свідомість, лише що свідомість формується вільно, поборюючи в процесі формовання у визначніших

ЛИПИНСЬКИЙ:

уважає, що буття "хлібороба" само робить з нього монархіста, само визначає, які погляди він повинен мати. Тому уважає, що праця інтелігента також впливає на його світогляд і робить з нього людину не придатну до самостійного керування народом.

4. Уважає, що класовим інтересам "українських хліборобів" відповідає влада з дідичним монархом на чолі, а тому слід плекати монархічну ідею і намагатися відновити на Україні монархію.

Відновлення таке уважає можливим лише шляхом легітимізму опертого на "права" роду Скоропадського.

5. Уважає тих, хто вірний монархічним ідеалам, даній самим, чи предками, присязі та класовим інтересам во ім'я їх служив широ хоча б і монархові ворога-гнобителя - гідним пошани. /ген. Залозький/.

6. Уважає, що хоча землевласники, які очолюють хліборобську верству України й почувать себе здебільшого москвинами й поляками - проте їм, на основі заслуг шляхти в минулому, належить домінуюча роль у владі майбутньої Української Держави, яка мусить бути такою, щоб вони, почувачи себе в ній добре, почали "українізуватися". Хто ж би очолював боротьбу за державність - на це немає відповіді.

7. Уважає, що треба плекати

ДОНЦОВ:

одиниць впливи буття, оточення, попередників, літаратури і осягає тоді шаблі багато вищі за попередників. Селянин, що зріє у злиднях може набути світогляд людини шляхетної у всіх відношеннях, а шляхтич може бути плебеем.

4. Уважає, що в залежності від вимог моменту й історично-політичних обставин можуть надаватися різні форми державного ладу. Добра є та форма державного устрою, яка в дану хвилину робить націю міцнішою в її боротьбі з зовнішніми ворогами. Взагалі ж селянству відповідає зреформована непарламентарна демократія. Не виключає однак у певних умовах відновлення гетьманату, лише шляхом "бонапартизму", а не легітимізму.

5. Уважає тих, хто служив з яких би то ні було причин ворогові своєї нації - зрадниками, такими ж, як і Ярема Вишневецький, що боронив "свого монарха" від "бунтівника" - Хмеля!

6. Уважає, що шляхетська верства не лише зденационалізувалася, але й здегенерувалася, перетворилася в "панів Халаявських" і що взагалі навіть коли б "шляхта затріумфувала на Україні" то "лише на дуже короткий час".

Українці землевласники мають бути трактовані на рівні з усіма українцями і можуть брати участь у керуванні Україною поскільки заслугами під час боротьби доведуть, що є українцями здатними до ведення нації.

7. Уважає шкідливим культивування

ЛИПИНСЬКИЙ:

ідеї українського консерватизму, які допоможуть об'єднати всіх "продуцентів Української Землі" та повернути втрачені внаслідок денационалізації земельні верстви. Уважає, що більші права до керування має напр. пан Ханенко чи князь Кочубей і більші права репрезентувати Україну ніж "безкласовий" інтелігент, такий, хоч би, як Грінченко чи Донцов.

8. Уважає, що керувати Україною мають лише "продуценти", до яких він в першу чергу зараховує землевласників і хліборобів. Не продукує верстви мусять бути у них так би мовити "в службі", як це було в феодальній державі або нині в теоретично в комуністичній державі де інтелігенція виконує наче б то директиви і волю пролетаріату.

9. Уважає, що мешканець України /"українець"/ повинен керуватися інтересами класовими, це б то дбати в першу чергу про інтереси своєї групи, своєї класи, а не інтереси нації, що зрештою є лише сумою одиниць, отже і клас.

Ідеологія Липинського, хоча здається антиподом соціалістичної /комуністичної/, яко "консервативна" - в дійсності розуміє націю так, як і соціалісти і так як вони розв'язує питання можливого конфлікту між класовими і національними інтересами.

ДОНЦОВ:

консервативних ідей, натомість вважає кінечним плекати ті чесноти, якими волавилися кращі люди з провідної верстви князівської, чи козацької України та необхідним працювати над націоналістичною ідеологією, щоб таким чином виховати НОВУ провідну касту, яка в боротьбі за суверенність нації й при творенні держави мусить довести свою здатність і право репрезентувати й вести націю. Налаштати до неї має однакове право й нащадок гетьмана П. Дорошенка і звичайного запорожця і такий син незаможних батьків, який з "Яреми-хамового сина" перетворюється в "Галайду".

8. Уважає, що суспільство мусить бути "ієрархізоване", це б то побудоване на засаді "спеціалізації" поширеної й на керування державою. Хто виявить здатність та виспеціалізується у веденні нації - матиме у цих справах заслужений голос, а інші - в інших справах. Мова тут про ведення нації, а не про урядовання.

9. Уважає, що українець повинен керуватися в першу чергу і лише інтересами нації, яка бореться з іншими націями за місце під сонцем, не як сума одиниць, лише, як цілість, яка не є "сумою одиниць", чи "сумою класу" /це "ріка", а не ті чи інші води, що пропливають в даний момент, і "ріка" не є "сума води"/.

Мого ідеологія отже є оправді цілковитим протилежністю до всіх "класових" ідеологій /комуністичної, ліберальної, монархічної/, а "ієрархізація" - це поділ на провідну верству і решту народу, поділ, не пов'язаний з класами, з економікою, з буттям

ЛИПИНСЬКИЙ:

ІІІ. Уважає, що Україна має, входячи, як держава в "союз трьох Русей" /в цій назві криється ідея соціальної близькості/ творити єдиний блок, звернутий чолом проти чужого й ворожого Заходу.

ІІІ. Уважає, що компромісовість і зєднання симпатій є добрий шлях для зміцнення сили України в середині і здобуття певної позиції на зовні.

ІІІ. Уважає нацією суму громадян даної держави і думає, в першу чергу про створення для них добрих умов життя в ній.

ДОНЦОВ:

лише з особистими якостями "кращих" для цього людей, які здатність вести націю довели фактами, які завдяки тим здатностям висунулися на чоло і тому рішало не "походження", не "вибір", а лише "добір" /тяжка біологічна/.

ІО. Уважає, що Україна, є органічною частиною Західного Світу, що її не в'яжуть жодні "кровні" зв'язки з чужою й під кожним оглядом /і ворожою/ всякою Московщиною, та що Україна має бути, як в часи своєї величчї звернута чолом проти чужого й ворожого Північного Сходу та Сходу.

ІІ. Уважає, що безкомпромісовість і фанатична віра в свою правду - є єдиний шлях для перетворення нації в могутній моноліт /усунення з партії всіх непевних - самозрозуміле/ і для організації збройної боротьби проти окупанта.

ІІ. Уважає нацією спільноту, яка існує в минулому, сучасному, й майбутньому, як неподільне ціле і жадає від живучої її частини, щоб вона керувалася інтересами майбутніх поколінь більш чим власними.

Це коротке "Зіставлення" не є звичайно вичерпуючим і додане, щоб хоча трохи допомогти орієнтуватися в ідеологічних справах нашим "провансальцям", котрих "туподумство" подивляв Донцов ще пів віка тому. Як ми бачили і нині, навіть їхні "ідеологи" /Іо. Мазепа, Лагодівський, Лісовий, Дивнич і т. д./ не встані були самотужки відрізнити ці цілковито різні ідеології, виявляючи в цій справі таку ж меткість розуму, як герой "співомовки" Руданського, який, коли у нього вкрали чоботи "присягався на чім світ", що власні його ноги не є його ноги, бо відсутність чобіт збила його з пантелику так, як провансальських "ідеологів" збивають другорядні уваги або такі слова, як "гієрархія", "аристократія", "державність" не даючи збагнути висловленої думки.

Не зашкодило б рівнож пп. Мартинцям і Сосновським, як би вони познайомилися з цим зіставленням ще перед тим як числячи на недоумкуватість своїх читачів приписувати Донцову повторення думок Липинського.

Розділ V, з книги Іоаса Мазеги "Підстави нашого відродження"

т. II, кн. I: 107-112.

Поворот Донцова до царських традицій.

В своїй новій книжці Донцов головно займається проблемою української провідної верстви з погляду "гієрархізованої" організації суспільства. Уже в передмові до цієї книжки, автор рішуче відхрептується від своєї дитини "націократії" Сциборського. В не менш рішучій формі він відмежовується також від "клясократії" Липинського, але... тільки на словах. На ділі ж в цій своїй книзі він зовсім недвозначно еволюціонує в бік консервативної ідеології Липинського, яку раніше завзято поборював: він піддається тій самій тузі за давнім минулим, що є характеристична для ідеології "Трудової Монархії". Так напр. в цій своїй книзі Донцов пише: "Вивести країну з руїни потрапить лише нова пануюча каста. Не з традиціями плебса, черні, що думає про свої загумінкові справи, й шукає звичайно охорони і протекції сильнішого, а з традиціями наших старих пануючих верств, з прикметами каст володарських, готових власною волею і думкою зорганізувати країну і які мають до того амбіцію, мудрість і силу. Лише в прикметах, життєвім стилі володарських верств князівської Руси, литовсько-руського лицарства й козацької старшини може спустошена країна знайти спасений вихід" /от. 63/.

Як бачимо, Донцов по суті повторює тут одну з головних тез Липинського, яку він висловив в своїх "Листах" словами "Нема іншого виходу з нашої національної трагедії і нашої опоконвічної руїни, як тільки ідеологічне та організаційне відродження українського консерватизму" /519/. Цю орієнтацію на український консерватизм, на старі "володарські" верстви власне проповідує в своїй новій книзі Донцов у формі т. зв. "гієрархізованої суспільності".

Майже з певністю можна сказати, що коли б підчас другої світової війни події розвивалися на користь диктаторських режимів, що панували тоді в Італії та Німеччині, то ідеолог українського націоналізму не став би міняти свого "світогляду". З попередньої публіцистичної діяльності Донцова знаємо, що він ніколи не визначався сталістю своїх поглядів. В протилежність до Липинського, який все таки мав певний світогляд, Донцов, як правило, проповідує лише те, що сьогодні є модне і може мати успіх. Пропаганда тих чи інших ідей для нього не є ніяка відповідальна праця, це просто журналістичний спорт, жаждоба популярності - не більше. Занадто вже він легко й недобросовістно грається з тими різними ідеями і також цитатами.

Та сталося так, що підчас другої світової війни тоталітарні режими в Зах. Європі, можна сказати, досягнули найбільших успіхів і стали наближатися до свого банкрутства. В цих умовах Донцов швидко переорієнтовується, кидає свою орієнтацію на західноєвропейські диктаторські режими і починає захоплюватися абсолютистичними традиціями старої царської і сучасної диктаторської Росії. Поки зах.-європейські диктатури імпонували йому своєю

силою та впливами, він переписував ідеологію у італійського фашизму і німецького націонал-соціалізму і радив нам учитися у них "державної мудрості". А коли ці диктатури почали трішати й падати він зараз же почав шукати "нових шляхів".

Звичайно, як і в своїх попередніх публікаціях. Донцов також в цій книзі залишається вірний своїй методи: він не зв'язує своїх думок і поглядів з якоюсь конкретною політичною платформою, або державною системою. В цім відношенні він хитріший за Липинського: своїх думок та поглядів він ніколи не висловлює і не конкретизує до кінця, бо так легше впливати на малокритичного читача. Так і в цій книзі він проповідує свою "гієрархізовану суспільність" в дуже загальних, туманних рисах, підкреслюючи недвозначна лише один момент: "гієрархізована суспільність" має базуватися вже не на прикладах сучасних зах. європейських диктатур, а на зразках тої східньої деспотії, що показала себе сильнішою в боротьбі з Зах.-європейським тоталітаризмом.

ПОЯСНЕННЯ ДО У РОЗДІЛУ "ПІДСТАВ НАШОГО ВІДРОДЖЕННЯ" ІСААКА МАЗЕПИ.

Ми подали початок У розділу з книжки Ісаака Мазепи в ц і л о о т и за для того, щоб ні у кого не могло виникнути припущення немов ми ВИРИВАЄМО цитати і пояснюємо їх не так, як їх розуміє сам автор. Так роблять вороги справжнього українського націоналізму, але ми намагаємося завжди зрозуміти думку автора так, як він сам її розумів.

Фальшивість де-яких тверджень цього розділу з книжки Іо. Мазепи, була нами з'ясована в цій нашій праці і тому ми тут повторювати сказаного не будемо, обмежувчися далі до подання сторінок, на яких читачі знайдуть вичерпучі докази.

Про "Націократію" знайдуть потрібні аргументи в цьому томі, а також в наступному томі.

Безпідставність твердження немов Донцов "еволюціонує в бік консервативної ідеології" і "повторює одну з головних тез Липинського" - у "зіставленні".

Про "гієрархізовану суспільність". Про фальшивість наклепу немов Донцов міняє свої погляди в залежності від моди, про несталість переконань і вплив перемоги більшовицької Московщини - подані були попереду докази.

Там же докази фальшивості наклепу, що під впливом московської перемоги Донцов кидає орієнтацію на Захід.

х х х

х

М.Лаву "ВІСІМ ВІСНОК" "ЛІНІТОМ" ВИДРУКАНО ОДНІМ З ПРЕСОВИХ ФІЛЬМУ.

Передрук з "Вісника" за рік 1933, книжка 7-8, ст. 611/.

Минулого місяця обдарувала галицька преса наш місячник особливим увагою. Відкрила по нім - гураганний вогонь, а спеціально по редакторові "Вістника" /бо наші противники ніколи не борються з ідеями, лише з особами/.

І так виступили Д з в о н и /ч. 5/: - "Вістник і ідеологія Д. Донцова". Г р о м. Г о л о с - не опускав жадного числа щоби не виступити на нашу адресу з властивою цьому "русько-хлопоському" органі інтелігенцією, потім Н о в а З о р я з гримливою статтею "Не можу мовчати" /не вміти там де треба мовчати - знана хіба редактора Н. З о р і / і з серією геніальних артикулів - "Націоналізм Донцова", де зводяться порахунки з усіма, хто де, коли - в Європі і в Америці - зробив кривду християнському О. Назарукові. Далше - М е т а з "більшою /кількістю рядків/ працею" званого нашим читачам лицаря В. Кучабського і з статтею "Від ідеології до зоології". Випад О. Назарука - підхопили його одностумці з більшавицького Г а р т у / "Світ про своїх - Н о в а З о р я про Донцова" /, а за ним теж одностумці з Н. З о р е ю - більшавицька У к р а ї н о в ь к а Д у м к а. Ну, нарешті харківський К о м у н і с т /ч. 91 - "Переклик інтервентів" /... А на самім кінці - "діке Берта", Д і л о де в день зїзду Безп. Блюку у Львові п. В. Целевич /сходяча зізіда УНДО/ виступив проти редактора "Вістника" /разом і проти іншої незалежної преси/ під голосним заголовком - "Треба протиділати". Стаття В. Целевича /яка знайшла повне співчуття в "Хвилі" і в "Газеті Поранній", що її передрукували/ - написана з сильним подразненням, яке треба взяти на рахунок неочікуваних наслідків вічового турне ундівського "Стар" у по провінції...

Як на один місяць - надзвичайний доказ уважливості наших противників. В таких випадках німці кажуть - Viel Feind - Viel Ehr. З огляду ж на спосіб полеміки наших противників доведеться сказати: Viel Feind - Viel Gemeinheit.

Щільність робить враження пекельного джез-бенду, де особли-
во пописується редактор Н. Зорі: коли читати, що він пише, ні-
би бачиш перед собою найбільшого оркестрового фокусника - він
верещить, тупотить ногами, стає на голову, сідає на клявіші і -
в проміні кількох метрів - зальовує довкола себе всіх і вся.

Що сталося?

Отже. Діло було на сполох з причини "аморальності" в нашій громадській житті, а "одною з головних причин" цієї аморальності: і "духової кризи" є "анормальні теорії Донцова" ще й "анархічні", яким "протиділати" є найвищий час... Окрім згаданих вже газет найбільшої похвали за цей відважний виступ унівський Де Валери дістав від редактора Н. З о р і, яка сподівається, що в особі В. Целевича нарешті "обізнеться сумління найбільшого політичного табору в нашій країні".

З огляду на те, що редактор "Вістника" "довгі літа" учив галичан "російського нігілізму", що "той московський нігіліст виховав вже цілі покоління" і взагалі ширить "язву" та "моральну отруу", яка здержала "наш цивілізаційний похід і перепинила наш духовий, політичний і літературний і взагалі культурний розвиток", - не бачить Н. З о р я іншої ради, як розпочати "загальну й безпощадну боротьбу" з тою "дурною й злочинною доктриною". Бо "в огиднім шкідництві того московського нігіліста... не сумнівається вже ні один з визначніших умів цієї землі" - а передусім, очевидно, її найвизначніший ум - д-р Осип Назарук...

Певно, начальство мусіло сказати талановитому саксофоністові з Н. З о р і, що самим темпераментом ніякої злочинної доктрини не побороти, що треба якісь аргументи висунути. А що редактор Н. З о р і свої аргументи висює з свого ж таки пальця - то й тепер - щоб не довго думати - він сягнув до своєї бібліотеки, витягнув журнальчик П о с т у п за 1927 рік і - "нічого сумняшеся" - передрукував з в і д т и своєї ж таки "статті" під заголовком - "Націоналізм Донцова", слушно комбінуючи, що читачі напевно їх тоді не читали, то й не полапаються, що новий маніфест Н. Зорі проти "злочинної доктрини" - це ніщо інше як стара підогріта печення з передшлісткових літ... Чи "найвизначнішому /по Ярославі Осомислі/ умові" радичької землі, редакторові Н. З о р і - забракло концепту, щоб написати щось нове, - не знаємо. Але перестерігаємо редакцію, щоб - забувшись і шукаючи натхнення в своїх стародавніх працях, д-р О. Назарук - часом не помилився і не прикрасив сторінок католицького часопису - своїми антиклерикальними виступами з часів, як був радикалом. Або свого протигетьманського маніфесту не передрукував. Скандал вийде.

Але й це ще не все: дещо - з браку концепту - взяв редактор з Н. З о р і з П о с т у п у, дещо від Липинського з його славнозвісної передмови до збірника "Хліборобської України", тої самої за яку потім соромилися його ж таки однопдумці. З тої ж передмови висює д-р Назарук - в третє чи вже в четвєрте - цілий ряд розторошувачих аргументів проти редактора "Вістника", а саме, що його теорія не слухна, бо він не є - як безлічно твердить - жадний українець лише Москаль; що його теорія не слухна, бо він зрадив своїх батьків і став соціалістом, що його теорія не слухна, бо він зрадив ес-деків, знезнаних причин покинув Україну і зрадив "Союз визволення України", потім - зрадив небіжку Австрію, зрадив яоновельможного пана-гетьмана всієї України обох боків Дніпра, а знайшовши притулок на славній землі д-ра О. Назарука - зачав роздаровувати її всім і вся "за бездурно" /що особливо д-ра О. Назарука обурює/, нарешті /Н. Зоря, З.У/ "в неймовірний спосіб накинувся на наших старих ц.к. радників і б. російських тайних совітників", що остаточно вивел з рівноваги льяліста з Н. З о р і, бо там де йде про ц.к. Австрію /з її радниками/ і царську Росію /з советниками/ - д-р

О. Назарук жартів не знає. Бо влада є влада!. Такий спис гріхів того потвора, - спис, який - як два рази два чотири - доводять, що його "елотинна теорія" нічого не варта.

Всі оті інкриміновані вчинки редактора "Вістника" відкрив ще пок. В. Липинський, за ним повторив д-р О. Назарук, а за ним передрукували його одностумці з Г р. Г о л., з больш. "Гарту" і "У к р. Д у м к и", що не тільки про високість їх духової культури, але й свідчить ще й про певну душевну спорідненість - аристократа-клясократа гетьманця і монархіста, був, радикала і теперішнього Дон-Базилія з Н: З о р і і товаришів з большевицьких та радикальних газет.

Наш журнал, воупереч до обох противників, не любить зводити принципіальні спори до спорів особистих. Тому, - відповідь на інсинуації Липинського і Назарука редактор "Вістника" ще в 1927 році видрукував не в ЛНВ /як міг би то зробити/, лише - в Д е р ж а в н і й Д у м ц і, що виходила в Чехії. З огляду на те, що славна стаття Липинського безнастанно появляється друком в католицьких і большевицьких часописах Галичини - мусимо трохи нище зайнятися нею, не для відповіді противникам /які пишуть в злій вірі/, а - для вияснення нашим читачам... Самого Липинського за ту статтю не можна винуватити, бо він вже тоді зраджував обаянності, яка вплинула на його мозок. Що так було дійсно - ось лист, який вперше тут друкуємо і який дістав від нього редактор ЛНВ-ка ще оім літ тому:

До редакторів українського дневника "Свобода"
в Джерзі Ситі.

В числі 94 вашої газети з д. 23 квітня ц.р. ви писали, що я "агітую за закиненням самостійницьких стремлень та добровільним признанням приналежности України до російської імперії".

Занадто добре знаю я вас, українські інтелігенти г а д и, щоб оця б р е х н я ваша мене здивувала, або щоб я мав охоту її спростувати і з вами полемізувати. Б р е ш і т ь далі. Чим більше такими б р е х н я м и ви будете запаскуджувати нами ж репрезентоване українство і чим більше своєю п о д л о с т ю будете відганяти від нього всіх чесних українських людей, тим швидче впаде та галузь, на якій самі сидите і тим швидче згинете ви самі, злобою з а с л і п л е н і х а м и.

12.V 1926.

Reichenau N. O.

К о п і я. Такому ж самому, як і редактори "Свободи", пану Донцову до відома.

В. Липинський

Чи "засліплені злобою хами" були редактори "Свободи" і "такий самий", як вони п. Донцов - чи хто інший - з цього листу так вже безсумніву не вдасться усталити... В кожнім разі знаючи здавна В. Липинського, редактор ЛНВ - як своєму старому знайомому, порадив йому у відповіді, покинути Райхенау і зголоситися у Відні до якогось із знайомих психіатрів. Не зрозумівши добрих інтенцій редактора ЛНВ В. Липинський полишив цю раду без відповіді - і мабуть без виконання. Доказом тому є власне ота передмова до Х л і б. У к р а ї н и, яку тепер передруковують ново-

зорянсько-більшовицькі союзники, і яка своїм шляхотним стилем перевищала далеко аристократичний стиль згаданого листа. Про самі "закиди" - пізніше, але тут звертаємо увагу читачів, з якого роду "полемістами" доводилося і доводиться нам мати діло...

Ви їм кажете: - ваші теорії про "Три Руси" і "Руський Схід", про виправдання "федерації" 1918 р. - це підігріта костомарівщина і почуєте у відповідь:

- А ви є хам і гад!

Ви їм скажете, що виклипати Франка, Шевченка і Лесю Українку і ставляти їх на індекс, є смішна річ і не принесе хісна Україні і почуєте у відповідь:

- А ви про Україну не кажіть, бо ви не Українець, а просто скунс! І не чуєтеся, як - у млівіч - "дискусія" зведеться з тем. принципіальних і річевих - на теми: де ви родились, де женились, коли розвелись і хто були ваші батьки... І нагло побачите проти себе - не монархіста, ні клерикала, ні більшовика, - а звичайнісіньку бабу Палажку Нечуя Левицького... Ви будете доводити, що наша "найбільша" і "найліпша" і "найавторитетніша" партія не має ідеології, не має людей, не має програми, не знає, що хоче - доводитимете з фактами і Sine ira - а у відповідь почуєте гістичний крик, що ви "профануєте" народні святощі, "зневоможливо" ставитися до старших, "аморально" заховуєтеся і навіть карикатури на поважні авторитети малювати важитеся!... так стара цюця Кльоця обурюється на підлітка, що не досить чужо їй вклонився: "та смарката! Що вона властиво собі думає? Навіть "цілую руки" мені не сказала. То мені теперішня виховання"!...

Поіритована Кльоця не розуміє, що авторитету не наказується лише - здобувається. І коли "смарката" готова, замість поцілувати - вкусити цюцю Кльоцю - то видно, що цюця не потрапила збудити в ній пошанівку і любов... Цюця Кльоця /в данім разі вп. п. В.Целевич/ - не розуміє, що подібних випадках - смішними є не "смаркати", а - вона сама...

Деякі часописи з наших противників побачили - хоч і пізно - невідповідність таких метод полеміки. М е т а /II.VI/ нарешті зорієнтувалася, що - "наша помилка, що ми статтю п. Кучабського помістили", а "його помилка, що він її написав", що для боротьби з якоюсь ідеєю методи Кучабських й Назаруків не вистарчають, та що треба здобутися на поважну аргументацію. Добре, що бодай по десятиох роках - "авторитети" додумалися, що партії, з претенсіями на провід повинні опріч баб Палажок мати ще й світогляд... Ліпше пізно, як ніколи /як сказав китаєць, що прибіг на стачію, коли поїзд вже відійшов/. Лиш, коли панове хочуть дійсної полеміки, хай собі засвоять кілька правил, а саме: 1/ що для того, щоб писати, треба читати - читати відповідну літературу, а не лише "Последнія Новості" і концертні програми /коли сусід позичить/, 2/ що бездоказово декретувати з Олімпу шкідливість доктрини - є сено тільки тоді, коли еретика зараз таки можете спалити на кострищі, або бодай його твори. Коли ж це не йде, то мусите: не літами повторяти - "треба протиділати"! - "треба нешадно боротися"! - а д і й с н о виноунути якусь протитеорію,

бо інакше - при тих ваших закликах і браку річової полеміки мимоволі запитуєш себе: д о к о г о ж ви властиво апелюєте? К о г о собі кличете на поміч? ви, джентельмени, з чотирьох партій і з десятих часописей - ідучи на лицарську боротьбу проти одного? З/ нарешті треба уникати таких фортелів, за які - коли їх вживати в грі у карти - дістається свічником в голову. А до таких фортелів належить коли напр. п. Целевич - у Львові обвинувачує редактора "Вістника" - в анархізмі, а в якимсь Самборі - фальшиво інтерпретуючи його книжку з перед II літ - в якимсь "фільстві" яке викликає той "анархізм". Ці фортелі не гідні людини, яка хоче, щоб її трактували поважно.

Дальше, коли ви знаєте, /а ви це чудово знаєте/, що редактор "Вістника" в практичному громадському житті - ні над чим підземним ніякої - а л е т о б у к в а л ь н о н і я к о ї - участі не бере, то яким правом омієте ви приплутувати його імя беззастановно до всяких - немилих вам фактів того життя? Коли емігрантські угруповання мають якихось приятелів чи політичних, чи особистих, то панове Кучабські й Целевичі повинні знати, що серед них не було і нема редактора "Вістника". Хтось десь супроти якогось редактора удасться до аргументу фізичної сили... Хтось десь кине камінням... Хтось напише повість, яка не сподобається "визначним умам" галицької землі - зовсім винен редактор "Вістника"! Треба вже з тим скінчити! На кожний випадок застерігаємося тут, що якими би карами Господь не навістив ще Галичину з Людомерієм - трусом, потопом, ворном чи мечем, - "Вістник" за те не відповідатиме. Не відповідатиме, ані за кінець світа, приповіджений на половину червня, але потім пересунений на пізніше, ані за евентуальну затьму сонця, чи мозків наших "визначних умів", ані за те, що їм хоч розілеться... Зовсім тих кар ні чим ні світові не бажаємо. Спеціально що до Орляно Фуріозо з Н. З о р і - бажаємо, щоб він завчасу отримав розтрій своїх нервів /поки не пізно/ і щоб - як найдовше лишився редактором своєї часописі, бо жадний інший його заступник не потрапив би репрезентований ним напромак так геніяльно компромітувати. Для того й не бажаємо й "ліквідації" п. Целевича.

А тепер-до нудної і глупої "полеміки", накинutoї нам Липинським, більшовиками, Назаруком і комп.: отже тебрії редактора "Вістника" - неслухні, бо й Українцем він не є, бо родився в провінції "що її московські кофроністи прозвали Новоросією"... Припустім, шановні джентельмени. А ось один з вас родився в провінції, що її прозвали "Юго-Западний край", а другий в провінції, яку назвали Малополюшею... Ну і що далше? Чи уявляєте ви собі, що напр. таких "аргументів" уживали в полеміці між собою скажм Лойд Джордж чи Сноуден? Чи не визирає з за тих наших "полемістів" - знову ота сама баба Палажка?

Дальше редактор "Вістника" - зраджує московських революціонерів і стає українським еседеком"... Ні, московським революціонером редактор "Вістника" ніколи не був. Були ними натомість деякі найбільші співробітники наших противників /Липинського/ теперішні гетьманці, а колись члени "Українського Союзу".

Російською Соціал-демо. Партією", створеної до боротьби з Україн. Соціалдемократією /до якої й належав редактор "Вісника", як і вся активна передреволюційна молодь/.

Що редактор "Вісника" "невідомо з яких причин опинився закордоном", - ні це не правда, а Назарукам і Липинським це так само відомо, як і цілій наддніпрянській еміграції, яка мусіла в ті часи покидати свій край. Що цього не можуть зрозуміти Назаруки - це інша річ: ці типи ніколи не зрозуміють, чого тодішня молодь мусіла покидати границі царату, чому мусіла з царатом боротися, чому мусіла сидіти в царських тюрмах, бо вони самі вміють сидіти лише на добре платних фотелях директорів, чи редакторів і в них - циркати олиною на всіх, яких точкою є - не бути подібним до Назаруків... Не розумів той еміграції і Липинський. Бо трудно було їй зрозуміти людині, яка українській "зрадницькій" генерації 1905-8 рр. протиставляла таких людей, як ген. Залеський, який "в ім'я реальної не фантастичної традиції політичної української - служив вірою і правдою державі російській"... Для того, для кого "служення державі російській" є взором для українського патріота, для того воді ті, які в боротьбі з тою державою мусіли покидати край, завжди покидатимуть його з невідомих і не зрозумілих причин...

Що редактор "Вісника" зрадив соціалдемократію українську... Ні, лише за свій "націоналістичний ухил" якби тепер сказали - ота соціалдемократія видалила його зі своїх рядів щоб потім - вступити на шлях вказаний ним. Різниця отже між редактором "Вісника", що пропагував програму сепаратизму від Росії і порозуміння з Цент. державами ще в 1913 році і іншими соціалістами, які ту програму практично за своїли в 1917 році, була та, що перший - пропагував ту програму, коли за неї треба було собі лоба розбивати і наражуватися на виключення з партії, а другі - коли за це отримувалися міністерські посади...

Що зрадив той самий редактор "Союз Визволення України"? Не зрадив, лише по двох чи трьох тижнях виступив з нього, бо уявляв собі його діяльність інакше, аніж викладання української абетки в таборах полонених чи висилання гратуляційних депеш до цісаря Вільгельма... Що зрадив отой самий зрадник - Австрію - то далєбі неправда! що цілий "наш культурний розвиток як пише Н. Зоря, опинив - "один московський нігіліст" це б то Д.Донцов, - це ще нехай! Але щоб той гомонський нігіліст таки самотужки зрадив і повалив Австрію то таки zu stark! Її повалили Лойд Джордж, Клемансо, генерал Сарайль, але - біг-ме! - не редактор "Вісника"! Я резумію манію переслідування д-ра Назарука /що для нього - "сильнее кошки зверя нет"/, - але що за сильно, то таки за сильно.

Тепер ідуть слідуючі "зради". Насамперед "зрада" хліборобів-демократів, потім гетьмана, нарешті - заправістів. Отже хліборобів-демократів /до яких редактор "Вісника" належав разом з Міхновським,* Шеметом і Липинським/ - редактор "Вісника".

* Міхновський належав з наказу Б.О. і виконував його директиви.

зрадив тоді, - коли - закордоном вже - вони запропонували йому вступити до нової організації /"хліборобів-державників", в яких програмі було про "союз" з Росією і про коостомарівські "три Русі"... Цей програми редактор "В-ка" не поділяв, тому й до тих людей не приступив. Втім і була його "зрада". Де гетьманців редактор "В-ка" не "вкручується", як пише Липинівський /а з ним Назаруки і більшовики/, а - його до співпраці запрошує гетьман, бо проти режиму ц. Ради - Д. Донцов ще п е р е д г е т ь м а н щ и н о ю виступив. А знова пристав до гетьманства отой редактор не тоді, коли на це вже був пляшет укр. демократії, не щоб засісти на міністеріяльних кріслах, а тоді, коли за службу у гетьмана попадалося на списки проскрібованих. Що ж до "вкручування" то ми б могли назвати імена деяких теперішніх гетьманців /зрештою миких і симпатичних людей/, які в б у к в а л ь н і м с е н с і слова вкручувалися до гетьмансько-німецьких кругів /очевидно, щоб відразу зайняти міністеріяльні посади/ уживаючи для того м. і. протекції і - того самого редактора "Вістника". /М. і. - коли вже згадувати ті часи - редактор "Вістника" був той, який по розв'язанні корпусу Січових Стрільців - виведав січовикам аудієнцію у гетьмана, наслідком якої було реактивування корпусу/... Редактор "Вістника" мав зрадити гетьмана і - навіть написав на нього памфлет образу має-стату. "На другий день після упадку гетьманства /пише в своїх споминах гетьман/, Донцов надрукував статтю, повну різних і несправедливих випадків проти мене, але я пізнавши вже його, не був ним ні огірчений ні здивований"... На це можемо відповісти: Коли майже на другий день по торжественних заповненнях не зрадити прапору незалежності, пан гетьман проголосив "федерацію" з Росією, кризиваючи нас боротися і з а н е ї, віддаючи край в руки російських добровольців, - то тепер редактор "Вістника", не пізнавши п. гетьмана, був тим і огірчений і здивований... І очевидно мусів від нього відійти. Втім була ота "зрада". Що ж до памфлету, то той, про який згадує гетьман, був написаний в Києві під час, коли ще сильно стояла гетьманська влада і переданий до "Трибуни", яка одначе його видрукувала щойно по упадку гетьмана. Але був ще й другий памфлет проти гетьманщини - теж написаний під час облоги Києва Директорією і видрукуваний ще за існування гетьманщини - в київській "Раді" з підписом автора.

Що редактор за той "пашквіль" - як пишуть Назарук і більшовики - "удостоївся високої посади" в Директорії, неправда. Зараз по вступленні Директорії до Києва, отого гетьманського зрадника /по розв'язанні революційної ради комісарів/ звільнено з посади комісара преси - і доручено ту "високу посаду" /шефа преси/ д-рові Назарукові...

Аж нарешті прийшла зрада "Заграви". Ні, редактор "Вістника" не зрадив "Заграви", зрадили її - загравісти, ті які тепер поклоняються тому, що деють літ тому відкидали і відкидають те, чому тоді поклонялися. Так отже виглядають оті "зради": Донцов "зрадив" хліборобів-демократів, тому, що вони радикально змінили свою програму. "Зрадив" гетьмана, коли той прийняв програму Денікіна... "Зрадив" загравістів, коли вони стали

"діловцями"... і оті всі нісенітниці в десятій раз повторюють за хворим Липинським. здорові /чи дійсно?/. Назаруки і його підбрехачі радикали і більшовики. Тим часом останнім вис- тарчить, замість до свого нового авторитету - монархіста В. Липинського, заглянути до Леніна в 1913 році і вони - в його статті з приводу студентського з'їзду й моєї програми сепаратизму, побачили би, що редактор "Вістника" в своїх поглядах від того часу ані трошки не змінився. З м і н и л и о я і н ш і. Що ж до Назаруків, то ж самі вони впадають в не людську лют, що Донцов свою "анормальну" доктрину проповідує вже "довгі лі- та" і "виховав ціле покоління" - отже, коли ту "анормальну" доктрину проповідує "довгі літа", значить - довгі літа її не змінює? Дех тут "зрада" і головне - де логіка? Як то недобре, коли "визначні уми", які повинні показувати приклад панування над собою, тратять цілковиту владу над своїми нервами, чи ці люди, які - замість солідної полеміки - кленуть, як віденський фіякер: /коли не дістане "трінкгельду"/ - або, як кандидат на посла, якого в останній момент скреслить партія з своєї листи, - чи ці люди можуть вчити молодь дисципліни і як скажуть ан- глійці - "самоконтролі"?

А тепер отой "схід". О, сходячі зірки з табору УНДО, о, неfortunні прелегенти, о, радикальні клерикали чи клерикальні радикали! - де є сенс в тім, що ви пишете? Теорія Донцова "ви- казує прикмети східної анархістичної психіки"? Що знаєте ви про схід? Що знаєте ви про Захід? Ви, яких думка втиснута між Сяном і Збручем, які можете проковтнути сотки творів - і все ж сказати про себе словами Гайне /здається/ - da stehe ich ein armer Tor und bin so Klug, als wie zuvor?

Хоч ви й є - як самі про себе рекламуєте - "визначні уми" /що зрештою кожний відразу побачить, прочитавши лиш пару ваших ряд- ків/ - але все ж це не звільняє вас від обов'язку дати б о д а й т і н ь доказу вашим твердженням. Де ця тінь? Отворіть інкрімі- новану книжку Донцова - прочитайте, на кого покликується він: чи Шопенгавери, Зіммелі, Ніцше, Шпенглері, Зомбарті, Сорелі, Дір- кгеїми, Майнеки, Корадіні, Емерсони, Парето, Лебони, і Келени - зі сходу вони? Отворіть річники ЛНВ-ка і книжки "Вістника" - чи ті всі Скарези, Ібанези, Беннети, Бартлети, Грінделі, Флягерти, Саролеї, Міхельси, Паппіні, Мерсе, і пр. - є вони зі сходу? Вірю, що входячій зірці УНДО п. В. Целевичеві як і клерикаль- ному радикалові з Н. З о р і вихованому на радикальних кален- дарях і брошурках - легше кинути інсинуацію, аніж перечитати отих авторів, але все ж чи можна числити на те, що ваша читаюча публіка є аж так далеко менше за вас інтелігентна, що не зла- пає вас на подібних фокусах?

Схід? Схід є у М'єт і, яка уважає можливим становище коли більшовизм "буде одинокою живою... політичною ідеєю". Схід є в Н. З о р і /8.VI/ яка признає за більшовизмом певні "позитивні наслідки", напр. "його заінтересування економічни- ми справами" /так Н. З о р я називає очевидно вивлащення селян на Україні/.

Схід? Схід є у вас, адораторів того соходу, які годують наше громадянство Зощенками і тому подібними російськими авторами. Схід - у вас, які захвалюєте церкву Тихона, протиставляючи її українській автокефальній. Схід - це теорія Липинського про єдність "трьох Русей", про "союз з європейським сходом". Схід - пане Целевич - це довголітня більшовицько-філіська або просто москвофіліська /Панейко/ пропаганда органу в якому ви пишете ваше "Треба протиділати". "Схід - це накладання з Йосе і Ланчиноцькими, - ось де є схід, ось хто мусить мати прикмети східної анархістичної пошкірки", ті кого до соходу тягне, ті, хто тому соходу пропаганду робить, не той, хто з тою пропагандою систематично бореться. Доказів, доказів, шановні Олімпійці, самих інсинуацій не вистане! Перестарілися методи бл. пам'яті бабусі Палажки!

А тепер "те, що найважливіше": хто ж то "викликає серед громадянства хаос, впливає деморалізуючо на молодь і каже їй зневажливо ставитися до цілого національного табору"? Хто "дезорієнтує громадянство"?

Про Діна Базилія в Н. З о р і не потребуємо говорити, він сам говорить за себе /і трошки "Діло" - от у тім протесті наддніпрянським проти його "полемики"/. Але хочете Ви, пане Целевич, знати, хто "підкопує авторитет національного проводу"? Передусім ви, пане Целевич і вам подібні. Ви, який виступав в тозі мораліста - який вчить етики суспільності, чи ви протестували, коли скажім орган, в якому ви виступаєте редагував редактор, що б у в р і в н о ч а с н о редактором більш ш а в и ц ь к и х "Н.о.в. Шляхах", отих і що проти церкви і проти національного проводу виступали? Ні, ви мовчали, як і всі ваші... Бо і разом підкопуючи авторитет проводу.

Ви, які вираєтеся в тогу мораліста, - чи протестували коли р о к а м и о п л и в а в б о л ь ш а в и ц ь к и й д у р м а н в голові молоді й громадянства зі стінок органу, в якому ви мечете ваші громи? Чи припинили ви ту пробольшевицьку пропаганду? Ні, ви мовчали і підкопували авторитет проводу.

Коли в нашій редакції /рецидив/ знайшовся ще один редактор, який тихцем писав в більшовицьких "Н.о.в. Шляхах" які нищили і провід, і церкву і українство, - чи ви запротестували проти того бодай по факті? Ні, ви і вам подібні сиділи тихо і тим підкопували авторитет проводу... Підкопували авторитет той Назаруки, які лають давнє "Діло" за антикатолицькі статті, написані ними ж самими! /"Діло" 23.VI/.

Чи тепер розумієте ви, що ніхто інший тільки Ви і ваш табір були тими, які "викликували серед українського громадянства хаос", які "деморалізуючо впливали на молодь" і змушували її "зневажливо ставитися" до вас. Чи ви розумієте тепер, що роздираючи ризи з обурення над мнимими сіячами хаосу, ви - по prostu ліцемірите, бо про згадані факти не можете не знати... І що дивного, що коли суспільність, бачучи це, починає задавати собі питання: чи дійсно цим людям ходить про моральне уздоровлення громадянства, чи тільки про затримання стану посідання своєї групи, тобто про мандати, про посади і пр.? Бо дійсно в краю витворилося

становище, що можна зневажати минуле України, виклиати її армію, ширити більшовизм, ставляти на індекс Шевченка, Франка і волос вам на голові не впаде. Але заквестіонуйте право кліки - бути проводом і вас роздеруть на кюоники, уживаючи найганебніших способів "полеміки"... А вже найбільш згіршуче вражіння робить те, що в обороні так званого "проводу" виступають його вчорашні вороги, новопришлі пп. Кузьмовичі, Назаруки, Целевичі і Кучабські, як і йшли, щоб той провід переробити... Вічно нова трагікомедія рутенських Валенродів. Ви виступаєте в імені "цілого національного табору". Звідки ця неоправдана претенсійність? ЛНВ, "Вістник" - поза табором. "Наш прапор" - поза табором, "Новий Час" - поза табором, популярні і поширені видавництва - поза національним табором: ті, що мають карикатури - поза національним табором. Шож то властиво є той табір? Ви пане Целевич плюс Назарук та ще та більшовицька преса, яка вашим виступам рекламу робить або в якій ваші приятелі співробітничали чи співробітничать? Невже можна в подраженню дійти аж до такої втрати самокритики? В світі йде ревізія понять. Валиється монархія, паде соціалізм, никне парламентарна демократія і в той час наш т. зв. "національний табір" - займається перелицьовуванням старого монархізму /в російській інтерпретації/, старого консерватизму /в ц.к. австрійській редакції/ і наївної Драгоманівщини... І дивується, що його місце займають нові ідеї і сили.

В однім нашій Ціцерони маєте рацію, а саме, що людям, які розрубили почуття відповідальности, які не мають переконань, які занедбали справу виховання підростаючого покоління, які зміють вихвати лиш інсинуаціями, які - замкнуті в загумінку ідей з перед війни - не в стані зрозуміти нових течій, які нуртують в західноєвропейським громадянстві, ані потреб суспільности - а є такі зрозумілі, що думають олімпійськими громами отримати поступ думки, - що тим людям дійсно треба протиділати.

Передрукована нами тут з "ЛНВ", З ПЕРЕД 45 РОКІВ стаття-відповідь на "закиди" і наклепи має для людей здатних думати ВЕЛИЧЕЗНЕ ЗНАЧІННЯ:

1/ З цієї статті бачить кожний, що майже всі "НОВІ" закиди всяких Лагодівських, Голубенок, Шеменок, Шерехів, Шевчуків, Лісових, Дивничів, Мартинців, Сосновських і т.п. і т.п. - це в діяности "СТАРИЙ КРАМ", СТАРИ ЛАХИ, де-що підчищені, позшивані і пофарбовані, ЛАХИ, ЯКІ ВЖЕ 45 ЛІТ ТОМУ БУЛИ СТАРИМ МОТЛОХОМ, ПІДНОВЛЮВАНИМ УЖЕ НЕ РАЗ, БО ДОНЦОВ НА ТЕ ВСЕ ДАВАВ ВИЧЕРПУЮЧУ ВІДПОВІДЬ ЩЕ В РОЦІ 1927, в націоналістичному журналі, про який докладніше пишемо в томі третьому.

2/ Ця стаття є найкращим доказом того, що твердження нинішніх завзятих ворогів українського націоналізму "советського хову", немов "свого часу" було "вістниківівство" - добрим, але нині - воно "перестаріло" і є "перейдений етап" - Є ЦИНІЧНОЮ

ДЕМАГОГІЄЮ, пропагандовим /і то примітивним/ тріком. Коли б так було справді - НЕ ПОБОРКВАЛИ Б УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ /"вістниківства"/ ці панове п о л о м а н о ю давнє, ДОПОТОПНОЮ ЗБРОЄЮ, "аргументами", яких фальшивість була заснована НЕ 43 ЛІТ ТОМУ.

Або вже тоді "вістниківство" було "переїденим етапом" для тих, хто обстоював... "українство" часів Драгоманова, або НИНІ, ЯК І ТОДІ ЦЕ НЕ НЕ ОСЯГНУТИЙ ЕТАП, проти якого "ополчилися" наче у "Ві" всі сили тими, всі сили, ста-рог о.

Тотрожність і фальшивість вигадок НЕ ЛИШАЮТЬ СУМНІВІВ, що нині витримує український націоналізм ще одну атаку СИЛ ТЕМРЯНИ, СИЛ "УЧОРА", тільки зашамікованих і підмальованих так, як стара повія під 16-літню дівчину.

і 3/ Ця стаття засовує, що закономірним і логічним є намагання українського провансальства, що вдає зі себе "лрдей Завтра" підмінити ідеї модерного українського націоналізму - старими провансальськими ідеями з перед пів віка, "уфризованими" по модному. А що всі їхні політичні тенії вмерли і то не надто почесною смертю - ніхто не перешкоджає червоним провансальцям гальванізувати трупа мертвородженої дитини квіслінгівського українського комунізму - "вапліття", ширити їхні перестарілі наївні мрії.

Нарешті в "Додатку ч. 6" засовується причини чому, говорячи про т. зв. "організованих націоналістів" ми повинні стало пам'ятати об'єктивні причини чому серед них було надзвичайно мало справжніх українських націоналістів, націоналістів не по назві. Але факт лишається фактом і власне тому:

а/ незустрілися ті напади і наклепи на визначного теоретика націоналізму з загальним глуфом і осудом,

в/ не соромилися осібки з претензіями на інтелігентність виступати зі старим ідеологічним хламом, який виявив цілковиту непридатність майже пів віка тому і незважаючи на те такі ж "інтелігенти"-читачі перечитували ті подавані з поважним виглядом казки для дітей наймолодшого віку, і

с/ в якій мірі як еміграційні іхтіозаври, так і советські рептилії "свіжого хову" бояться самої назви "націоналіст", підтверджуючи зайвий раз московську приказку: "путаная ворона і куста боїтса" та даючи зайвий доказ своєї недосумковатости поєднаної з ганебним москвофільством.

Д. Донцов

ЛИСТ ДО ГОЛОВИ "МУР-у" П. У. САМЧУКА.

В ч. 1 "МУР-у" з'явилася стаття "Вільна українська література". Не особа автора статті /Ю. Косача/ цікавить мене. Свого часу "Вістник" не скористав з пропонуваного ним співробітництва, і він чи в "Назустрічі", чи в більшовицьких "Нових Шляхах" все був у ворожому таборі. Мене зацікавив інший факт: що цей напад уміщений без жiadної редакційної примітки в журналі Т-ва, якого головою є бувший співробітник "Вістника", Ви, пане Самчук. Не маючи на разі власної трибуни, мушу вибрати форму листа, щоб поставити Вам кілька питань, на які, коли потрафите, дайте собі на самоті з своєю совістю відповідь.

І/ "МУР" у згаданім нападі закидає "В-кові", що він, чи його редактор, зосередив у собі всі магіотраді літературного життя доби /20-ті й 30-ті роки б. р./, що стало згубним для того життя. "МУР" твердить, що мені вдалося посягти командні висоти і узурпувати провідництво літературного життя. Ви теж цієї думки? Що означає узурпувати? Узурпувати якусь команду можна лише там, де вона є в інших руках з якогось легального титулу. Отже, хто тоді у нас має право легально займати ті командні висоти? Одне з двох. Або "Вістник" оправді захопив /не узурпував/ оті "висоти", то тоді мав право і тримати їх. Бо ж не більшовицьким способом захопив їх, а шляхом вільної конкуренції. Сам нападник пише, що були в "Вістнику" "блискучі таланти". Може в них і було його право на "узурпацію", якщо така була? В такому разі проти чого протестує "МУР"? Або ж "Вістник" тих висот не займав, але тоді, як же можна його робити відповідальним за ту, чи іншу долю літератури? Ви ж мусите пригадувати собі, що "Вістник" не був єдиним літературним журналом в Галичині. Крім нього були: "Назустріч", "Поступ", "Дажбог", "Ми", "Дзвони", "Вікна", "Нові Шляхи". Чому ж їх не згадує напад, чому не пробує довести, що може якраз не "Вістник", а вони мали згубний вплив на літературу. Адже саме ті журнали займали командні висоти, бо були органами офіційних літературних, чи політичних груп - католиків, гетьманців, демократів, більшовиків. Командні висоти займало офіційне "Т-во письменників і журналістів". Це ж ті кола, не "Вістник", творили літературне "журі", роздавали літер. нагороди; це ж вони промовляли "екс катедра" і вирішали від імені організованої суспільності, які автори варті щось, а які нічого. Вони ж і повинні бути відповідальні за долю літератури, за її упадок, а не "Вістник", що завжди був ізгоєм, ненавидженим "порядним товариством", і ним поборюваний. І власне не про "Вістник", а якраз про те "порядне товариство" /з Мих. Рудницьким на чолі! / треба говорити, коли згадувати, як це робить напад, про літературні кліки, про карєристів і конъюнктурників.

З ледве укритою ноткою особистого жалю, автор нападу дорікає "Вістникові", що той ізольовував немилого собі письменника від читача, Якого письменника? Чи "Вістник" ізольовував напр. від читача Вас? Чи може, навпаки, був тим, що звів Вас з читачем?

Що значить ізолював? Хіба, повторю, мав "Вістник" монополію на літературу? Та ж той "ізолюваний" "Вістником" геній чи талант міг дати себе почути читачам "Дзвонів", чи "Нових Шляхів", чи "Назустрічі"? Зрештою, так робив і автор нападу. Чи він уважав, що ті журнали, не мали відповідних читачів, а має їх тільки "Вістник"? Що не всіх бажаючих приймав до себе "Вістник" - це нормальна річ. В кожній суспільності з різними літературно-громадськими смаками і настановами завжди є кілька окремих органів. Одні мають одних співробітників, другі - інших. В чім же річ? Чи представляючи "Вістник" якимось диктатором думки, від якого залежала опінія про письменника не досягають якраз протилежного від бажаного результату автори нападу, які, не одержавши від нього літературної "нобілітації", й досі, по 20-х роках не можуть переболіти отриманого "рефу"?

2/ "МУР" уважає, що "Вістник" мав згубний вплив на літературу доби. Чи Ви дійсно думаете, що кели "Вістник" упродовж 17 років майже сам протиставлявся отруйним впливам більшовицьких "Вікон", чи "Нових Шляхів" чи органів львівських "напхвістів" з Мих. Рудницьким на чолі і з його "Нагодами й Пригодами" замість літератури, - то це було згубливе для нашого письменства"? Чи Ви справді думаете, що протиставляти весь той час тим органам преси таких авторів як Стефаник, Черемшина, О. Теліга, Ольжич, Маланик, Стефанович, Мосендз, ну і Вас, пане Самчук, або другого члена "МУР"-у Юрія Клена - це значило згубливо впливати на нашу літературу? Дехто каже, що ці автори припадково опинилися у "Вістнику". Невже? Чом же вони не опинилися припадково де-інде? І чом не опинилися припадково у "Вістнику" автор нападу в "МУР"-і, а натомість припадково опинився з А. Крушельницьким і М. Рудницьким? Чи це було згубне для нашої літератури, коли "Вістник" - перший в Галичині - знайомив читача з тими творами Хвильового, Косинки чи Фальківського, за які їх потім розстріляли, в яких не зважаючи на російську цензуру брехала протибільшовицька нотка? Чи Ви думаете, що іронізувати над "переможним чвалом квадриги трагічних оптимістів", з яких двоє заплатили власним життям за вірність своїм ідеалам Правди і Краси - що іронізувати над ними є доказом сумлінності критика чи бездонним цинізмом типового "напхвіста"? І чи подібну "критику" Ви зачисляєте до літературної полеміки, чи до вчинку, подібного до жесту бездомного пса, що підносить лапу над свіжою могилою людей, яких не дано йому розуміти? Чи Ви справді думаете, що уперта й послідовна боротьба "Вістника" з вітром зі Сходу допроводжувала до згуби нашої літератури? Що так може думати новошляхivecь - зрозуміло. Але як можете так думати Ви?

"Мур" твердить за Брандесом, що доказом життя літератури є те, що вона постає проблемою для дебатування, а що диктатура "Вістника", яка тих дебатів не допускала, навіть про кризу літератури української згадувати не дозволяла! І в це Ви теж вірите, пане Самчук? Та ж одна з перших моїх статей у "Л-Н Вістнику" була якраз під заголовком "Криза нашої літератури" в 1922 чи 23 році. Що ж до "дебатів", то мусять знати, що якраз

"Вістник" достарчав проблеми до дебатів і в області літ. критики і політики. Накреслювані "Вістником" проблеми дискутувалися у Львові, в Чернівцях, у Празі, у Берліні, де були українські органи преси. Про "Вістник" була мова на судовій розправі "Спілки Визв. України" в Харкові в 1931 р. На накреслені "Вістником" проблеми живо реагувала преса в Києві і Харкові. Чи Ви цього не знаєте? що, особливо у Львові, полемісти знижалися до рівня останнього нападу в "МУР"-і це вже була не моя вина. В Харкові чи в Києві іноді ці дебати кінчалися погрозами й відкликом до Чека. І це власне характеристичне: чи "Вістник" діяв згубно на свою суспільність чи ні, найкраще видно з того, як дивилися на акцію "Вістника" чи його редактора опоконвічні противники української національно-культурної окремішності Росії. Насамперед більшовики, отже ці останні, які мали за ціль деморалізацію нашого суспільства, якраз "Вістник" найзавзятіше поборювали! Чи тому, що він розкладав і деморалізував наш загаль, чи може тому, що якраз окріплював його моральні і його відпорні сили?

3) Говориться в нападі "МУР"-у, що "Вістник" зирвав з українськими традиціями, та відірвав нашу літературу від Європи... З якими традиціями? Від якої Європи? "Вістник" не зирвав з традиціями старої християнської Європи та її авторів весь час пропагував своїм читачам, як Меріме, Кіплінга, Сервантеса, Шекспіра. Він зирвав лише з традиціями упадочної Європи, якій марку і в літературі і в політиці надавав соціалізм. "Вістник" відрікався традицій еротоманів: Цвайга або Маргеріта, або дегенерата Пруста, чи більшовика Барбюса. І це було його право, як правом дегенератів було захоплюватися дегенератами.

Зирвав "Вістник" з українськими традиціями? З якими? Мої противники воліли традиції 19-го віку, віку Куліша і Драгоманова, що гостро відмежувалися від традицій старої козацької України і від Шевченка, що поклав нам до них міст. Я, навпаки, підносив ці останні, відмежовуючись від традицій Драгоманова й Куліша. Оце і все. На якій підставі має хтось право вважати, що інших традицій, крім 19-го віку, ми не маємо? Що лише від нього починається наша історія? З того духа нашої давнини виростає і дух її письменства, в який і був задивлений "Вістник".

І цей останній дух служив і служитиме не "політичній злободневності", не "шовіністичній тенденційності" лише вічним ідеалам овобідної, не охамлої людини, як служить їм досі в "Слові", в "Милості Божій", в Патерику, в поезії Шевченка, Леся Українки і вістниківської квадриги. І цього духа не мав ніякої охоти замінити "Вістник" на дух драгоманівщини, ні на дух образених амбітників та "шукачів правди", на омітниках творчості Сінклера чи Винниченка.

"Вістник" відривав нас від наших традицій в письменстві? Чи ж не пошані цих традицій були приовячені літературно-критичні статті в "В-ку" про Леся Українку, Стефаника, Черемшину, О.Пчілку, Шевченка? "МУР"-ові ці статті не подобаються? Це річ погляду. Річ погляду на те, що таке літературна критика. Для мене це значить - відкривати дух, яким надхнута творчість письменника,

відкривати те, що він хотів сказати впориві творчості нам. Для моїх противників літературним критиком був той, хто знав, скільки разів ужив поет того чи іншого епітета, або виразу і які рими в нього найчастіше зустрічаються. А хто знав, як був одягнений Шевченко під час арешту, або чи в 1941 чи 42-му році написав якийсь вірш, той був геніальним шевченкознавцем. Критика, яка цим менше цікавилася, лише заглиблювалася в трудніші і складніші проблеми духа поетової творчості, називалася мовою цих примітивних і невибагливих людей "публіцистикою".

4/ Невибагливість їх смаку стане ще більш очевидною, коли подивимося на те "позитивне" на ту Європу, на тих письменників та ідеологів, яких вони протиставляли "Вістникові". Це були або росіяни, або більшовики, або аматори "єдиної і невідомої". Був це передусім Драгоманів, якого нам рекомендує автор нападу, той самий Драгоманів, якого Франко називав "наївним мужиком, що поза своєю громадою не бачив світу" Був це Грушевський той, що за словами Вашого колеги з "МУР"-у Ю. Клена "поплентався на схилені літ сліпим під Кремль, у третій Рим"... Ось, хто були ті великі європейці, в яких "МУР" учить нас вчитися західницького духу! Далі "МУР" рекомендує незабутнього Винниченка, автора лубочного /але поступово-соціалістичного/ роману "Соняшна Машина", драма з життя людських павіанів, філософа "полового вопроса", малоросійського Баркова "на поважно". Він теж має бути герольдом європеїзму, нашим отовпом вогняним в мандрівці по пустині. А далі іде галерія слазних прихильників "третього Риму" - Барбюса, французького більшовика, ну і два стіпи московського месіянства - Лев Толстой, що своєю анархічною проповіддю торував шлях до комунізму, Достоевський пророк "народу-богоносця", ненависник західної цивілізації, проповідник "нової людини", отих усіх убійників, епілептиків, певій, ідіотів і "бесів", які мали оздоровити "згнилий світ" Окциденту. Ось в обороні яких авторів проти ostracizmu "В-ка" виступив "МУР". Повторюю, все це логічно, для був. колеги А. Крушельницького й М. Рудницького, який тепер в "Радянській Україні" так само, як напасник "МУР"-і, бореться з вістниківським "шовінізмом" і вихвалює як взірці для нас "світоців" літератури "братнього великого російського народу" Але чи під цю проповідь підписуєтеся й Ви, пане Самчук, і Ваші інші колеги?

Забув ще агадати останнього представника "нової Європи", якого рекомендує напасник /в "Арпі"/, це - Сартр і екзистенціалізм. - Чим він так приподобався напасникові з "МУР"-у? Мабуть тим, що відповідає його владі. Екзистенціалізм - "винятково цікава доктрина". Чим? Тим, що "не ставить собі ніякої мети"... Уважає, що "нічого абсолютного на цій землі нема"... Тим, що людина знаходить мету в самій собі, бо людина - це тільки пристрасть. Тим, що героями Сартра є люди "розщеплені в собі". Тим, що наука сартризму, його "вічне Так і Ні" - просто розбросе напасника з "МУР"-у "своїм цинізмом". І тому його театр - це театр "авангарду нашої доби". Тепер Ви, мабуть уже ясно бачите, яку Європу, протиставляє автор нападу в "МУР"-і вістниківській Європі!

4/а Дальші згубні впливи, в яких обвинувачується "Вістник" /очевидно голословні!/- це нетерпимість, фанатизм, догматизм, коєнофобія, шовінізм, чорне реакціонерство і т.п. Хто читав промови громоверців Громаки чи Молотова, той завважить відразу, з чийого арсеналу, з арсеналу чияї доктрини запозичені обвинувачення в тих страшних гріхах. Це просто наліпки, які мають на меті знеохотити хиткі й слабкі уми, зогидити їх гарні і шляхетні в своїй суті ідеї. І так: "шовінізмом" вони вирішили прозвати невинісний їм патріотизм: "коєнофобією" - оправданий гнів до насильника: "нетерпимість" - моральний опір розкладовим доктринам: "фанатизмом", - глибоку віру в свою правду, "догматизмом" - аксіоматичність підставових Правд в які людина, чи загальність вірять і без якої він розпався би; "реакціонерством" - заперечення віри того "градучого Хама", що вже розсівся в багатьох столицях Європи, чекаючи, коли йому приготує шлях до інших пропаганда колишніх, або майбутніх новояківців. Ці страшні "кимвали бряпачі" вже втрачають свій кредит в Європі. Всі вже знають, чого варте обвинувачення Бевіна в "фашизмі", а де-Голь в реакціонерстві. Всі вже починають добачати що за тими страшними "догматизмами" "В-ка" криється попросту певна, ясна, безкомпромісова ідея, яку ніс в нашу суспільність "Вістник". Що ця ідея нічого не втратила в своїй атракційності, свідчить факт, що на неї, на "Вістник", /якого вже нема ось вісімроків/ не перестали нападати її комуністичні і півкомуністичні противники і на континенті і в Америці. Чи хто згадує коли про журнали, які нападали на "Вістник"? Сам напасник з "МУР"-у, обговорюючи літературне життя останніх двадцяти років, просто забув їх, забув, що вони існували!

5/ Виступаючи в похід, напасник з "МУР"-у мусять мати і свої позитивні ідеї? 6 не також до неохочу знані прекрасні гасла "гуманності", протесту проти "визиску людини людиною", співпраця націй, раціоналізм, вільнодумство, поступ, то що і, очевидно Ренесанс і Революція французька. Великих слів велика сила, що її знайдете в кожному червоному чи рожевому часописі. Недавно ще й "Рад. Україна" знов писала про поступ і про боротьбу "проти всяких проявів реакції" і за співпрацю націй, особливо за споконвічне братерство нашого народу з московським. Знаємо ціну цим фразам в "Рад. Україні", знаємо її і в прихильника Барбока або Вольтера й Руссо, на яких напад "МУР"-у не забуває покликатися. Цей гуманізм простісінько привів нас від Жана Вальжана Гюґо до Вортрена Бальзака, від Турґенієвських мужиків до Горьківських босяків, від Сонечки Мармеладової до Гарсонки Марґерита, від Некрасівських бурлаків до "І2" збоїв Блока, до ідеалізації того, шумовиння, тої голоти, яку Бакунін звав "гранд канай популяр", а Марко - "лишпенпролетаріатом". Це той гуманізм Вольтера й Руссо, що привів до Робеспєра і гільйотини 1793, або гуманізм Толстого й Достоевського, що привів до практики Чека. Інтернаціоналізм /співпраця націй/ до Бонапарта і Сталіна, себто те гасло, яке довело до їх практики або, з другого боку, до нових "рабів з кокардою на лобі", до Тичини і Любченків, активних й пасивних бігунів того "інтернаціоналізму" і прийшло до того саме тому, що

фальшиві пророки поставили в осередку своєї доктрини людину, дестронізуючи її Творця, який повинен стояти в центрі всього. Без нього, як осередка наступає та анархія думки, волі і почуття, яку опостерігаємо в сучасній Європі; анархія, що перетворила гуманізм у моральний квієтизм і непротидіяння злу; раціоналізм - в боговідступство, а вільнодумство - в заперечення всяких керуючих акцій в житті особистім і громадським. Проти цієї власної анархії змагався "Вістник", ця ж анархія оплодила захвалюваний "МУР"-ом ідеал людини, яка "сумнівається й шукає" замість вірити й діяти. І в наші часи знайдуться такі, що сумніваючись і шукаючи, знайдуть замість Христа - Каяфу. Але коли ці шукачі правди, що нишпорять за нею по большевицьких омітниках Росії й Європи, згадують при цьому і Бога, то це таке саме близьнство, як у Блока, що на чолі своїх 12 розбійників поставив Христа.

Зрештою, що криється за тими дзвінкими фразами "МУР"-у, читачі б могли би довідатися з писань його ж таки співробітників, які пояснюють, що за Ренесансом крилося підпорядкування Божого людському, взглядність правди і - воупереч "темному" Середньовіччю - повний нігілізм, повне заперечення /В. ПЕТРОВ/. В тих же авторів "МУР"-у можете дізнатися, що Аристотель і Тома Аквінський ближчі до сучасности, ніж Фєєрбах, що наші часи багато мають спільного з Середньовіччям та що багато з того, що дискредитував і зневажав новий гуманізм, реабілітує наш час. Чому б напасникові з "МУР"-у не напуотидися за ересь на своїх колег по журналу? Чому, накидаючись з гарячністю неопіта-гімназиста на давнє авто-да-фе, нічого не різкає про сучасне, більш дошкульне нашому народові?

-І чому Ви, пане Самчук, не постараетесь узгіднити якомсь погляди співробітників "МУР"-у на основі проблеми життя? Бодай так, щоб вони бігуново собі не заперечували?

Чи Ви думаєте, що це зовсім не важне, чи годяться чи розходяться між собою Ваші співробітники в засадничих ідеях?

6/ Навздогін за іншими противниками "Вістника", і "МУР" теж нападає на нього в ім'я моралі. В одних була це мораль К. Маркса, в других - мораль новітніх Кочубеїв, у третіх - мораль ласкавого телятка /що дві матки осе/. В обороні тієї моралі виступає проти мене і "МУР". Головно не подобається йому що "Вістник" займався "реабілітацією злочинця, як героя", культом "драпіжника". За ними, виходить, що "Сини" Стефаняка, що повстанці в цілім ряді спогадів Тютюнника, Крезуба та ін. - це були розбійники? На шість, і ці моралісти, як і все інше під місяцем - не нове. Ще Куліш так прозивав козаків і радив авторіві "Гайдамаків" впорокнути їм більше його хуторянської "людяности", так, як Драгоманов докоряв Шевченкові, що не мав його професорської вчености /"Жаль, что не знаком ти з нашим петухом"/. Своє колишнє захоплення козацтвом звав Куліш "мракобесієм", а скінчив, як відомо, звеличенням таких гуманних володарів, як Петро і Катерина... Вульгаризованим новітнім Кулішем був О. Назарук, який теж виступав в обороні моралі й гуманности, проти розбійницької пропаганди "Вістника", і покійний закону природної еволюції гуманістів, скінчив в "Новій Зорі" прославленням тих самих чужинецьких

тиранів, дестронізація, Шевченка і приплекуванням - пост фактум - зруйнування Січі... І куди тільки оце моралізаторство не заводить. Ідучи тою самою логічною стежечкою, наші сучасні моралізатори звуть розбишаками або дурнями тих земляків, які збройно виступають проти наїзника, а натомість рекламують книжку і /очевидно/ політику високоморального Марголіна, що шукав спасіння України в передпокоях московського посла в Вашингтоні і який є засадничим противником ідеї української самостійності. Бо ім цим духовим нащадкам Кочубеїв, давно вже на їх обвинувачення дав класичну відповідь Шевченко, назвавши їх "брехунами" і "людоморами". Отже й відповідати нам після його відповіді лишилось мало. Два слова хіба! Напасник з "МУР"-у інстинктивно чи інтуїтивно злобствує, що ота "аморальна" проповідь йшла "під знаком вістниківського леопарда". Того знака не терпіли і за життя "Вістника" його противники. Бо це був символ! Розумію, що многим був би приємніший інший знак, напр. Серп і Молот, або так відповідаючий ніжній українській ніжній владі Веселка, Тополя, чи якась Ластівка. Але я шукав символики не в Сапко-Пансівській Україні, а в іншій, в древній. Літописи прирівнювали князя Святослава до "пардуса", Романа Галицького - до тура, а в "Слові" князівські дружини прирівнюються до "сірих вовків", що вганяють полем, шукаючи - уявіть собі - не когось, кого б можна було зарізати й пограбувати /як це дичить розбійникові/, а честі й слави. Цей символ не подобався осередним, прирученим і духово кастрованим моральним драгоманівцям. Але для мене він виражав власне духовість не zdeгенерованого 19-го віку а тих інших віків, коли і інші ще нас боялися і ми себе шанували. Це був символ, власне той нашої "луччої людини", тих членів провідної верстви, яких Раф. Зборовський називав людьми "прекрасної моральності", які не були "ні тупоумні", ні "плути", лише шляхетні мудрі і відважні. Ця раса людей була взірцем і Шевченкові, який ділив людей на "козаків" і "свинопасів", "святих лицарів" і "плебеїв-гречкосіїв", які довіку бажали залишитися Яремами "хамовими синами", а не перемінитися в козака Галайду. Ось цей тип людей з символом леопарда і проповідував "Вістник" і в поезії, і в політичних статтях, і взагалі, що цей тип перемінявся в очах "людоморів" в розбійника, не дивуюся. Та ж і Куліш зве їх героями "п'яної музи Шевченка, а Грушевський - "непомонними забіяками" /про київських князів/ Люди з "смілим серцем", "орлим оком", "твердими руками" не подобалися "гуманним і м'яким" вождям ліберально-соціалістичного 19 і 20 вв.

Зрештою тяжко трактувати поважно напасника з "МУР"-у, який стало сам собі заперечує. І мабуть пізвідомо. Раз обурюється на вістниківське "хизацтво", раз /де інде/ схвалює його у Франка, що нібито сам перейнявся філософією беркута, "героїчного насильства, фанатизму, й непримиримости". Донцову закидає чому не лучить Драгоманова з Лесею Українкою, і зараз же в іншому часописі хвалить Франка за те, що він від "драгоманівського воєсвітництва" перейшов нібито до мужнього світогляду Лесі. То знову заговорить фразеологією "Вістника" /волютаризм, "літературний імперіалізм", боротьба з "просвітництвом" і ін./ але без ладу і окладу.

"Вістник" обґрунтував свої погляди в ряді розвідок, Косач обмежується фразеологією путою, вульгаризуючи ті гасла, як у віршах колино вульгаризував Маланюк. І зараз же, без дальших пояснень, у скобках додає, що ті гасла мають інше значіння, не таке, як у "Вістника", звідки їх взяв, але саме, забуває додати. Виходить, як у Хлестакова, який теж написав "Юрія Мирославського", але зовсім іншого... Ці "запозичення" - не моя фантазія, їх добачають і інші. Так п. Шерех недавно писав, що може не було б такого "Рубіжну Хмельницького", якби не було на світі Донцова. Не можу судити про слухність уваги, бо не читав "Рубіжона". Але гадаю, що авторові найвищий час "самоозначитися". Зрозуміти, що навіть Да Вінчі не робив синтези Бога з "мелкім босом", що Сартра з Хмельницьким не зсинтезувати. Але це його річ. Вас же, пане Самчук, я хочу запитатися, чи Ви думаєте, що така широка "свобода" для авторів, що самі собі заперечують, спричиниться до повстання "великої літератури"? До того, щоб вона відіграла належну їй роль у вихованні, а не в хаотизації загалу? Чи може Ви думаєте, це не її діло?

7/ Один критик на одну песу напасника з "МУР"-у знайшов у персонажах автора "подвійні душі" і тлумачить це похиткою "двоїстістю" самого автора. Небезпечний знак! Ним пояснюється і погляд автора на письменника, яким повинен він бути. З неприкритим цинізмом він декларує, що письменник сміє бути "окейтником", істотою "асоціальною" і мати підозрілу біографію. З повною "свободою" світогляду. Не в тім сенсі, що має право на власний світогляд, а в тім сенсі, що може мати два чи три водночас, або міняти що тихня і кожний презентувати, як правдивий. Письменником за цю теорію може бути "шкурник", зрадник, своїх друзів. До такого "ідеалу" не доросли члени вістниківської квадриги, а тому віддавши прихистком двом з них /Телізі й Ольжичу/ ліцемерний поклін, напасник з "МУР"-у застерігається проти таких "винятків": це були "ентуз'ясти", а ними не мають бути письменники, які очевидно, всі мають нагнути свою біографію до біографії напасника з "МУР"-у. Письменник може раз виступати як будівничий, раз як руїник, як Дехбег і князь тьми. Я би міг продовжити - раз, як більшовик, раз як націоналіст і навпаки. Гістерія незрівноваженого особняка. Повна душевна й моральна розперезаність. Він нам наводить приклад Еразма, автора "Похвали Глупості". Сам же пише "Похвалу Підлості" в "МУР"-і, Чи може це й Ваш ідеал письменника, пане Самчук?

Чи доповідь таких засад є, на Вашу думку, моральна? Не згубна для літератури? Чи може високопоетична й будуюча? Чи Ви поділяєте цю тропанду принципіальної безпринциповості і апотеозу без ідейності? Многогранність письменника - це одна річ, виправдання його кльовнад - друга. Шевченко напевно був многогранний, всебічний. Але напасник з "МУР"-у всебічністю перевищив Шевченка, бо у цього не знайдете апотеози підлості. Не стаю в позу мораліста і кожний з нас має напевно багато гріхів до замолювання. Але, як зразок до наслідування, все ж волію, щоб письменники брали не зовсім всебічно Шевченка і таких поетів, як

Теліга й Ольжич, ніж авторів "Похвали глупоті" чи підлоті.

8/ На мою думку, письменник повинен бути і "фанатиком" і людиною "непохитних, кріпких переконань", людиною "нетолерантною", себ то такою, що "не легко мирилася б з тим, хто думав інакше", а ще до того, перейнятою "християнською філософією" - прикмети, якими сучасники, що його знали, наділяли Шевченка. Подібно дивився на завдання письменства і автор "Кобзаря" Література, за ним, завжди мусіла мати щось "нравствено наслідательське", так само дивився на ці речі Гоголь. "Строго взищеться с него, - писав він - если от сочинений его не распространится какаянибудь польза душе" і "не останется от него ничего в поучение людям". Література повинна "начертать законы действия человеку", повинна мати "нравственное і благотворное влияние". Письменник - це вільна людина, не "визволена людина", визволена від обов'язків супроти Бога і загалу. Письменник - "будитель", духовний провідник. Наша доба - доба вибору між Добром і Злом, Христом і Барравою, небесним Кесарем і Нілатором. В нашій добі свідомий цього покликання автор повинен зрештеші ідолотворити "людини" і матерії, а повернути до адорації Того, хто - не раз казав Шевченко - є єдиним джерелом Правди, Добра і Краси. Розуміючи того Бога, як знов же розумів його автор "Гайда" - як "Бога сили, Бога слави", Анархія ідей в сучасності вимагає аксіом, анархія почувань - віри, анархія волі - нового ентузіазму. "Скептикам" і "шкурникам" нема що тут робити. Ціну їх "свободолюбства" прекрасно знають земні кесарі, які так зручно зміють запрягати їх в почот своїх панегиристів.

8/а Відповідно до такого ідеалу письменника є моє розуміння завдання літератури. Так, як "вузьке розуміння нації як плебса" у Драгоманова /Франко про нього/ викликало як реакцію політичну творчість "Вістника", так вузьке розуміння Драгомановим нашої літератури, як літератури плебейської /його власний вираз/ викликало реакцію на нього в літературній, поетичній і літературно-критичній діяльності у "Вістнику". Звідти два гасла: не плебо, а велика нація і - велика література. Тому що так і напосідався Драгоманів на Шевченка, що той виламувався з його плебейської концепції письменства і тематики, і патосом, і фанатизмом, і глибиною думки. Література, як розумів її "Вістник", повинна була будити "пошану до високих предметів", "підіймати і плекати високі почуття". Письменники повинні поклонятися "Музі гніву і любови", "любви до бідної душі людини, яку гублять з усіх сторін і яку губить вона сама", і "гніву до того, що губить людину" /Гоголь/. Наближатися до цієї Музи, в якій були "вогні, а не слова", і старалася вістниківська поезія і література, ідеологічно-політична. Права цієї Музи в такій архиважливій діяльності, як театр, теж обстоював "Вістник" у праці В. Геркен-Русової про "Героїчний театр". Шевченко цинив мистецькі твори, які були "воєвищенно прості і прекрасні", себ то не лише "ба", а "схоблім". Гоголь волів від "м'яких і ніжних отруй" у поета - "гуоти і кріпки". Гоголь проповідував ліризм, що збуджував би "сурове висше благородство душевное". В театральній мистецтві він любив "високий театр", протиставляючи йому "всякі балетні окошки, водевілі і

мелодрами", любив високу трагедію і комедію" протиставляючи їм негативно "пугі і легкі пєси". Таке мистецтво і така література повинні були виховувати суспільство і "окріпляти його в правилах життя", не робити його "легким і вітрогонним". Така література не могла цвісти на Україні, поки не почав би будитися в ній старий дух нашої давнини. "Вістник" твердив, що без поборення "традицій" 19-го року, без навернення до духа нашої давнини, не можливий на Україні ніякий ренесанс, ні духовий, ні політичний, ні літературний.

А деж синтеза, спитають мене? Не може ж бути література і політична і фелетристична такою однобічною! Ні, не може. Вона й буде "многогранною", властиво буде /як було і як є/ дві літератури: "плебейська" для плебса і ота висока - для тих, що її потребують. Література провідної верстви. Про них, про цю верству, і про цю літературу, якраз і ходило "Вістникові" і цим пояснюється анімозія до нього з боку всякої масти драгоманівців. Синтеза? Її пробували робити многі. М. ін. Онацьким еднаючи націоналізм з Грушевським і Драгомановим. Тепер робить з таким самим успіхом подібну синтезу /в літературі/ напасник з "МУР"-у. Закидали ж рівнож мені "однобічний боротьбізм" і невміння зсинтезувати його з нашим "ліризмом", бо той виключний "боротьбізм" є "чужий духові хлібороба", можливо. Але література друкована і пропагована у "Вістнику", не мала бути літературою хлібороба, лише тих, що чулися своїми смаками і аспіраціями, цілою тонацією душі спорідненими з тим типом нашої історії, що Шевченко окреслював виразом "козак" або "лицар". Очевидно міг він походити і часто походив /особливо в наші дні/ з хліборобів, але остак, як Галайда з Яреми, коли йому "виростали крила". На світанку французької літератури, єдиними темами, гідними опрацювання, були героїські вчинки володарів і життя святих. Література лише звертала увагу на два високі почуття, джерела надхнення, гідні поетичного опрацювання - бравуру і віру. Чи не це бачимо в наших старіх письменстві? До чогось такого має бути подібна література, про яку говорив "Вістник", література, що збуджувала б пошану до "високих предметів".

Література має виховувати. Як наші Літописи і Євангелія чи Патерик виховували і володаря, і письменника Мономаха, або як Корнель чи Расін виховували тих лицарів без отраху і догани, як були прототипами "Трьох Мускетерів" Дюма. Руссо, Сартр, Винниченко, очевидно виховують іншу породу людей, яку Гоголь називає "ученою чернью". Синтези з того не зробіте.

Таких "скептиків" в часи "старої Еллади", які засуджували героїв і зневажали богів чи, коли були музиками, плакальницькими мельодіями розманіжували сувору відвагу і ум володарської класи, Платон радив видаляти поза межі республіки. Я цього не раджу, бо й республіки ще, зрештою, не маємо. Але хай же ніхто не дивується, що таких письменників я лишав за порогом "Вістника".

Без відродження того духа нашої давнини, про який я писав і у "Вістнику" і в "Націоналізмі" і в "Дух нашої давнини" нація не вийде на ширшу, світову арену і політичної і духово-мистецької

творчості, ні відродження того духа Україна не відіграє тої рішучої ролі, яку їй готова призначити Доля в розпочатій уже страшній боротьбі християнської Європи з дияволом. Повторюю, в цій боротьбі нема місця "скептикам", які самі не знають, що ненавидять і що люблять. Нема місця літєплим душам, які виринне Господь з уст своїх. В цім змагу є місце лише і для діячів і для мислителів, о д н о ї любові. Як казав Шевченко ГАЙДАЙ!

Любить одно! Не разделять.

Любов прекрасную на двое.

Его по-моему! I тот,

Кто говорит, что вою он любит,

Холодный камень он. Он льгот!

Он ничево тогда не любит,

Он богохульствует!

В запалі "полеміки" напасник з "МУР"-у називає мене різними епітетами - "дуболобий", "шарлятан" і ін. Це, очевидно, звичка в авторів певної "культури". Тих, і подібних епітетів уживав недавно проти мене /в 1945/ симпатичний редактор "Дійсности". Пасіка /у нього я був "пройдисвіт"/ не вирізняючись дуже великою інтелігенцією він не зміг розчовпати, про що я говорив у своїй останній книзі, а що відчував, що не дурно в ній були випадки проти тих, яких Шевченко називав "овинопасами" то й звичаєм того типу людей, скінчив нецензурною лайкою. З приводу одного такого полеміста і Маланюка, на якого той нападав, писав недавно В. Державин, що виступи, подібні до виступів Доленги проти Маланюка, в варшавськім "Ми" в 1934 р. "сприймаються сучасністю, як політичний памфлет, не гідний серйозної уваги". Не інакше поставиться майбутнє і до випадків нового Доленги в "МУР"-і.

Але звертаюся, пане Самчук, до Вас. Чи Ви думаєте про "Вістник" та його редактора, так само, як новий п. Доленга? Коли так, то чи й тоді так думали, коли роками були співробітником "Вістника"? Коли ж ні, то що Вас спонукало видрукувати напад? Чи думаєте, що цей напад є в гармонії з ухваленними на засіданні "МУР"-у 9 травня б. р. засадами про "морально-етичне наставлення" Вашої організації, які вимагають "любовності, толерантності, та пошани до людини та її особистих переконань"? Чи Ви згодні з висказом Ю. Клєна, що "коли ми зустрічаємося з неетичною метою критики, то єдине, що лишається нам, - не сидати з тими людьми за один стіл"? Чи думаєте, що навпаки, треба сидати і таку полеміку похвалити? Чи вважаєте, що уміщення Вами без жадної дезавуючої примітки нападу проти мене і "Вістника" насправду свідчить, що члени "МУР"-у, як кажете, разом з Вами і напасником "ошують одному Богові"? Якому?

Дм. Донцов

21 липня 1947 р.

НАКЛЕПНИЦЬКА КАМΠΑНІЯ ВЕДЕНА ПРОТИ СПРАВЖНЬОГО УКРАЇНСЬКОГО
НАЦІОНАЛІЗМУ ТА ЙОГО ІДЕОЛОГА Т. ЗВ. "ПРОФ. Ю. ШЕРЕХОМ".

Окреме місце в наклепницькій кампанії проти українського націоналізму займає писанина т. зв. "проф. Ю. Шереха" з огляду на її мотиви, методи, особу автора її, а також справжні цілі.

До 1964 року мало хто знав щось опортного на документальних даних про його справжнє минуле, походження і діяльність до 1939 року. Аналізи того що він писав, для людей з баламакою замість поглядів і незвичкою самостійно думати невистарчало.

Шойно по році 1964 він був змушений /бо новолі просочувалися крізь "залізну заслону" де-які відомості/ визнати, злягіднивши, те чого вже далі ховати не було можна. Тоді появилися у жівіронічній формі фрагменти з минулого у передмові до книжки "Не для дітей", а в 1971 році довелося признатися ще до де-чогось в журналі "Сучасність". Далі подаємо важливіше з того до чого признався він у згаданих публікаціях.

Його батько - ген. Шевельов загинув, борячися у складі армії Денікіна з більшовіками. Хоча в СССР де-студій у високих школах вступ був заборонений навіть звичайному сину заможного селянина /"куркуля"/, він з якихось нам невідомих причин, міг без перешкод її скінчити. Скінчив він прискорений курс. Наука тривала від 1928 року до року 1931. Тому, що як він сам пише УССР "потребувала кадрів", випущено було і його "передчасно з багатьма курсами незакінченими. Але і перед тим кожного року навчання найменше місяць, а то й більше уривано на всякі "кампанії", як то копання буряків, жнива..." "Випустили мене цілковитим недоуком..."

"Я мав шастя", пише Шевельов, "походити з так званої "доброї родини"... "ще встиг захопити понад рік старої, перед-революційної гімназії де мене навчали бедай основ латинської мови". Шевельов залишає читачеві розгадувати загадку, як можна було "захопити понад рік" передреволюційної гімназії і навчитися "основ латини", яку починали викладати в 4 класі, а в 1928 році спинитися в університеті, тоді як нормальна наука в перед-революційних гімназіях тяглася лише до жовесни 1917 року. А що було між 1917 і 1928 роком, це б те майже протягом 11 років?

Далі читаємо таке признання Шевельова: "Коли я опинився на Заході, я відчув себе неуком..." "На шастя я опинився в Лонді з його першорядною славістичною бібліотекою і я провів два з половиною роки в цій бібліотечі наделужучи те чого мене позбавив мій "солідний радянський заклад". До сказаного слід додати, що ми чи оправді "наделужав він все - не знаємо, боколи він спробував опублікувати мисану ним уже в СШПІА в кінці 60-тих років працю про праісторію слов'яноських мов то проф. Гарвардського університету Лант показав її низьку вартість у кількосторіжковій, як пише сам Шевельов "погромні рецензії" /"Сучасність" ч. 6, 1971, ст. 50/..

Це стільки мусів додатково отвердити Ш. у році 1971. Раніше, ще в році 1964 довелося йому розповісти, що в році 1934, коли він вже працював у Києві, як лектор в Інституті Журналістики, окупаційна влада заарештувала авторів підручника укр. мови для клас 5-7 семірички Гр. Шевчука і Бойка, а підручник вилучила з ужитку.

Тому, що проти підручника влада не мала застережень, наказано було змінити прізвища авторів. Тогочасний диктатор українського мовознавства - Наум Кагановіч, який перебував у Харкові, запропонував це кому іншому, а саме Шевельову, який три роки тому скінчив свою освіту і перебував у Києві; поробити в тому підручнику дуже незначні зміни і поставити в характері авторів Н. Кагановича і Ю. Шевельова. За це виплачено ШЕВЕЛЬОВУ гонорара, як за власну його працю. Сам Шевельов, пишучи про це в 1964 році, мусів признатися, що ця "оправа не належала до приємних, вона дуже смерділа..." Справа смерділа, сопух бив у ніс... /Шерех "Не для дітей" ст. 6-7/. Крім згадки про цю справу, якої запах дійшов аж на еміграцію, Шевельов про той період життя зберігав дискретну мовчанку, а з уживаних псевд згадав лише два. Виправді ще написав, що в родині були визначені певні дні тижня в які він говорив з матір'ю лише по французькі, або лише по німецькі, промовчавши окремим яком мовою говорили решту днів. Однак надто велика кількість уживаних ним нині чудернацьких москалізмів /типу: "застрільник", "умилений", "порідний" і т. п./, а також підкреслювання "мужицтва" Шевченка; дають підстави припускати, що то не була "мужицька мова".

Шевельов уже на еміграції виступив з твердженням, що автори пам'ятника Шевченкові у Харкові ламали голову в що вдягнути поета, щоб приховати його "мужицтво". Тут не зашкодить нагадати, що на пам'ятникові поставленому з наказу Леніна у 1918 році у Петрограді за ухваленням ним проектом стояло виразно: "поету-крестьянину" поставив "Велікий русскій народ".

І ось цей "недоук" /оскільки мова про мовознавство/ з одного боку завдяки власному сприту і набутому в сов. школі вмінню брехати, як то кажуть "не позичаючи у Сірка очей", а з другого боку пришепелуватості очепованої москалем-комуністом /Лозоватиним/ еміграції, одержує титул "доктора", а його помішники роблять йому при кожній нагоді шалену рекламу.

Ось напр. кілька уривків з "інформативної статті" одержаної від "власного кореспондента" зі Стокгольму парижським "Українським Словом", вміщеної в 561 числі за 1952 рік:

"5 липня покинув Швецію проф. Юрій Шерех, що останніми роками викладав на університеті в Лунді. Прибув проф. Шерех 25-го липня до Кембриджу, де його за контрактовано на словянському відділі Гарвардського університету за особистою ініціативою шефа того відділу, проф. Романа Якобсона та проф. М. Карповича. "Контракт покище зроблений на один рік, тому, що лондонський університет не хотів би резвязатися із своїм високо цінним співробітником".

Так роблено рекламу проф. "Ю. Шереху", який кілька років

пізніше мусів признатися, що був тоді "недоумом", який сидів цілими днями в бібліотечі! Викладати він мав тоді східньо-слов'янську порівняльчу граматику та літературу, яка звичайно не трактувалася у Швеції надто поважно. Варте уваги, що для "семінарійного розбору" обрав він там антикатолицькі писання Івана Вишенського в яких Вишенський виступає проти освіти і науки взагалі та слабенський твір шпигуна-орденоносця В. Петрова "Доктор Серафікус", в якому описані переживання з часів визвольних змагань переживання одної родини київських жидів, як переживання української родини. Твір антиукраїнський.

Як твердять пліткарі /за це твердження не відповідаємо/ дійсною причиною виїзду зі Швеції було не лише бажання дістатися до США, але й невдоволення шведської влади контактами з дипломатичними представниками ССРСР. Повторімо: за ці чутки не відповідаємо, за те відповідаємо, що згадані Якобсон і Карпович остільки вороже наставлені до українського руху, що коли приїздили перед 1950 роком до Європи, українські професори по першій зустрічі, змушені були подати до преси, що з огляду на ображаючи національну гідність відношення цих двох москвофілів до українців, вони відмовляються від дальших розмов, при цьому щоб не "розкривати карт" довелося цю заяву підписати і проф. Меншовій /"Василенко-Полонська"/ та Оглобліну.

Цей епізод слід було нагадати щоб належно оцінити "особисту ініціативу" згаданих професорів, які пропонуючи виклад ковську мову "Шереху", імовірно, як і Кагановіч, як зрештою і ректорат високої школи в якій вчився генеральський синок, знали про нього більше ніж знаємо ми.

Далі в тій же статті "власного кореспондента" по твердженню, що Лонд "упродовж двох років був справжньою кузнею української науки та гордістю української колонії", розписується про його "великий науковий авторитет". Тут виникає питання: що можна думати про рівень науки і про "колонію", яка пишалася "неумом", який був "ковалем" у тій "кузні"? А далі ще вилазить "шило з мішка" бо в загалі подав "власний кореспондент до загального відому, що в Лонді "зшиток за зшитком опрацьовувалися та редагувалися матеріали "Енциклопедії Українознавства... тут були репрезентовані УВУ, НТШ та УВАН".

Отже з наведеного випливає, що всі матеріали, які надходили до редакції "Е.У." /що зрештою, складалося ще з двох україномовних москалів/ передавалися мовному редакторові М. Глобенкові /за цим псевдом ховалося московське прізвище "Оглоблін" чи за правильною вимовою Оглоблін; не змішувати з третім членом редакції - істориком О. Оглобліним/, а вже він їх усі пересилав справжньому редакторові Швельову. Чи ж можемо дивуватися, що т. зв. "Е.У." має москвофільсько-комунофільський характер, на який не раз звертали увагу різні автори в пресі, підкреслюючи її антиукраїнську роль.

Не спиняючися докладніше над оцінкою діяльності новітнього Хлестакова серед емігрантських "городничих" підкреслюємо лише, що він різниться значно від свого літературного прототипа

тим, що той не виконував жодної місії, а цей виконував і виконує важливу місію. Яку? - Відповідаємо його власними словами.

Шевельов має переконати еміграцію, наче б то "Щоля боїв 1917-1920 років УМЕРЛО старе поняття України... БУЛА УСВІДОМЛЕНА ЙОГО НЕЗДИСНИМІСТЬ, непоправно яно зробилося: ТАКОЇ УКРАЇНИ НЕ МОЖЕ БУТИ" /"Мур", зб. I, ст. 56/.

Далі нетямучим Шевельов сам пояснює, що мова тут про ту Україну "за яку борелися УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ І ІНТЕЛІГЕНТИ ПІД КРУТАМИ І В АРМІЇ УНР /там же/, натомість "МОЖЕ БУТИ УКРАЇНА, ЯКУ ЗНАЙШОВ М. ХВИЛЬОВИЙ СВОЇМИ УКРАЇНСЬКИМИ КОМУНІСТАМИ" /там же, ст. 57/.

"Кредо" Шевельова, як бачимо, яоне, де нього хіба слід додати, що москаль Фітільов /"Хвильовий" / в своїх творах не виводить в ролі героїв українців-комуністів. Переживають вони те, що тоді звалось "троцькізмом", пов'язане було з "НЕП"-ом, мріють не про Україну, а про "Загірню Комуни", українських повстанців змальовує "бандитами" і захоплюється чекістами.

У своїх "Вальдшнепах" чистокровна московська жонглерка запозиченими у націоналістів фразами, повчаючи, як і слід на думку всякого москаля представникові "ведущего народа", українця з походження - Карамазова.

З якою метою і яка провідна ідея твору - сказати не можемо, бо автор зникнув продовження і закінчення твору. Щоля цього писав і друкував далі, як оповідання так і літературні доноси, обвинувачуючи в них своїх колег по перу у... "хвильовизмі", а то й просто "фашизмі"!

Шевельов виступав у дальших роках у ролі критика і то такого, який уся свою увагу концентрує на стилях і мистецькій вартості твору, але якимось чудом усі ті якості завжди бувають у творах таких авторів, як Микола Куліш /"Великий, геніальний письменник" /, Хвильовий, Яновський, Первомайський, Підмогильний, Лубченко і т. п. та у приплентачів.

Щоб замаскувати свої справжні наміри, ласкаво згадує Шевельов навіть Шевченка, як того хто "синтезує елементи" різних стилів і тут же причеплює "Славянское Общество", пишучи:

"опоїв /злутував? Р.П. / їх новим універсализмом кирило-методієвський панославизм". Це вже до "стилів" не належить! Очевидячки хоче Ш. притягнути увагу читача до ідеології т. зв. "кирило-методієвців", підмінюючи їхній "панмосковізм" - "панославизмом". Тут же згадано московфільську "Історію Русов", провідною ідеєю якої є єдність, "єдинокровність" і любов "малоросіян" та "великоросіян" і рахуючи на негдатність думати своїх читачів і їх незнання, твердить наче б те вона "відроджує елементи українського державництва".

У статті "Хвильовий без політики" вдає, що не знає, що ціла "творчість" Хвильового це сама конденсована політика! Вдійсності йому належить на тому щоб еміграція почала з захопленням читати твори Хвильового і з цією метою годувати нас теревами про "запах слова" в його писаннях і лякає тих хто міг би тверезо глянути на них, фразою: "Скільки критиків осмішило себе бо не

відчували "запах олова" в його творах".

Ми не сумніваємося в тому, що Шевельов не лише відчував рідний йому "запах" численних мовних ідей, від яких аж рябіють писання Хвильового, але й впродовж насолоджується досить міцним "запахом" хоча б таких перлин:

"Знучь Степком /то мабуть Степаніда/, ніхто не брав, а вже за 20 перевалило... Била-була метелиця тай годі, опонь, ба-ока, гаряча кобилиця, ще й блядь. Змалечку блядувала... а батько закатував матір - теж блядь була - матір".

/Цитуємо за виданням "Синіх етюдів" 1922 року, бо в пізніших виданнях хтось порадив Фітільову трохи приглушити той "запах" замінивши такі запашні московські слова, як "блядь" на трохи більш "цензурні" і тим позбавив Шевельова повноти насолоди/.

У тій же статті пише Шевельов "як-що ми хочемо познайомити з Хвильовим світ - я думаю світ би виграв від такого знайомства". Лише Шевельов левно забув, що при перекладі вирази й образи трохи втрачають свою первісну свіжість і такі "запахи", як наведені.

Однак нах не зашкодить нагадати твердження, яке може і пам'ятає Шевельов, але хоче щоб його читачі забули, твердження німецького діяча і філософа - Йогана Фіхте, яким у своїй "Дванадцятій промові", написав:

"Чого прагне мудрий письменник? Чого може прагнути? Лише і тільки брати живу участь у запальному і громадському житті, перетворювати і перероблювати його, наближаючи до своїх ідеалів. Як-що він цього не хоче, тоді вся його творчість є порожньою балаканиною для подразнювання ледачих ушей".

Хвильовий, безперечно, хотів перетворювати життя і того ж Хвильовий і то в тому ж напрямі, але вдає ніби він цікавиться "порожньою балаканиною для подразнювання ледачих ушей", будучи певним, що крізь "ледачі вуха" діставатиметься щось і до "ледачого мозку" та буде його поволі отруєвати.

Стаття про назву "Україна" того ж проф. Ю. Шереха в "Енциклопедії Українознавства" є на рівні гімназійного "домашнього сочинення" і тому підпала слушній критиці, навіть не фахівця, а архітектора - Січинського. Бутим то "наукова" стаття в "науковому" /рівень передвоєнного "Календаря Просвіти"/ "Віснику українознавства" з маркою Н.Т.Ш. під заголовком "Мова української еміграції в Німеччині" /1945-1948 є в дійсності нефаховою, часописною статтею, яка є антинаукова методом і розумінням певних явищ /зачислювання до в в і й ш о в ш и х в л і т е р а т у р н у м о в у, таких хвилюю вживаних абревіатур, як "Ц.П.У.Е." або "буковинський" та варваризмів "цуцун", "арбайтсamt" і т. п./ і тенденційна, бо подає ненавистні "оо-ветський людині" германізми, британізми та західньоукраїнські жаргонні форми /не виділяючи з них чистих польонізмів, за такі уважаних і в Галичині/, і "східньоукраїнські", але ні слівом не згадує московізмів, або на московський зразок змайстрованих слів, якими засмічується ними мову кращого письменства на еміграції.

Ця стаття є отже властиво списком де-яких слів, випадково занотованих "проф. Ю. Шерехом", що хвилюво заневищує щоденну мову пересічного емігранта, без уживаних самим "метром" москалізмів таких хоч би, як: "молодчик" /моск. "молодчик", по українськи пройдисвіт/ "умилений" /моск. "умільонний", укр. розчулений, зворушений/, "порідне" /моск. "породістоє", укр. радове, бо "порідне" було б від "порід", "злоги" і т. д. х/

Лише змалюваний стан науки на еміграції пояснює чому може "проф. Ю. Шерех" грати таку роль.

У своїй "критиці" /за кілька років "праці" серед нас/ Ю. Шерех "поставив на рівні з Шекспіром, Байроном чи Гете ряд нездар і графоманів, але завжди хвалив твори, які перед війною можна було окреслити спільним іменем "народньофронтівських" - це б то таких, котрі, або просто розкладали суспільну мораль і нищили критерії вартостей або й пропагували зручно окремі, де-що замасковані, більшовицькі погляди.

Оскільки мова йде про ПОЛІТИЧНИЙ бік, ПОЛІТИЧНУ спрямованість чи реалізацію ПОЛІТИЧНИХ ПРИХОВАНИХ ЦІЛЕЙ - "проф. Ю. Шерех" дуже уважає на слова, думає, що пише і дуже, дуже рідко буває наобережним.

Така оцінка "проф. Ю. Шереха", як ПОЛІТИЧНОГО робітника /незалежне від характеру роботи і мети/, як побачимо є цілкомито узасаднена. Узасаднене її й акція ведена т. зв. "проф. Ю. Шерехом" проти "вістниківівства" й Донцова, це б то проти справжнього українського націоналізму.

Ми знаємо аксіому, що все в світі акції керовані розумом мусить мати свою причину, знайдення причини - зясує одночасно й істоту акції та її мету.

Такий п. Ісаак Мазепа, Липинський чи Назарук - виступаючи проти Донцова - роблять це з ображеної амбіції, з помсти, з певного укртого москвофільства, нарешті в обороні того провансальського світогляду, який є їх світоглядом, а який нищить Донцов. Галицькі ундісти, пп. Боднарівчї, Паліїви уважали /мали лише в часті рацію/, що Донцов винен в тому, що їм не вдалося піти з поляками на угоду і Донцов винен в тому, що вони втратили молодь, а й та, яку мали - бунтувалася. Отже багато представників "активної" західньо-української інтелігенції мало причини ненавидіти Донцова і до нині зберегло свої анімозії. "ПРОФ. Ю. ШЕРЕХ" НЕ МАВ ТАКИХ ПРИЧИН ТОДІ, ЯК ПОЧАВ СВОЮ АКЦІЮ проти "вістниківівства" /і не мав, аж до появи в пресі "Відкритого листа" Донцова. Його отже поступовання БУЛО Б нелогічно-дике, коли б в о н с не було г л и б о к о у з а с а д н е н е

х/ До цих уживаних "мовознавцем" "Ю. Шерехом" москалізмів слід додати: рижий, тощий, смисл, а також твердження, що слово "карніст" це "галицько-емігрантська тарабарщина" /харак. для москвина зненавидить до "галіційської мови" змушила його вжити моск. "тарабарщина"/.

цілком істинні причини, які проговорились, виявив сам "проф. Ю. Шерех". Він, дотримуючись правил пропаганди, яких вчать у відповідних школах С.С.С.Р. не міг не заперечити слушного твердження Донцова/ викривало справжню "ціль" нападів "Ю. Шереха"/, що в дійсності атакується під вигаданою "Ю. Шерехом" назвою "вістниківства" - справжній український націоналізм.

Заперечити це мусив він щоб, згідно з тими правилами не наразити дальшої успішної діяльності. Роблячи це, "Ю. Шерех" заризиковав скористатися для цілковитого зліквідування твердження Донцова/ і де-яких інших українських справжніх націоналістів/ аргументами псевдними, а не, як звичайно - вигаданими, одночасно, вклинити глибше в зроблену розколину.

Можливо, що певність "Ю. Шереха" у цілковитій політичній наївності читатів спокусила його в де-яких місцях до впросто нахабно-цинічної широти.

Ось, що написав виразно "проф. Ю. Шерех":

"у нас уважають за націоналіста і того, хто хоче створити суверенність українського народу на його території, не порушуючи прав інших народів, що там воля Божія і історія х/ живуть і того, хто ладен ці народи попросту винищити". Наведене речення доводить, що він добре розрізняє "провансальський націоналізм" поборюваний Донцовим і націоналізм Донцова, якому він в цілях демократичних підмінює ідею виселення кольоністів насаджених на загарбаних землях Московщиною - ідеєю "винищення". Розрізняючи їх саме "Ю. Шерех" далі: "За ними ховається принципово інше ставлення до світу і життя... НІ ОДИН теоретик або практик політики НЕ МОЖЕ ЇХ СПЛУТАТИ". Не плутає їх і "Шерех", бо є єдино в цих справах фахівцем, але знає, що патентовані великості з числа "організованих націоналістів", як і інтелігентська та півінтелігентська маса "в живій мовній практиці ЦІ КАРДИНАЛЬНО ВІДМІННІ РЕЧІ позначають тією самою назвою". Сам "Ю. Шерех" широко користує з цієї плутанини, дбайливо збільшує цю плутанину, але, як ми вже казали в цьому єдиному випадкові пише майже правду. Цю правду правду, висловлює "Ю. Шерех" так:

"Головна причина такого помішання понять полягає в тому, що в силу своєї обдарованості і темпераментності, в силу закономірностей історичного розвитку 1/ українства Д. Донцов, який був носієм ідей націоналізму в його крайній формі, 2/але крайності були величезній більшості українського народу чужі і далекі 3/ і приймаючи до зовної міри ідейний провід Донцова, він 4/ фактично вкладав у рух, у свій визвольний рух, зміст націоналізму "поміркованого", "гуманістичного", "демократичного", "християн-

х/ "Шерех" ніколи не допустився до того, щоб допомогти хоч словом українцям усвідомити, що чужинці-кольоністи навмисне насаджені москвинами і що серед них найбільше /біля 9 мільйонів/ налізло москвинів, що загарбали нашу землю і тому звалює все на "волю Божію й історію".

ового" чи як ще його можна умовно назвати 5) Д. Донцов незаперечно яких 15 років б у вб) ідейним проводирем, чільним публіцистом і прапором українського визвольного руху, - але ПАРАДОКС ПОЛЯГАВ У ТОМУ, ЩО ЦЕЙ РУХ 7) У СВОЇХ ХОЧА ТРОХИ ШИРИХ КОЛАХ НІКОЛИ НЕ ПРИИМАВ ЖАДНОЇ З ТИХ КРАІНОСТЕЙ, НА ЯКІ ЙОГО ЛАДЕН БУВ ПШТОВХНУТИ Д. ДОНЦОВ 8)

І перейнявши від свого ідеолога /1/ НАЗВУ РУХУ, ЯК РУХ НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО, ДІЯЧІ РУХУ, ЗА ДУЖЕ МАЛЕНЬКИМИ ВИНЯТКАМИ НЕ ПЕРЕІНЯЛИ СУТІ ІДЕОЛОГІЇ."

----- Примітки:

1/ за наукою діалектичного матеріалізму /яка не є правильною/ не до речі в даному випадку застосованою.

2/ всякий справжній націоналізм має лише "крайню форму", а інші "форми" за термінологією Донцова "провансальський націоналізм", це б то - просто - національний рух /див. т. І цієї праці/.

3/ далекі були, як це не раз підкреслював і Донцов "провансальській українській інтелігенції, а не народу.

4/ не "він" /нарід/, а "вона" /дегенерована інтелігенція/

5/ "Ю. Шерех знає як - коротко: "провансальською", "драгоманівською"

6/ сугерується фальшива думка "перейденого етапу".

7/ О.У.Н.

8/ це б то - справжнього націоналізму. (Кінець приміток)

"Д. Донцову була завжди глибоко чужа "нормальна" українська духовність 1/ Він сам це чудово розумів 2/ і виявом цього стала його теорія про те, що сучасний український нарід не має своєї "еліти", а складається тільки з "грекесіїв", "овинопасів", "черні" чи як там ще 3/, а він, Донцов, голосить ідеї саме цієї "відсутньої" "еліти"... Тут констатуємо тільки те, що термін Донцова "націоналізм" прищепився в українській дійсності, АЛЕ ЗМІСТ ТЕРМІНУ НЕ ПРИЩЕПИВСЯ, що українці ВКЛАЛИ - великою мірою неосвідомо для самих себе і без жадного теоретичного на це обґрунтування - в термін свій зміст, який відповідає сторіччями, а може й тисячоріччями, вироблюваній ментальності українця 4/

Наслідком цього було те, що ідеологія руху, його свідомість круто розійшлася з його підсвідомістю 5/ Що власне справжня суть руху досі лишилася незформульованою, неокрісталізованою й до кінця не висловленою 6/

Звичайно, це було для руху 7/ ВЕЛЬМИ НЕКОРИСНЕ, це ПЕРЕШКОДЖАЛО ЙОГО ПОШИРЕННЮ чого особливо переконалися ортодоксальні вісниківівці, коли вони в роки війни зіткнулися з отією нерозуміння в українців на схід від Збруча 8/ з чого повстали у різних варіантах чудернацькі "теорії" про особливу якусь природу українців-"східняків". ЦЕ РОБИЛО ЙОГО НЕПЕВНИМ СЕБЕ І ХИСТКИМ, ЦЕ ОБМЕЖУВАЛО ЙОГО І ЗМУШУВАЛО ПШТИЛЬГАТИ."

Примітки до попередньої сторінки:

1/ мова про огляд української інтелігенції, провансальський огляд, який "провансальці" і де Шереха/напр. проф. Шербаківський/ подавали за огляд цілого народу.

2/ Донцов гоєтру межу проводив між "духовістю /оглядом/ провансальським і націоналістичним,

3/ Перекручене в демагогічних цілях. Донцов уважає, що український нарід не має нині справжньої еліти, але це не значить, щоб він "складався тільки з "гречкосіїв" і т. д. Донцов завжди твердив, що український нарід /не скалічена інтелігенція/ є в своїй масі "нарід лицарський", лише тим лицарським оним бракує власної освіти та загрожує вплив інтелігентів-покрутів, що прищеплюють їм "плебейські" ідеї".

4/ "свій зміст" вкладала інтелігенція, а не нарід, зміст "провансальський" і це лише Шербаківський, Липа та інші "провансальці" запевняють, що він виробився "тисячоріччями"

5/ Перекручення, бо "свідомість руху" була висловлена в "Націократії", що не відповідає націоналістичній свідомості, а тому, ця "свідомість" "круто розійшлася з н а з в о ю р у х у".

6/ "Націократія" справді бракує всякої кристалізації.

7/ О.У.Н.

8/ свідоме перекручування фактів, бо ж сам "Ю. Шереха" перед кількома рядками запевняв, що "рух ніколи не приймав" і "діячі руху за дуже малими винятками не перейняли суті ідеології" - отже тим самим "зі стінкою нерозуміння" зустрівся не "ортодоксальні вістники", лише "зачесані по націоналістичному" провансальці - "націократи", і то не "зі стінкою нерозуміння українців лише нової, вихованої більшовиками в оному інтересі інтелігенції та півінтелігенції". (Кінець примітки.)

"Але, як що не говорити тепер про практичні моменти, а лишатися в межах теоретичної постанови питання, то констатовані нами факти дають змогу говорити одне: вістниківство, ш к о л а Д. Д о н ц о в а - не синонім поняття українського націоналізму 2/ Грубо беручи, можна сказати, що є у нас два розуміння націоналізму: українське і донцове 3/. Вони не збігаються, а в дещому протилежні. Тому вказувати на вичерпність історичної ролі Д. Донцова і "вістниківства" ще не означає говорити про кінець українського націоналізму, а радше означає с т в е р д ж у в а т и український націоналізм, але в т о м у р о з у м і н н і в якому його приймає і вважає за свій, український народ". /"Думки проти течії" "Ю. Шереха" ст. 15-16/.

Наведений роздільчик в якому необережно виговорився "Ю. Шереха" треба весь час пам'ятати, бо він в цілях демагогічних, не раз "забуватиме" те, що в ньому сказав, з окрема він використовуватиме далі плутанину назв /"націоналізм" раз у значінні націоналізму, а раз у значінні "провансальства": так напр. далі починає слідуючий роздільчик словами: "Ототожнення

вістниківства з націоналізмом", хоча треба би було "з провансальством"/.

Цей роздільчик до того ж має величезне значіння, даючи ключ для розгадки усієї діяльності "Ю. Шерех" ~~що не можна не помітити~~.

1/ ці слова вказують, що "Ю. Шерех" прекрасно розуміє неспроможність О.У.Н. з тою "ідеологією", яка була виложена в "Націократії", боротися з Москвинином і опанувати та захопити маор.

2/ це б то, як О.У.Н. так і "провансальського" національного руху взагалі.

3/ не лише "у нас", а і у Донцова, бо в "Націоналізмі" Донцов протиставляє своє /справжнє/ розуміння націоналізму - розумінню провансальському.

4/ стало стосована соціалістами /більшовиками/ методи пропаганди, яка має підкуплювати об'єкт позірною об'єктивністю і вщеплювати йому думку про цілковиту неминучість загибелі ворога /цей засіб стоосується і на війні/. Тому напр. соціалісти "не заперечують" позитивної ролі, яку "відіграв" капіталізм, але збільшують силу ворогів капіталізму, прищепленням ідеї загибелі капіталізму, одночасно ослаблюють спротив слабійших одиниць в лавах ворога.

5/ провансальства

6/ Безперечно так, бо хто нищить український націоналізм той "стверджує" українське провансальство, драгоманившину.

7/ має на увазі тут "Ю. Шерех" - українську провансальську інтелігенцію, а не народ, якого ім'ям зловживає.

Цей роздільчик показує:

1/ що тоді, як інші численні "критики" Донцова /друком і на словах/ не розуміють того, що О.У.Н. НІКОЛИ не отожла на ґрунті ідеології націоналізму, пропагованого Донцовим, що О.У.Н. вклала в цей термін "свій зміст" - "проф. Ю. Шерех" ЦЬОГО ЦІЛКОМ Б СВІДОМИИ.

2/ що тому "проф. Ю. Шерех" є цілком свідомий, як самого факту цілковитої відмінності ідей пропагованих Донцовим, ВІДМІННОСТІ ЦІЛОГО СВІТОРЯДУ справжнього українського націоналізму від світогляду О.У.Н., та і "провансальського" характеру світогляду О.У.Н., це останнє впливає з ототожнювання "Ю. Шерехом" "націоналізму" О.У.Н. /"руху"/ з "націоналізмом" якого зміст, як він пише "відповідає сторіччям... вироблюваній ментальності українця" "націоналізмові поміркованому, гуманістичному, демократичному, християнському..."

3/ що тому, "проф. Ю. Шерех" ДОБРЕ ЗНАЄ ЦІЛКОВИТУ БЕЗПІДСТАВНІСТЬ ПЕРЕКИДАННЯ НА ДОНЦОВА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВЧИНКИ ДОКОНАНІ ЛЮДЬМИ "РУХУ", ЯКИЙ В ДІЯНОСТІ НЕ ПРИЙНЯВ ЦІЛКОМ "ЗМІСТУ" НАЦІОНАЛІЗМУ /Донцова/, ЯКИЙ МАВ СВОЮ /"ПРОВАНСАЛЬСЬКУ"/ ІДЕОЛОГІЮ, "НЕ ПРИЙНЯВШИ САМОЇ СУТІ ІДЕОЛОГІЇ ДОНЦОВА" Отже, це "Ю. Шерех" твердить, що ДІЯВ той рух /О.У.Н./

КЕРУЮЧИСЬ НЕ "ДОНЦОВСЬКОЮ", ВЛАСНОЮ ІДЕОЛОГІЄЮ

4/ що "проф. Ю. Шерех" визнає хаотичність "незформульованість", "нескрипталізованість" і "недоговореність" ідеології О.У.Н. та розуміє те, що стільки раз повторював нам Д. Донцов, а саме: рух з такими прикметами /а це прикмети "провансальства" / БУДЕ НЕПЕВНИМ СЕБЕ /"шатость малоросійская", як це звав Донцов виваючи історичного вислову/, ХИТКИМ та що це БУДЕ ДЛЯ НЬОГО "ВЕЛЬМИ НЕКОРИСІНЕ", БУДЕ "ПЕРЕШКОДЖАТИ В ЛОШИРЕННІ", БУДЕ "ЗМУШУВАТИ ІШКУТИЛЬГАТИ".

Цілковите розуміння "Ю. Шерехом" всього сказаного, яке виявив наведений роздільчик, логічно змушує зайняти кожного, що то визнає одні з трьох становищ, або:

1/ Намагатися прихилити членів руху до поборкування в собі "інерції" думки вихованого окупантами для себе інтелігента, поборкування в собі інерції провансальства і до важкої праці над перевинованням самих себе /починаючи від "генералів" руху/ в душі справжнього націоналізму /"Донцовського"/, до важкої праці над вивченням, засвоєнням самого змісту ідеології "вістниківства". Таке становище міг би зайняти той хто хотів "перезорювати рух новими ідеями, які ще той рух не засвоїв у період між двома війнами, бо на ньому тяжіла інерція провансальства, перезорювати, щоб бути готовим до нової успішної боротьби з московським народом.

2/ або намагатися, для того, щоб той рух не міг вже ніколи бути небезпечним ворогам України, унеможливити членам руху будь коли "здобути" цю небезпечну зброю, будь коли "прозріти" й переродитися.

У організованій державі окупант досягає мету введенням суворої цензури внутрі і гострої контролі слова, що може прийти з-зовні, щоб так врятуватися від можливості поширення небезпечної ідеї. В нейтральній державі цю ж мету можна досягнути лише через людей введених до центральних органів усіх установ, організацій і презя, щоб вести там шалену пропаганду, брехливу й неперекірливу, проти тих небезпечних ідей, не допускаючи жодних поважних спроб оборони їх, а тим більше - до публікування правди.

При застосуванні цього способу рух продовжує катитися по переднім шляхом, а щоби він скорше скочувався в його ідеології витравляються всіма можливими засобами навіть найменші сліди небезпечних ідей і підкидається непомітно "зозулині яйця" чужої, шкідливої для нації, "ідеології". Це можуть бути ширені під маркою "духу часу" ті із старих провансальських ідей, які наробили найбільшої шкоди. Напр. для цього можна ширити "найліпші" погляди Винниченка та Григорєва, які в своїй скрайній формі дали "ваплітян" : перед 20 літ. Можна рівнож ширити трактуєчі їх як "підготовчі" - ідеї "новошляхівські" або "народньо-фронтівські". Це все ослабить рух, відкотить його ще назад і тим забезпечить триумф Москвитини.

3/ намагатися поборювати і рух і ідеологію справжнього українського націоналізму - пропагуючи взабір, якусь цілком

нову концепцію, яку уважає її творець чи апостол - єдино правильною.

Лише такі становища ^{може} зайняти той, хто свідомий воього виложеного у нами наведеному роздільнику "проф. Ю. Шерех".

"Проф. Ю. Шерех", як побачимо, не займає третього становища, бо на ст. 72 тої книжки, признається, що "оіда "МУР"-у /в якому, як знаємо, панував нероздільно "проф. Ю. Шерех"/" в тому, що мистці там зібрані НЕ СТВОРИЛИ ШЕ КОНЦЕПЦІЇ УКРАЇНИ, в н а ш і й д о б і. Що вони добре знають чого не повинно бути, але ще дооі не знають, що бути повинно".

Це значить, що "проф. Ю. Шерех" або не має, або ШЕ НЕ ВІДВАЖУЄТЬСЯ /не поспішати, щоб не "захекатися" учать більшовики/ виставити ясно ту концепцію, яку має.

Отже він тому "веде гру" і то "при закритих картах", руйнуючи воієв паров і не перебираючи в засобах небезпечну концепцію справжнього українського націоналізму, але НЕ ВО ІМЯ ЯСКРАВОЇ НОВОЇ "УКРАЇНСЬКОЇ" ІДЕЇ, захоується, як корсар, що зближається до обраного в жертву корабля не розгортаючи свого власного прапора. Тим "Ю. Шерех" викликає припущення, що він займає "третє становище". Викликається у "Ю. Шереха" самоозрозуміло і перше становище: бо не має такої вигадки, не має такого абсурдного наклепу, якого б не ширив з западом "Ю. Шерех", не має такої провокації, на яку б не пустився б він з єдиною метою: вбити і поховати небезпечну "Донцівську" ідею.

Залишається єдино-можливе "друге становище".

Цілковиту правильність нашого припущення отвердимо виказавши, що "проф. Ю. Шерех" пляново ширить свої і чужі вигадки про небезпечну для його цілей ідеологію, вигадки, котрих злобности, фальшивости і підступности він є цілком свідомий.

Для того, щоб виказати фальшивість Шерехівської "критики" ідей українського націоналізму, а тим самим неспроможности воіх ворогів українського націоналізму вказати на яку б то не було хибу, подаємо далі коротко головніші наклепи і проби очорнити ідеологію Донцова "пера" т. зв. "проф. Ю. Шереха".

Попереду однак мусимозазначити, що свої наклепи робить "проф. Ю. Шерех" чиолючи на цілковиту наздатність думати своїх читачів і взагалі політичний та воякий інший анальфабетизм української еміграції.

Цю образливу для української еміграції думку виоловлював "Ю. Шерех" не раз, у цитованій вже книжці. Вона виоловлена так: "В нашому суспільстві звичайно не вміють думати, не вміють констатувати..." /ст. 60/. "Трагедія нашої еміграції в тому, що вона... майже не має людей розуму" /ст. 64/, таке переконання /зрештою підтверджене стало безкарними герцями "проф. Ю. Шереха"/ заохотило "Ю. Шереха" до вже надмірно цинічних наклепів і абсурдних вигадок та до стоювання в аргументації льогіки славного "барона Міхгаузена". Дуже часто льогіка "Ю. Шереха" нагадує льогіку оповідання того невинного і нешкідливого конкурента "професора" в брехливости, про його подорож на місяць, за допомогою того ж мотузка, якого знова використавши, прив'язував,

прив'язував, щоб лізти далі. Так можна десятиметровий мотуз вживати до безконечності і за його допомогою перелізти десятки тисяч кілометрів при одній умові: щоб читач НЕ ДУМАВ НАД ТИМ, ШО ЧИТАЄ.

На це й числить "проф. Ю. Шерех", який, як і його аристократичний конкурент, хоче змусити читача стежити за своїми тереннями і легковірно переймати їх, як і належить істоті нездатній до самостійного думання.

А тепер подаємо ряд тверджень "шановного професора", в яких він зясовує своїм читачам чому наче б то учить Донцов, поруч з автентичними твердженнями самого Донцова.

НАКЛЕПНИК ТВЕРДИТЬ:

"Однобічно - культивована вольовість, зведення до мінімуму ролі розуму й критичних здатностей - що легко приводить до аморальності, а в кращому випадкові до однобічності фанатика" /"Час" 1948 р., стаття "Шереха"/.

А ТАК В ДІЙСНОСТІ ПИСАВ ДОНЦОВ:

Донцов багато разів підкреслював визначну роль розуму "Atrophia cerebri". "ЛНВ 1923", Bellua sine capite". /статті, в яких виступає проти безкритичного фразерства і незвички думати та багатьох інших.

НАКЛЕПНИК ТВЕРДИТЬ:

/ "Час" - "Криза людини визвольного руху" / "Герой наживи! ... доба "вістниківівства... піднесла цього героя з усіма його хибам на шит" / "Шерех" / "Культ волі... байдужість до маси... навіть елементи ідеальної бестіяльності... близькі "вістниківівській людині". /Шерех"/

А ТАК В ДІЙСНОСТІ ПИСАВ ДОНЦОВ:

"Загалом, що одушевлює одиниці й маси ПІДНОСИТЬ НАД ПОЧУТТЯ ВЛАСНОЇ БЕЗПЕКИ, ПОНАД ВЛАСНЕ Я /героїзм/... І це піднесення є одна з головних прикмет всякої величюї ідеї... Готовість дати себе забити для ідеї ДО ЯКОЇ НЕ ПРИВ'ЯЗУЄТЬСЯ ЖОДНОГО ОСОБИСТОГО ІНТЕРЕСУ" /"Націоналізм" ст. 180-181/.

НАКЛЕПНИК ТВЕРДИТЬ:

"За наукою Донцова НАРОД - ОТАРА БАРАНІВ, БИЛЛО, НЕЗДАТНЕ НІ НА ШО ВЕЛИКЕ, ні на що тревале"... "ВЕРШИНОЮ РОЗВИТКУ антинародньої теорії Донцова було ОБУРЛИВЕ ТВЕРДЖЕННЯ В ЙОГО ОСТАННІЙ КНИЖЦІ "ДУХ НАШОЇ ДАВНИНИ", виданій в роки війни, НІБИ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД У СВОЙОМУ НАВІТЬ РАСОВОМУ СКЛАДІ - НАРОД РАБІВ і що повинні прийти представники ІНШОЇ РАСИ, щоб над ним панувати і володіти". /Шевчук, "Україноські Вісті" ч. 56-57, 1948 р./.

А ТАК В ДІЙНОСТІ ПИСАВ ДОНЦОВ:

"Народ наш - скільки маємо історичні про це свідчення -
ВСЕ БУВ ПРАЦЮВИТИМ, ЧЕСНИМ, ВІДВАЖНИМ ДОБРОЇ РАСИ"
/"Дух нашої давнини" ст. 14/.

Донцов же далі закидав у цій книжці інтелігентам типу Шев-
чуків, Шерехів, Дивичів чи інших Костешких: "в їх умі козак
були або звичайні завадіяки, або мирні хуторяки, позбавлені то-
го ГЛИБОКОГО ВНУТРІШНЬОГО ЗМІСТУ ПОНТИСЬКИХ ШЕВЧУКІВ,
ЯКИХ ПОДИВЛЯЛИ НА НАШИХ СТЕПАХ ПОСЛИ ЛЮДОВИКА XII, КАРЛА X,
ГУСТАВА, ЦАРА РУДОЛЬФА" /"Дух нашої давнини" ст. 54/.

"ПРИЧИН кождохасового й /України/ ЗАПЕПАДУ ТРЕБА ШУКАТИ
НЕ В "ЗЕМЛІ"... НЕ В НАРОДІ... лише в третім і найважли-
вішому окладнику держави - в провідній верстві".
/"Дух нашої давнини" ст. 14/.

НАКЛЕПНИК ТВЕРДИТЬ:

/"Наш вік" ч. 2, стаття Шевчука, Канада/.

"Достоевський нічого не вартий"
так любив писати критика вісниківівсько-
го виховання, якої на щастя, світ не чув, бо інакше
б він собі добре поспівав б з такої "критики".

А ТАК В ДІЙНОСТІ ПИСАВ ДОНЦОВ:

ПЕРЕД ОДНИМ З НИХ, ЯК ПЕРЕД ВЖЕ ЦИТОВАНИМ ДОСТОЄВСЬКИМ
МУСІВ КОЖНИМ, ШО МАВ ЗРОЗУМІННЯ ВЕЛИКОГО, ДО ЯКОЇ НАЦІОНАЛЬНО-
СТИ ВІН НЕ НАЛЕЖАВ БИ - ВІДКРИТИ ГОЛОВУ" /"Підстави нашої полі-
тики" ст. 6/.

В ЛНВ з нагоди роковин Достоевського Д. Донцов присвятив
йому спеціальну статтю.

Отже, Донцов ніколи не заперечував ані великості,
ані геніальності Достоевського, хоча уважав героїв Достоевсько-
го та пропалагані ним ідей - шкідливими.

НАКЛЕПНИК ТВЕРДИТЬ:

"тип людини, культивованої "вісниківівством"... в своїй
основі спирається... на чужі зразки..." /"Проф. Шерех"/.

А ТАК В ДІЙНОСТІ ПИСАВ ДОНЦОВ:

"Націоналізм - новий світогляд, а новий світогляд повинен
вчити ходити інших, а не спиратися на чужі
костурі". /ЛНВ, рік 1928, ст. 34/

"ПРОФ. Ю. ШЕРЕХ" ПИШЕ:

"Д. Донцов робить з Шевченка ненавистника і малтретанта
"грецьосів", з яких Д. Донцов хоче зробити об'єкт зневаги і
глузу"

/Шерех "Думки проти течії" ст. 12/

А ТАК В ДІЙНОСТІ ПИСАВ ДОНЦОВ:

"Козаки лицарі і гречкосії, це вічне протиставлення двох каст у цього "музикського поета". Козаків прозиває він "козацьким панством", верствою пануючою. ... Кожна верства на своїм місці й повнить свою функцію, своє суспільне призначення... Символ першої касті - меч, другої - плуг і леміш". ДАЛІ ДОНЦОВ ПОДАЄ РОЗСТРІЛЬНОЮ, щоб ніхто не міг його зле розуміти:

"АЛЕ В ЦЬМ НЕМА НІЯКОГО ПРИЗИРСТВА АНІ БАЖАННЯ ПОНИЗИТИ ХЛІБОРОБІВ ЧИ "МУЗИКІВ", ЧИ ВЗАГАЛІ ВЕРСТВУ ПІДВЛАДНУ". Тут (у Шевченка) навпаки, за Сковородою, панує рівність в нерівності. Кожна на своїм місці, відповідно до свого значення. Найгарніший навіть релігійний вірш, портрет найгарнішого майстра - не були б на місці в церкві. Була б це НЕ образа для них, коли б їх, замість в церкві поставили в музеї, або бібліотеці..." ("Дух нашої давнини" ст. 104)

"ПРОФ. Ю. ШЕРЕХ ПИШЕ:

"Донцов заперечує прямий переказ думок Шевченка і отже це Шевченко опиняється в плебейх"... (Там же ст. 12)

В ДІЙНОСТІ ДОНЦОВ

п р а в и л ь н о п е р е к а з у є й з а с о в у є думки Шевченка (чим не раз заперечує "провансальські" перекручення поетових думок) і що до Шевченка висловлюється так:

"Та мудрість переливається через ую нашу стару історію й писемство від Іларіона й інших митрополитів старокиївських через митрополитів і авторів литовсько-руської і козацько - української доби, аж до нових часів тої останньої доби - Шевченка". ("Дух нашої давнини" ст. 18)

"Шевченко цілим своїм духом глибоко коринився ще в козацькій, лицарській добі... Не дурно, кумир провансальської еліти Драгоманов, непомилним інстинктом плебея нищить Шевченка, якраз за той вогонь і ті ідеї, якими горіла давня Україна". ("Дух нашої давнини" ст. 89)

"ПРОФ. Ю. ШЕРЕХ" ПИШЕ:

"..... читаю далі і знаходжу таку фразу: "Проповідується "енергетичний матеріалізм", "антропоцентризм", бо ж "центр світу і мірило речей є людина", не Бог! Бо ж на їх думку не треба моралі, як "категоричної данності", ані релігії, як "традиційної данності", одне і друге мають бути такі, як вибере собі "овобідна людина". І після цієї купи нісенітниць, на мое превелике здивування, я знаходжу своє прізвисько: в дужках стоїть "Шерех у МУРі". Де і коли я говорив ці дурниці? Все це суцільна фальсифікація. Більше того: я ніколи не вживав... с л о в а "овобідний". Воно належить до лексикону Донцова".

Все це вибрав "проф. Шерех" зі статті в "Нашому Кличі". Стаття підписана ініціалами Р.О. І ось "проф. Шерех" пише:

"не лишає сумніву, що маємо тут з alter ego Д. Донцова".
(там же, ст. 12-13)

У ДІЯНОСТІ:

1/ Не знаємо чи то, стаття Донцова, а ні один робітник пера шануючий себе не допустився б розкривати чужого поєзда, навіть, коли б мав на це докази. 2/ Оскільки фраза, /як усе, що він "читує"/ не є перекручена, то в ній "Ю. Шереху" приписується лише проповідь "енергетичного матеріалізму", "антропоцентризму" і речення, що центром світу є людина. Далі виразно написано "Бо на ІХ думку" - отже "Ю. Шерех" не має жодних підстав брати ті дальші слова на власний рахунок. В лапках лише вони тому, що це слова т а к и х ж е як "Ю. Шерех" матеріалістів, соціалістів і атеїстів. 3/ Ці воі, /як пише "Ю. Шерех"/ "нісенітниця" може кожен знайти в а л ь м а н а о і "МУР" ч. І у статті "Ю. Шереха" з приводу Любченкового "Вертепу" і переконатися, що цим разом "Ю. Шерех" виявив дивний випадок "самокритики", називаючи цитовані власні слова - "нісенітницями". 4/ "Забудьковатість" "Ю. Шереха", який проте відмовився чомусь ЛІШЕ від цієї написаної ним нісенітниці, змушує нас подати докладніші данні читачам:

Захваляю "Ю. Шерех" з запалом більшовицький по духу й політичній ідеї /"ваплітянський"/ твір Любченка, з надмірним захопленням переповідає "філософію" Любченка і при тому написав - "на тому ти зрозуміє його покоління, еміграція... можна буде перевірити" чи "доросла вона" і "поскільки спроможна бути активним чинником у продовженні і розгортанні..." /альманах "МУР" ст.174/. Отже еміграція має "продовжувати і розгортати" те, що ісповідував А. Любченко, який, за словами "Ю. Шереха" виразно видруктованими на ст. 153, "розгорнув антропоцентричну філософію" в якій "вказав л ю д и н у центром світу і міриломрїчей". Тут же "Ю. Шерех" додав: "Це безперечно матеріалізм, але матеріалізм е н е р г е т и ч н и й... піднесення людини як г о с п о д а р я світу". Зрештою пише далі "Дух - це здатність матерії вічно рухатися". Бачимо, що на Бога в цій "філософії" - місця немає. На ст. ж 161 і 169 говориться про мораль у душі наведених з часописної статті матеріалістичних поглядів.

Таким чином "Ю. Шерех", як приловлений школяр відмовляється від написаних дурниць.

Ми далекі від того, щоб нагадувати "Ю. Шереху" - бо він для нас просто досить забруджена чужа етикетка, з таким справжнім змістом, що ... смішно було б щось нагадувати.

Кожний, хто перечитав статтю "Ю. Шереха" в "МУР"-і прив'язану Любченковому "Вертепу", мусить прийти до висновку, що цей твір імпонує "Ю. Шерехові" не своїми мистецькими якостями а в першу чергу ідеологією і світоглядом.

Захвалюючи ІІІ прикмети "Вертепу" тим самим "Ю. Шерех" захвалює нас ті ідеї.

У наведених нами висловах "Ю. Шереха" солідаризується і пропагує матеріалістичні погляди Любченка, але... але хоче нас з ними "освоїти" і для того називає той матеріалізм "енергетичним" /словний ерзац - до волютаризму/.

Матеріалізм захвалюваний "Ю. Шерехом" є остільки екстремний, що він виключає можливість існування будь-чого не матеріального

походження, словами: "Дух - це здатність матері і вічно рухатися", отже це щось такого, як і більшовицьке розуміння людського духа, який є для них лише витвором діяльності мозкових клітин.

У брошурі /"Думки проти течії"/ в якій "Ю. Шерех" відмовився від цих власних думок, далі висловлює звичайно такі ж матеріалістичні погляди і звичайно згадує про Творця лише тоді, коли або когось хоче оскаржити в "блудності" або маскуватися самим написанням слова Бог з великої літери.

З яким брудним і безпринципним особняком ми маємо до діла видно з того, що він же на ст. 39, для того, щоб знецінити виступи в пресі /"Важі"/ в яких говорилося багато правди про діяльність "Ю. Шереха", навмисно зневажливо висловлюється про всі псевда і аноніми та повне прізвище /і то справжнє/ Д-р Р. Бидика, яким була підписана стаття. "Шерех" з а м і н я н а л і т е р и "Р.Б."

- При тому все це робить людина, яка не лише стало писати ТІЛЬКИ ПІД ПСЕВДАМИ, АЛЕ І ЖИВЕ ПІД ПСЕВДОМ! Що б так робити треба мати справді "шерехівську мораль"! х/

"ПРОФ. Ю. ШЕРЕХ" ШИРИТЬ ТАКИЙ НАКЛЕП:

"Еліта в розумінні Донцова не національна... ЗАКЛИКАЄТЬСЯ щоб оця НЕ УКРАЇНСЬКА "еліта" ПРИЙШЛА на У к р а ї н у... і стала НАД українським народом і командувала ним" /там же ст. 21/

У д і й с н о с т и ж ДОНЦОВ НІЧОГО НАВІТЬ ПОДІБНОГО НІКОЛИ НЕ ПИСАВ, н а т о м і с ц ь ПИСАВ:

"Організація Землі й народу не як рідного Провансу, пов'язаного лише вузлами спільної крові й мови, чи просто народної культури, не як "тіснішої батьківщини" -- a patria sociorum, ОКРЕМА СВОЯ БАТЬКІВЩИНА, під владою СВОЄЇ окремої провідної касті" /"Дух нашої давнини" ст. 237/. Такий ідеал нашої давнини. Хто ж хоче ВОСКРЕСИТИ його "той му-сить воскресити її чесноти і СТВОРИТИ КАСТУ подібну її касті, ЯК СТВОРИЛИ КОЗАКИ КАСТУ ПОДІБНУ СТАРОДРУЖИННИЦЬКІМ касті старого Кн'їва" /"Дух нашої давнини" ст. 259/.

"ПРОФ. Ю. ШЕРЕХ" ШИРИТЬ ТАКИЙ НАКЛЕП:

"Донцов у своїй "еліти" прийшов до цілковитого заперечення всього українського". /там же, ст. 27/

"з реакції на поразку Української національної революції і з наслідування метод ворога - більшовизму - повстав одна

х/ Щоби сказав "проф. Ю. Шерех" коли б почали наводити писане де-якими псевдами при німцях в берлінському "Українському Вістнику"? В старих часописах бувають де-коли цікаві речі, згадати б хоча б в пресі московською мовою статті Шевельова 1944 р. й де-яких інших авторів у виданнях з перед 1939 року.

підвалина теорії Д. Донцова: ненависть до народу" /там же ст. 30/.

У ДІСНОСТІ: Донцов, у супереч цій неперемінливій у засобах наклепницькій демагогії СТАЛО ЗАСТУПАВ думку протилежну твердженням соціалістів і народників, а саме, що за поразку української національної революції, як і взагалі за поневолення України, поносить відповідальність "провансальська еліта", ті хто ховалися в революції і ховаються нині за анонімове поняття "народ", А НАРОД НЕ БУВ ВИНЕН У ЇХНІХ ПОМИЛКАХ І ЗЛОЧИНАХ, НАРОД ЗАВЖДИ БУВ ГІДНИЙ ПОШАНИ.

Донцов писав: "наші народні маси, що до свідомості ЗОВСІМ НЕ УСТУПАЮТЬ ТАКИМ же масам багатьох інших народів, яких доля є однак шаленішою /"Дух нашої давнини" ст. 14/, активний дух володарської касты нашої давнини був дійсно вразачий незгоді, АЛЕ НЕ З ДУХОМ НАРОДУ, лише з духом апоптолі в черні 19 і 20 вв." /"Дух нашої давнини" ст. 72/.

"Культ отчизни це було щось, що підносило над партикулярними інтересами одиниць, культ предків - щось, що стояла над партикулярними інтересами одного покоління... Подібні гадки присвічували Шевченкові: там є нація, де нащадки готові завжди "іти в сліди батьків", готові "діла великі і батьків і Наливайка дух великий" воскресити в собі... Обновлений у спогадах і традиціях минулого, змушений у славіх ділах теперешнього, дух ожив, оповнений героїчним духом предків, готових іти в їх сліди в майбутнім, - ось шлях яким перетворюється племя в націю". /"Дух нашої давнини" ст. 213/.

Наведене щойно у типів певного рода зветься: "цілковитим запереченням всього українського, всього національного"!

Ось на яких "доказах" завжди спирається воє, що пише "проф. Ю. Шерех"!

Попереду ми подали ряд підлих наклепів на український націоналізм /"вістниківство" / і Донцова т. зв. "проф. Ю. Шереха"... і "Г. Шевчука", на які не підєчесна людина, одночасно подаючи цитати з Донцова, які викривали винятково цинічне відношення автора наклепів до своїх читачів і не аби яке нахабство. Тепер муємо ще спинитися над брошуркою ^{цього} демагога, який пройшов добру школу кутлярських штучок з порожніми наклепницькими словами і фразами.

"Проф. Ю. Шерех" може, як ми бачили справді "ковтати вогонь" або витягати з кишені, під захоплені вигуку усіх куховарок і пань "бальзаківського віку", не лише "живі жаби", але цілих крокодилів" - ці балаганні номери знаходимо зібрані на початку... у виданій анонімовим видавництвом "Україна" /бідна та Україна! / брошурці "Юрія Шереха" під краденою і не до речі

причепленою назвою "Думки проти течії". Кажемо "кредено" бо це назва збірки Хвильового, яка справді була висловом думок і групки українських комуністів, спрямованих проти основної течії, якою плывла вся комуністична партія України.

Кажемо "не до речі причеплених" - бо ця брошурка власне має на меті зміцнити основну течію, створену "щережівцями", "хвильовістами" "ваплітянщиками" і т. д. /а коротше, ворогами українського націоналізму/.

У ній вміщена стаття: "Донцов ховає Донцова" /типосо куглярська назва/, попереджена демагогічною приміткою:

"Книжка була готова до друку в травні 1948 р. Відтоді Д. Донцов і іже з ним видали цілу купу памфлетів проти автора цих рядків. Але, леле, в них не було жодної свіжої думки, жодного аргументу. Тому немає потреби міняти будь що в книжці".

Читач бачив, що не надто свіжі і досить "запашні" наклепи "Ю. Шереха" по ствердженні просто їхньої ЦІЛКОВИТОЇ ФАЛЬШИВОСТІ, не вимагали і не вимагають жодних нових думок, бо зайвим є обговорювати брехні і містифікації та наклепи - це "спеціальність" т.зв. "проф. Ю. Шереха", який не маючи що писати з нагоди двох нових брошур Донцова в яких розшифровувалася частина праці "Ю. Шереха", уважав за краще не обмежитися до наведеної фрази про "купку" "памфлетів", а далі перейти до безвідповідального жонглювання чужими наклепами і своїми власними цинічними вигадками.

На початку повторює п. "Ю. Шерех" відомі вже нашим читачам і спростовані свого часу самим Донцовим наклепи п. Лагодівського і Косача, а саме, наче б то Донцов "кочував", міняючи беззастанно свої переконання і ці наклепи, що НЕ ВІДПОВІДАЮТЬ ПРАВДІ ставить як рівновартісні з узасадненим оскарженнями Донцовим Ю. Косача у перебіганню з табору до табору і "новошляхівстві", що як знаємо - ВІДПОВІДАЮТЬ ПРАВДІ. Далі повторює наклеп Лагодівського оскаржуючи в "безбожництві" Донцова, знова поруч з ВІДПОВІДАЮЧИМИ ПРАВДІ словами Донцова, який каже, що Косач належить до тих, що й нині ставляють в центрі всього не Творця, а людину.

Тут же повторює "Ю. Шерех" наклеп Лагодівського і Косача/!/, що наче б Донцов пропагує "аморальність" разом зі ствердженнями Донцовим факту, що Косач у своїх писаннях пропагує "душевну і моральну розперезаність". Після цього цитує "Ю. Шерех" вигадку наче б то Донцов пропагує "бестіяльність", вигадку цілком безпідставну, поруч знова з узасадненим оскаржуваннями Донцовим Косача і його однодумців у ідеалізації охудобілої людини. Так кугляр-демагог демонструє розбавлений гріб, різні цілком речі, які зовні, коли їх опритно не даючи задуматися витягаєте з рукава - можуть здаватися однаковими, для того, щоб поставити "на рівні" провокаційні вигадки Лагодівського та Косача з річевими твердженнями "Відкритого листа Донцова" - самому стати в позу "Зевса-судді" і написати "Чи може бути користною і плідною дискусія, в якій дискутанти закидають один одному

те саме?" "Полемізувати з Донцовим чи варте це накладу часу і паперу?" /ст. 6-7/.

"Проф. Ю. Шерех" знає добре /хоча цього не знають його читачі/ чого справді варті наклепи пп. Лагодівського, Косача, ну і його самого, і знає, що вже само по собі поставлення тверджень Донцова тільки на рівні з тою брудною брехнею є пониженням для Донцова і знає, що твердження Донцова не є жодна "дискусія", як не є дискусією всяке ствердження факту.

Донцов не дискутував у овому листі з тим паном, лише звертався до формального голови літературної організації, яка є відповідальна за плянове і свідоме ширення подібних наклепів. "Проф. Шерех" знова ніколи навіть не вжився дискутувати з Донцовим бо жодних АРГУМЕНТІВ ДЛЯ ДИСКУСІЇ ВІН НЕ МАЄ.

Йому проосто треба для успіху своєї "праці", користатися легковірністю читачів й відсутністю праць Донцова в обігу - обпалювати Донцова. З цією метою він навів ряд фальшивих вигадок спрямованих проти Донцова, поставив чужі брехні на рівні з правдою і назвавши то "дискусією" - апелює до пінії пересічного свого читача й інертності думки, словами "чи варте" полемізувати з Донцовим?" До цих, не до речі причеплених слів, негайно, як спритний кутиляр нав'язує ще один наклеп, якого ні один наклепник не довів поданням фактів, з єдиною метою: "закріпити" цей наклеп у свідомості примітивного читача, якому буде здаватися немов сторінка щойно перечислених нами попереду наклепів Косача і Лагодівського є якимись "доказами" інсинуації "проф. Ю. Шереха". Ось, як це робить "професор"-кутиляр. "Потреба дискусії з Д. Донцовим стане ще сумнівніша, коли згадаємо загально-відомий зрештою факт, що в полеміці Д. Донцов не є прихильник чистої гри. Що він ніколи не розглядає поважно аргументів противника, а намагається... спалити свого противника..., що іншими словами кажучи Донцов не полемізує, а очернює і не бореться законними методами, а підотавляє ніжку..." /ст. 7/ Звертаємо увагу читача, що пускає в обіг цей наклеп під "маркою" - "загально-відомої істини" той САМИЙ "ПРОФ. Ю. ШЕРЕХ" якогось ми тут в ряді тверджень ПРИЛОВИЛИ НА НАКЛЕПНИЦТВІ І ПАПЮЖЕННІ ДОНЦОВА!... Це показує ще раз з якою безпринципною істотою маємо до діла.

Далі урочисто заповідає "проф. Ю. Шерех" немов цю вигадку або, як він вмовляє в читача, "Ці загально відомі речі" можна дуже легко потвердити і на матеріялі "Листа до голови "МУР"-у.

Ось, як доводить "Ю. Шерех":

"Д. Донцов протестує проти статті Юрія Косача, вищеної в збірнику "МУР". Це не перешкаджає йому одначе раз у раз замість прізвища Ю. Косача ставляти слово "МУР". Або "МУР" уважає, що "Вістник" мав згубний вплив на літературу доби..." Можна було б подумати, що Д. Донцов не знає, що він має справу не з журналом,

а із збірником дискусійних матеріалів... Можна було б подумати, що Д. Донцов не знає і вступної редакційної статті до I збірника "МУР", де ясно написано: "Збірники "МУР"-у - "це мусить бути трибуна літературно-мистецької жраці і дискусії. Трибуна для всіх вільна і не обмежена апіорними доктринами"... Але чи не розраховує Донцов просто на наївного читача, якого можна задурити, на читача, сказати б не з "еліти", а з "гречкосіїв"?/ст.8/

"Адже ж це не недогляд і не випадковість. Бо коли спершу під поняття "МУР" підставляється, як тотожне - поняття "Косач" то слідом за цим під поняття "Косач" підставляється як тотожне - поняття... більшовизм. В цьому ціла суть статті". /там же ст.8/

Ми навели цю довгу тираду тому, що вона дивовижно нагадує "діалектику" Молотова, Громики або Вишинського.

В чому подібність? Коли хтось з представників Заходу порушує напр. справу релігійних переслідувань, терору, чи іншого зламання мирової умови т. зв. "Польщею", "Болгарією", або "Румунією" - згадані "майстри діалектики" з "обуренням" і переконливістю п. "Ю. Шереха" "засовують", що обговорення тих справ є "порушення суверенності" Румунії, Польщі, Болгарії, що там є "суверенні демократичні уряди", котрі "як всім відомо" в жодному випадкові не залежать від Москви, мають власні законодавні установи, уряди, військо, територію", а тому всі мусять подібно до московських більшовиків - шанувати їхню суверенність.

На перший погляд, ф о р м а л ь н о наче б то пп. Громики і Молотови "мають рацію". Ф о р м а л ь н о - то все так є і тому вони, як і п. "Ю. Шерех", ставлять навмисне ставку на ф о р м а л ь н и й бік справи.

Але кожній людині зі здоровим глуздом ясно, що в дійсності не існує ні польської, ні болгарської, ні румунської держави, не існує там демократії, не існує суверенності і т.д. а всі обвинувачення, що Захід "забув" про те, що то "суверенні держави" - лише демагогічний, пропагандовий трік. Ця містифікація оперта на формальних моментах широко стосується Москвою, яка напр. на цілому, не опанованому ще нею світі, закладає різні "аж ніяк не більшовицькі": "ліги миру", "товариство приятелів демократії" і т. д. А коли хтось наважиться сказати що то за організації - виступають з подібними фразами "адвокати" "хіба ж не відомий статут організації...?" і т. д.

Але такими штучками він може успішно дурити справді тих "мішухів" і "гречкосіїв", які повірили, що підтримуючи "Шерехів" вони відразу стають "елітою". Справжнього націоналіста на такий гачок зловити не можна. Націоналіст прекрасно знає I/ що "МУР" в дійсності був ідеологічно керований п. "Ю. Шерехом", 2/ що "МУР" не на папері, а в дійсності м а в в и р а з н у ПОЛІТИЧНУ б а р в у і розцінював мистецтво л и ш е з ПЕВНОГО п о л і т и ч н о г о пункту 3/ що єдино може в цьому мали рацію ті члени був. "МУР"-у /державін, та інші/, які виступали з цієї організації, оскаржуючи п. "Ю. Шереха" у справі по "сталінські" /накидуваній опіці над життям "МУР"-у. 4/ що в збірниках "МУР" публіковалося ДОСИТЬ "антивістниківських",

чавіть хуліганських по формі і безглузких по змістові, "випадів" і НІ ОДНОГО - "вістниківівського", 5/ що до т. зв. "доповіді" п. Ю. Косача жодних застережень редакція не зробила, не зважаючи на її бруковий характер і 6/ що В ШЛОМУ "лінія" т. зв. "МУР" була цілковито виразною, яною для кожного, хто хоча трохи орієнтувався в цих справах ПОЛІТИЧНОЮ лінією, яку ми добре знаємо з т. зв. "народньо-фронтівської" /а в українських умовах - "новошляхівської" / преси.

Ми не бачили ще статті самого "проф. Ю. Шереха", яка б під тоненькою плівкою "літературної критики" - не ховала "макрової" політичної пропаганди і не була подиктована виключно політичними цілями /звичайно - ворожими укр. націоналізму, на зверх такими ж "ліберальними" й "аполітичними", як ідеї ширені "лігами миру" /.

Донцов ніколи не звертався з "відкритими листами" до подібних організацій, як "МУР" і був би не звертався й до "Голови" "МУР"-у, коли б той "голова" не виконував ролі шабасового капеліха на іншій голові, капеліха, позиченого наміснє з "вістниківівської" гардероби. Кожен може легко переконатися перечитавши цього "Листа" Донцова, що вигадкою "Ю. Шереха" є наче б то в ньому "Донцов протестує проти статті Ю. Косача". Донцов у ньому звертає увагу ФОРМАЛЬНОГО "Голови" "МУР"-у, бувшого "вістниківівця", на ту не кінче гідну пошани роль, яку він виконує в "МУР"-і, зясовуючи одночасно чим є "МУР", пригадуючи чим є Косач, та вказуючи, куди намагаються завести українців ті, хто послугувався і Самчуком і ще де ким у "МУР"-і, як параваном, як маріонетками. Тому Донцов підкреслив, що "не особа Косача" обходить його та звертався до У. Самчука. Отже ТАК ставляючи справу Донцов і повинен був згадувати раз "МУР", раз - "Косача", а раз Самчука. Чи цього не розуміє п. "Ю. Шерех"? Розуміє де він так само добре, як розумів Молотов, що "суверенна Польща" є... порожня фраза!

Природно фальшує "Ю. Шерех", коли каже, що "Нові Шляхи" був "орган галицького радянфільства" - бо це був /такий же "аполітичний", як "МУР"/... орган "радянського контролю", видаваний для не когуніотів, тому й... "критикував" /як і "Ю. Шерех"/ не раз "більшенизм".

Дурить своїх читачів "Ю. Шерех", коли запевняє, немов Донцов прекрасно, знає, що Косач не менший ворог більшенизму ніж він сам. Це тільки демагогія, яка має на меті рятувати досить підмочену репутацію Косача ствердженням про "ворожість" його до більшенизму, а разом оскаржити Донцова. Тимчасом Ю. Косач працював не раз у органах про які він ДОБРЕ ЗНАВ, що то були органи видавані на московські більшовицькі кошти закордоном, для оброблювання некоммуністів.

Ю. Косач може боронитися тим, що "гроші не пахнуть", але... але їх не дають за дурно і хто їх одержував, чуючи з усіх боків про джерело, хто "виконував"

"літературні замовлення" - той лише в руках кугляра може здаватися під цим оглядом подібним до Донцова!

Далі "Ю. Шерех", зачитувавши повторену Ю. Косачем стару вигадку, що ЛНВ не містив творів справжніх репрезентантів Заходу пише: "Автор цих рядків не належить до прихильників творчості А. Барбюса і А. Сінклера і не вважає, що "Вістник" погано робив, не висвітлюючи їх діяльності. Але чи бажання по знайомити з ними читача вже означає більшовизм? І далі: чому Д. Донцов не помітив усіх інших наведених у Ю. Косача призвищ? Дуже просто: назвати Папіні, Верфля, Голдворсі більшовиками... Це навіть за логікою Донцова неможливе... А відповідати по суті... Цього ніколи не робив Донцов" /ст. 8-9/.

"По суті" треба б завважити: ми знаємо, що "Ю. Шерех" є "слизький", як плазуни і тому не сумніваємося, що він "відмежується" від Барбюса і Сінклера фразою, яка не відповідає правді, бо "Вістник" таки "висвітлював" їх діяльність, але не друкував їхніх творів.

Тимчасом є ДЕМАГОГІЄЮ /яку повторює "Ю. Шерех" ще й на ст. 24/те, що можна було знайомити з їх творами /такою ж демагогією і софістикою, як і фраза Молотова про "демократію" в Готвальдівській Чехії/ бо: 1/ ЛНВ мав що місяця ЛИШЕ 96 СТОРІНОК, з яких міг уділити на чуже красне письменство не більше 10 сторінок /це б то 120 ст. на рік!/, отже було б явною пропагандою більшовицьких ідей, коли б Донцов, замість дати їх для репрезентантів проти-більшовицького Заходу, - почав на них "знайомити" читачів з "Барбюсами" /замість по-знайомити з Кіплінгами і Шовами/. "Проф.-кугляр" і демагог знає, що це можна було зробити лише зі шкодою для останніх і що це було зайве, бо з Барбюсами і Сінклерами "знайомили" західні українців "Вікна", "Культура"; "Нова культура" і інші органи редаговані любими і до нині "Ю. Шереху" - Бобинськими та Галайками та "Назустріч". 2/ ця демагогія "Ю. Шереха" робиться ще більш відразливою, коли припадаємо собі, що наклеп Косача був брехливий, і що, як ми це вже вказали хоч би ще раз згаданого "професором" "Ю. Шерехом", ГОЛДВОРСІ ТАКИ ДРУКУВАВ ЛНВ! Самозрозуміло не "Саги про Форсайтів" (його над 300 ст.) Але з Мінхагавзенівською "логікою" т. зв. "проф. Ю. Шереха" можна все ж оскаржувати Донцова і в цьому, а потому відкритися, що "Донцов не відповідає по суті"! Кому "відповісти? По якій "суті", коли все - свідомо вигадка? "фальшивку" - розшифровується /коли є потреба/ або звертається увагу, що маємо до діла зі сфальшованим аргументом чи банкнотом, але ніколи й ніхто шануючий себе не займається дискусією з фальшивником!

Чи можна "дискутувати по суті" з істотою, котра подавши такі, як досі нами зясовані "аргументи" і наклепи, кричить "Метода Донцова: апелювати до розгнущаних інстинктів черні"... А до кого ж і до чого "апелює" демагог, такий, як "проф. Шерех",

* Автор "Саги Форсайтів" і інших побутових романів скерованих проти буржуазної родини. Твори позначені впливами московської літератури типу творів Гоголя.

фальшувати й вигадувати? До розуму?

Чи треба "дискутувати", коли намагається нас переконати "проф. Ю. Шерех", що Донцов наче б то оскаржує Ю. Косача немов він обстоював "братерство нашого народу з Московським, хоч ні на що подібне в його статті й натяку немає".

Очевидно так "просто" у Косача не сказано і Донцов йому того не закидає, але і в книжці "Ю. Шереха" ніде "просто" не хвалиться большевиків і не рекламується московської культури, а про те... про те в ній розкидані "об'єктивні" визнання чудовими стільки большевицьких ідей! Мовляв і в "правах людини" проголошених сталінською конституцією "є багато слушного" і коли "большевизм розпинається за національне визволення колоніальних народів Азії - то під цими фразами нілком можна підписатися". "Думати так, що большевизм ні на що не здатний / означає не розуміти успіхів, тих успіхів, які РОСІЙСЬКА СИСТЕМА зробила саме після революції", а "Широка страна моя родная" ділає на "проф. Ю. Шереха" - "підмиває... проти волі сформує ритм биття серця і крок ноги" /там же ст. 57/ і т. д. і т. д.

Але ось, стільки раз приловлений на фальшованні "Ю. Шерех" пише: "Що дивуватися опритній грі на місці обрубаними цитатами в політичних статтях, коли цілі книжки Д. Донцова побудовані спочатку до кінця на фальсифікаті цитат!" /ст. 10/. І тут "Ю. Шерех" береться доводити цю вигадку на основі книжки "Дух нашої давнини" і з місця дочеплює демагогічну фразу "Не будемо з а н і м а т и о с ь гумористикою расової маячні Д. Донцова - це матеріал для "Ліса Микити".

Наші читачі знають, що "расова маячня" "Духа нашої давнини" належить В. Шербаківському, отже для чого п. "Ю. Шерех" фальшує правду і приписує її Донцову?

Шойно по цій фразі поденерований "Ю. Шерех" запідає /нарешті!/, що п о д а с т ь д о к а з и немов Донцов "фальшує" те, що цитує!

Не маючи змоги далі докладно займатися всіма штучками "Ю. Шереха", подаємо тут один такий /поданий ним, яко головний, на першому місці /його в л а в н и й "доказ правди", повторюваного ним наклепу і подивимося, як з ним є:

"Ю. Шерех пише: "Ось він /Донцов/ пише: "У князівській Русі володарі не дбали про "фізичне збереження нації", не дбали про кобилу і поодинокого омерда і його ріллю, лише про всю Руську Землю" /166/. Лапок нема, але образи нагадують повчання Володимира Мономаха дітям.

Розкриваємо його й читаємо буквально таке: "Всього ж паче убогих не забувайте, но єлико можете по силі корміте і придавайте сироті, і вдовицю оправдіте самі, а не вдавайте сильним погубити чоловіка. Ні права, ні к р и в а не убивайте, ні повелівайте убити його, аще буде повинен смерті, а душі не погубляйте ніякої же християна". Виходить, що Володимир, в протилежність твердженню Д. Донцова, навчав дбати не тільки про землю і про фізичне збереження нації, а і про кожну людину, і

навіть винних /крива! / закликав не вбивати!"/ст: II/.
Тепер докладно проаналізуємо цей "доказ" т. зв. "проф. Ю. Шереха":

I. Спочатку наводимо те що є справді НАПИСАНЕ У ДОНЦОВА на ст. 165.....

"Ту саму х/рису - вести себе не по чужаним моменту, а в еле-й розумом хх/ не приємностями данної хвилі чи покоління, а ІНТЕРЕСАМИ ЦІЛОСТИ та її сили - спостерігаємо у наших володарів. У князівській Русі, володарі не дбали про "фізичне збереження нації", ххх/ не дбали про кобилу і поодинокого омерда і його рілля, а лише про ВСЮ РУСЬКУ ЗЕМЛЮ, Могли болохівці "орати-пшеницю і просо татаром" "сподіваючися під татарами знайти кращі життєві умови, хоч ті і волавилися були через свою жорстокість та вміння визискувати підвладний їм український народ"/Перец/- думка володарів Київ-ва була непомилна і вміла "розпізнавати знаки грядучого лиха", що несли з собою еготи-тичні забаганки окремих груп народу, Могли Барабаші заколювати себе злудливими обітницями "ляхів - мостивих панів", але хмельничане вміли заглядати в майбутнє, розпізнавати ознаки грядучого лиха й не ставля-ли ЕГОІСТИЧНІ миралюбні забаганки "полежатів" і "домарів" НАД і н т е р е с а м и Ц І Л О Г О Н А Р О Д У. Вміли й мазепинці під-порядковувати свої особисті виго-ди та інтереси одного покоління ін-тересам нащадків: щоб ті не прокля-ли їх за те, що оспалі на цілієств і майбутнє, не поважилися скористати з доброї нагоди скинути ярмо".

ТАК ВИГЛЯДАЄ В ЦІЛОСТІ уривок з якого ВИРВАВ, 'проф. Ю. Шерех' свою "цитату",

Навіть примітивні трохи читаному й то повинна бути зро-зуміла думка Донцова, а вже кожда людина з середньою освітою повинна збагнути, що на думку Донцова наші предки б і л ь ш е л а б и л и націю в цілому, УВЕСЬ нашої нарід чим окремі одиниці і домагалися во ім'я тої ВЕЛИКОЇ ЛЮБОВИ ДО ЦІЛОГО - ж е р т в у в а т и о в о ї м и ЕГОІСТИЧНИМИ і н т е р е с а м и в о ї м а і н т е р е -р о о і в Ц І Л О Г О Н А Р О Д У.

Ніяк інакше НЕ МОЖЛИВО зрозуміти наведених нами в цілості слів Донцова, згідно з якими такі погляди були властиві не лише нашим князям, але і хоч би Періклєві та Демостенєві.

Тимчасом "проф. Ю. Шерех" наведені нами в цілості його слова - /"Ось він пише.../ попередив нідлим шахрайським наклепом

х/ Що й у Періклє та Демостєна, - пре яких була мова на попередній сторінці.

хх/ За вигадками Ю. Мазепи мав би Донцов не згадувати розум.

ххх/ Про яке хотіли в першу чергу дбати

"провансальці"

характеристичним для безпринципного демагога! "Шерех" писав: "коли Донцов з ідеалу нашої старої літератури починає РОБИТИ якихось фюрероподібних молодчиків то це виглядає передусім... комічно. Ось він пише: "У князівській Русі..." /далі йшли наведені нами слова/.

Запитуємо читачів, чи Демостен і Перікль, кажучи советізованою мовою "проф. Шереха" є "фюрероподібні молодчики"? Чи ця ідея Донцова є неправильна і ЧИ НЕ РОБИТЬ ПРОФ, "Ю. ШЕРЕХ", звичного для нього і добре вивченого ТРИКА СОВЕТСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ, яка в разі потреби етикетку "фашиста" наліплює і Труману і Бевіну і німецьким соціал-демократам?

Як назвати такий "спосіб доказу" як цей, що його стосує "Шерех" для підкріплення головного наклепу, немов у Донцова "цілі книжки побудовані з початку до кінця на фальсифікаті цитат"?

II. Щоб довести свій головний наклеп "Ю. Шерех" подав вирване у Донцова речення, в якому останній переказував погляд предків не подаючи його, як дослідні слова /без лапок/ і не покликаючися на будь чий авторитет, це б то ТЕ РЕЧЕННЯ ДОНЦОВА в жодному випадку НЕ МОЖНА РОЗГЛЯДАТИ ЯК ЦИТАТУ.

"Проф. Ю. Шерех" не лише числячи на наївність читача подав власні слова Донцова, як одну з цитат, якими той мав би підпирати твір, але й попередив іншим своїм наклепницьким твердженням /про "фюрероподібних молодчиків"/, яке мало штовхати думку читача на цілком фальшивий шлях. Але "Ю. Шерехові" не бракує "слизькості" і передбачливості злочинця, а тому він усе лишає собі фірточку до втечі. "Ю. Шерех" пише: "ЛАПОК НЕМАЄ, але образи нагадують повчання Володимира Мономаха дітям". Одна з причин стане ясна, після цих слів, чому ми всюди пишемо "проф. Ю. Шерех" в лапках. Навіть учитель середньої школи не напише б и ТАКОЇ ДУРНЮЦІ! Які у вирваному реченні Донцова, реченні слушно поданому без лапок "професор" знайшов "образи"?

Чи такими "образами" наш "вчений професор" уважає слова "рілля", "смерд" і "кобила". Запевняємо "вченого", що слова "смерд" вживається в численних літописах і інших пам'ятках нашого письменства протягом ушої князівської доби і не є жодним "образом" /це "літературознавцю" варто було б знати!/, слова ж "рілля" і "кобила" - це такі "образи", що досі фігурують в українській мові, хоча певно "кобила" /заходами виховачів "професора" / незабаром буде справді зустрічатися лише, як "образ".

На підставі лише цих трьох слів, які для "Ю. Шереха" стали "образами", не зважаючи на те, що в повному тексті Донцова наведеному нами не зустрічалося а ні найменшого натяку на Володимира Мономаха, "учений професор", якого фактичні наукові знання далеко не дорівнюють демагогічним і шулерським /в критиці/ здібностям та політичній підготовці - раптом вирішив, що ті "образи" "нагадують повчання Володимира Мономаха дітям". Несамовіть починає здаватися, що знання шановного "професора" в основному обмежується до цього "Поучення" якого він якийсь уривок спро-

мігся відписати з якоїсь читанки і що тому слово "омерд" - не-
гайно викликає у нього спогад про це "Поучення"?

Але на велику досаду Шерехові Донцов - повторив у данному
випадкові ті слова, що п е р е д а в а л и д у м к у, яку він
наводив в оригіналі на ст. 65 /"Дух нашої давнини"/.подаючи
т а м ж е і д ж е р е л о.

"Поучення Володимира Мономаха" походить з року 1096, а
Д о н ц о в ц и т у в а в о п о в і д а н н я І п а т о в -
к о г о літопису", яке записане під роком 1111.

Ось ці слова Донцова: "Всі ці протести проти героїчного ду-
ха князівської епохи, це прадавній опір "омерда" і "воя", про
який читаємо ще в Іпат. літопису під 1111 р., коли ніби то обо-
ронці народу відмовлялися від походу на весні на половців, бо
це б значило "погубити омерда і рілля омердом", "не помишляючи"
про те, що без походу паде і омерд і його господарство, жертвою
кочовника, не розуміючи, що не вільно ставляти еґотистичних ін-
стинктів самозбереження частин над інтересами цілості, без якої
гинуть і ці частини".

Як бачимо погратувувати "Укр. Вільному Університетові", що
він придбав /чи став жертвою?/ до "оглоблінського" комплекту
ще одного "вченого" в особі "проф. Ю. Шереха" і то вченого з
такою винятковою "етикою"!

III. У "Поученні Волод. Мономаха" говорить спочатку про
любов до Бога, потім обовязки князя до підвальных і обовязки
християнина до християнина а нарешті розповідається про важли-
війші події життя самого Володимира. Ось "чистий на руку" т.зв.
"проф. Ю. Шерех" і вихопив цитату з тої частини Поучення де го-
вориться про обовязки х р и с т и я н и н а - к н я з я в
м и р н и х у м о в а х д о о в о ї х п і д д а н и х. У
словах "Поучення" вирваних "Ю. Шерехом" щоб протиставити словам
Донцова, не згадується про жодну ситуацію в якій би еґоїс-
т и ч н і інтереси частин чи одиниці входили в колізію з інте-
ресами цілості, а тому навіть школяр старших класів середньої
школи не відважився б причепити ті слова до думки висловленої
Донцовим, розуміючи, що це було б повязання за зразком "на
гореді-бузина, а в Києві - дядько".

Далі, хоча Донцов виразно говорив про те, щоб "неставляти
еґоїстичних миролюбних забаванок "полежаїв" на д
інтересами ц і л о г о н а р о д у" - нам "професор-кутляр"
тріумфуюче пише "Виходить, що Володимир, в протилежність тверд-
женню Д. Донцова, навчав дбати не тільки про Землю і про фізич-
не збереження нації, а і про кожну людину..."

Тимчасом "виходить", що "проф. Ю. Шерех" по сфальшованню
думки Донцова і поданню одної з думок за "цитату", по причеп-
ленні не до речі слів написаних на іншу тему Володимиром Моно-
махом - ломиться з галасом у відчинені двері; бо відношення до
підвальных к о л и ї х н і і н т е р е с и н е п е р е -
ч а т ь і н т е р е с а м н а ц і ї - Донцов цілком у цьо-
му випадкові не порушував.

Так ми ствердили при детальній аналізі і контролі наклепу

"проф. Ю. Шереха", що 1/ "проф. Ю. Шерех" БЕЗПІДСТАВНО І НЕЧЕСНО ОБМОВЛЯЄ Донцова у "побудованні цілих книжок з початку до кінця на фальсифікаті цитат" ЧОГО НЕ СПРОМОЖНИМ Є ДОВЕСТИ хоча ДЛЯ "ДОКАЗУ" ВИРИВАЄ У ДОНЦОВА РЕЧЕННЯ І СВІДОМО ФАЛЬШУЄ ДУМКИ ЙОГО, 2/ "Проф. Ю. Шерех", який зник і любить лише читачів, що не люблять "утрудняти свої голови думанням" - навмисне представляє книжку Донцова "надзвичайно нудною", 3/ "Проф. Ю. Шерех" виявив свою неосolidність чи незнання в справах старого українського письменства і 4/ безпідставно намагався опалювати Донцова всякими недоречними фразами про "фюрероподібних молодчиків".

Як бачить читач розбір і аналіз одного лише /головного/ крутіїського "аргументу" "Ю. Шереха, яким він намагався підперти свій наклеп, забрали стільки місця і часу. Ряд поперед наведених цитат з преси пера "Ю. Шереха", "Г. Шевчука" - рівнож доводять, що маємо в їх особі з безцеремонними і неперемінливими в засобах демагогами, фальсифікаторами і наклепниками.

Розкривання псевда, якого допустився "Ю. Шерех" на ст. 12 показує, що в його особі маємо особняка, який не заховує найелементарніших правил журналістичної етики.

Це все разом робить ЦІЛКОВИТО ЗАЙВОЮ витрату часу на ДОКЛАДНЕ з'ясування кожного наклепу і кожної ВИГАДКИ ЦЬОГО БЕЗЦЕРЕМОННОГО ДЕМАГОГА, якого і так стільки разів ми приловили на фальшованні і наклепах.

На розшифрування усіх підступних вигадок потрібно тричі більше сторінок ніж сама книжка і таке розшифрування не дало б нічого нового.

Ким є "Шерех" ми і так знаємо, а чи він пустив в обіг сорок наклепів чи вісімдесят три - врешті не має жодного значення, в них справді, як написав "Ю. Шерех" "немає жодної свіжої думки, жодного аргументу" і бути їх не може.

Але безперечно "проф. Ю. Шерех" є своєрідним "майстром наклепу". Він фальшує навіть в тому випадкові, коли наче б то хвалить.

Напр. на ст. 17 пише: "ми абсолютно переконані, що вістниківство наше має чималі заслуги в боротьбі українського народу з російсько-більшовицькою ідеологією, режимом, системою". Тимчасом тим і відрізняється український націоналізм /"вістниківство"/, що він та його ідеолог Д. Донцов поборювали провансальсько-драгоманівську боротьбу "з ідеологією, режимом, системою", стало з'ясовувати, що боротьба йде між українською і московською нацією і що то "провансальство" тим і відрізняється, що заступає, за драгоманівським рецептом боротьбою "з системою", це б то підмінює національну боротьбу - "громадянською".

Цього фальшовання ідей "Вістника" dokonує "Ю. Шерех" для того, щоб потім твердити немов "вістниківство" є просто "проти-лежністю" більшовизму, під впливом якого повстало.

Звичайно, це відповідає основному твердженню і більшовицької

пропаганди, яка ототожнює націоналізм з фашизмом, який представляє втіленням найчорнішої реакції і то звичайно реакції міжнародної.

Для цього пускає в рух "Ю. Шерех" брехливе твердження своїх попередників /які так в особі Іс. Мазени стали кажучи соковитим більшовицько-"шерехівським" жаргоном - "шерехівським оквістам"/ немов: "брак традиціоналізму, - безперечно, головна хіба нашого вістниківства". В наслідок цієї "головної хіби" /сугерує "Ю. Шерех" більшовицькими методами/, "криза вістниківства" в таку "з якої йому немає виходу... зіткнувшись вперше з дійсністю в роки війни, вістниківство побачило, що власне в цій дійсності йому робити нічого, що з народом воно спільної мови не має"... "ані політичних осягів, ані ідеологічних цінностей вістниківство творити вже не може..."

Хто хоче знайти підтвердження, що це оправді більшовицький метод - може тільки замінити слово "вістниківство" словом "капіталізм", або "буржуазна демократія" або "контрреволюція" і побачити, що вся решта - шаблон, шаблон з яким ми зустрічаємося в більшовицьких пропагандових виданнях вже пару десятиків років. Це - в основному. А "з окрема" - очевидно ця балаканина не має відношення до "вістниківства" бо 1/ "вістниківство" згідно з твердженням самого "п. Ю. Шереха" ніколи не було ідеологією О.У.Н., яка "виловила" назву "націоналіст" власним, цілком відмінним змістом" - ОТЖЕ "в роки війни" не було ЖОДНОЇ зустрічі "вістниківства" з будь-ким, бо не було організації, яка б поставила б своєю метою реалізувати ІДЕЇ ДОНЦОВА. 2/ О.У.Н. знова ж - в роки війни - далеко не "вперше" зустрічалося, бо ж воно мало великі впливи серед восьми мільйонів українців, яких ми окремше схильні уважати "українським народом" ніж чи покинутих з дорученнями, чи не встигнутих виїхати, чи нарешті не вгадавших "вітру" "служилих людей", вихованих московським більшовицьким режимом, яких і Багрянний і "Шерех" і "Голубенко" /по старій звичці/ уважають "сіллю землі" української і репрезентантами поневоленого українського народу і 3/ СПРАВЖНІЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ /"вістниківство"/, ШЕ Б В ПРОЦЕСІ ОСТАТОЧНОЇ КРИСТАЛІЗАЦІЇ ІДЕОЛОГІЇ, Й ДОСІ НЕ ВИСТУПАВ, ЯК ОРГАНІЗОВАНА СИЛА, ЦЕ - ІДЕОЛОГІЯ МАЙБУТНЬОГО, яка безсумніву буде грабарем усіх пережитків минулого, усіх превансальських ідеологій /В ТОМУ ЧИСЛІ Й ШЕРЕХІВСЬКОГО "ШВЕЙКІЯНСТВА", "АЗІЙСЬКОГО РЕНЕСАНСУ" та "ВАЛІТЯНИНИ"/, які тому так і бояться її, так скаженіють і так брешуть. Коли б вони справді думали, що народ дійсно не піде за українським націоналізмом - вони б навіть про несформований український націоналізм, який вони звать "вістниківством" - не агадували й словом!

А тепер подивимось, якого "традиціоналізму" хотів би п. "Ю. Шерех".

У дійсності ж ми і/ бачили, що не може бути й мови про фальсифікування чогось Донцовим, що це наклепи, які намагалися наклепники підперти власне фальсифікатами, 2/ бачимо, що "Ю. Шерех" хоче нам підсунути розуміння історії властиве матеріялістам, які не знають історії твореної народами, що виступають, як свідомі творці своєї історії, лише думають, що це є "процес" /подібний напр. до процесу вивітривання скель, в якому не грають ролі окремі вітри, морози й т. д. - грає роль "пересічна дія", яка дає "пересічний наслідок" /і в цьому "процесі" свою функцію виконують і зрадники подібні до Галагана, Носа, чи Кочубея і патріоти такі, як Б. Хмельницький чи Іван Мазепа і 3/ розуміємо, що тому "Ю. Шерех" хотів би цей "процес" /з яким наголошом на матеріально-економічних виявах/ "охопити як цілість", включити очевидно до нього і "процеси" розпаду й денационалізації останніх двох віків та із того механічно "вивести" пересічну напрямку.

Це значить "Шерех" історію хоче підмінити матеріялістично-марксистським фальсифікатом, з якого робить узагальнення в душі "історичного матеріялізму" і оголошує їх "національною традицією".

У ділянці національно-політичній це дає змогу такому "традиціоналісту" намішати "гороху з капустою" і взагалі "окаламутити воду" щоб легше "ловити рибу".

Праця Д. Донцова "Де шукати наших традицій" власне таким "туманопускачем" дуже не на руку.

Як бачимо, шерехівський а н т и н а у к о в и й "т р а д и ц і о н а л і з м" уже на тій же сторінці дав йому змогу написати "риси провансальства зє впали з неба... хіба нема їх у Шевченка і Л. Українки... яких вістниківтво все таки прийняло у свій пантеон"? Цим він хоче узаконити "провансальство".

Тимчасом, звичайно, як в творах Шевченка так і Лесі Українки, цього провансальства т а к и немає /див. Задеоняновський "Еволюція світогляду Лесі Українки"/. Звичайно і у Лесі Українки, поки вона не визволилась з під чужих впливів, це б то, поки не стала дозрілою людиною, твори мали "провансальський" характер, але імовірно навіть - "проф. Ю. Шерех" в ті роки, коли ще не вмів говорити - не брехав і не ширив наклепів.

Матеріяліст "Ю. Шерех" /хоча до того він формально ніколи не признається/ навмисне далі порівнює минуле з "античним храмом", з якого мовляв не можна вирвати для своїх потреб окремі кольони. Це типове "шерехівське" крутіньське порівнення. Храм такий зберігається, ЯК ПАМ'ЯТКА МИСТЕЦТВА і т і л ь к и /яка звичайно нищиться, коли з неї вирвати частину/. Минуле ж не є зразком у цілому - має і темні і ясні постаті. М и н е з б и р а є м о с я "в и р и в а т и" а н і о д н и х, а н і д р у г и х, але коли закликаємо наслідувати своїх "Леонідів" та намагатися нищити в о о б і /а не в минулому!/ все, що може нагадувати "Ефіяльта" - то МИНУЛЕ /"храм"/ ЛИШАЄТЬСЯ від того НЕ УШКОДЖЕНИМ, цілком подібне до того, як коли б архітект запозичив собі якусь форму кольони, або коли б фотограф сфотографував деталь храму.

Навпаки, ми минуле зберігаємо В ЦІЛОСТІ, лише остерігаючи сучасників, щоб допомагаючи "проф. Ю. Шереху" не стали тим самим

новими "Ефіяльтами".

Донцов писав правильно: "Ми згадуємо традиції П.Дорошенка, Орялика, Богуна. А є й такі, що хочуть відновити "традиції" Киселя. Одні славлять традиції Мазепи, другі - Кочубея..." За якими ж традиціями йти? питає і дає далі відповідь Донцов.

"Ю. Шерех" - не потребує тої відповіді, йому користнійше, щоб кажучи словами поета його улюбленого народу "омешалось в кучу: коні, люди і залпи тисячі орудій".

Далі, що сторінка - то нове крутіство.

Так на ст. 22 "проф. Ю. Шерех", зацитувавши слова Донцова про те, що суспільство мусить бути "гієрархізоване" і мусить мати "еліту" - погодився тут же з цим, як з "абетковою річчю" радимо Іо. Мазепі поспішити "узгіднити" в цій справі погляди заявивши, що питання лише в тому, "чи мусить вона бути цілковито чужою решті народу, чи мусить між нею і рештою народа бути вирита безедня".

Це ще раз повторений безсеромний наклеп на Донцова, який звичайно ніде і ніколи не писав, що еліта "мусить бути чужою", /а тим більше - "цілковито"/ народу. Отже це "питання" отворене власне "шерехівською" вигадкою.

"Ю. Шерех" з причин, які ми зясували вже на початку на підставі його власних слів - мусить, незалежно від того, що Донцов писав, оббріхувати, очернювати і паплюжити те, що писав Донцов, а тому пише: "В протилежність теорії Донцова ми твердимо... що еліта виростає з народу і хоч стоїть над ним, але близька йому".

В дійсності Донцов, як знаємо тільки це й твердив завжди, а з окрема в "Дух нашої давнини", а "протилежність" - вигадав відомий фальсифікатор - "Ю. Шерех".

Він же на ст. 30 запевняє наївних своїх читачів, що "повстає одна з підвалин теорії Донцова: ненависти до народу... Підвалина, що скільки б сфальшованих цитат на підтвердження її ні наводив Донцов з староукраїнських джерел - немає нічого спільного з українським духом, а корениться в типовій російській ментальності".

Звичайно, папір усе витримує, але прочитавши таку "перлинку" так би мовити "префесорської науки" /і то ще не большевицького університету/ несамохіть починає читач згадувати настрої тих большевиків з "Патетичної сонати", що допитували Андре, з якого один каже: "чую, що бреше. Не можу!", а другий також відмовляється допитувати, кажучи "Не можу й я - так бреше!"

Але нам доводиться чистити Авгієві стайні шерехівської брехні і тому мусимо всі ті огидні наклепи переписувати та потім зіставляти з дійсними словами Донцова.

Отже Донцов, воупереч наведеній попереду вигадці "Ю. Шереха" писав: "Величко називав наших предків "народом мужественним і рипаровським", а його воядів - "отважними і хоробрими". Тоді навіть противники казали, що були козаки що правда хлопами, "одначе такими хлопами, які достойні були бути Квінтами Цінцінатами" /"Де шукати наших традицій" ст. 95/... "окалічена духом інтелігенція XIX віку, намагалася за всяку ціну знищити в

нао тей шляхетний тип витворений історією і традиціями. Ш о д о
н а ш о ї ІНТЕЛІГЕНЦІЇ - це її у в е л и к і й м і р і вдалося
... В МАСІ БЕЗІМЕННИХ ГЕРОЇВ ТОМ СТАРИЙ СВІТОГЛЯД ВОСКРЕС НАНОВО
НА УКРАЇНІ В 1917 р. АЛЕ НЕ В НАШІЙ ВЛТІ ІНТЕЛІГЕНСЬКІЙ... Доба
сміливих степових партизанів, що НАГАНЯЛИ ЖАХ НАВІТЬ НА ЗАЛІЗНІ
КОГОРТИ КАЙЗЕРА х/і. - доба Тичин, що укладає мелодії до текстів
чека" /"Де шукати наших традицій" ст. 103/ і /додамо ми від себе
- займається паплизмом і забризкуванням олією усього, що
справді українське! /

Хай ТЕПЕР ЧИТАЧІ, ШЕ РАЗ ПЕРЕЧИТАЮТЬ ПОПЕРЕДНЄ ТВЕРДЖЕННЯ
"ПРОФ. Ю. ШЕРЕХА" - ЖОДНІ КОМЕНТАРІ НА ПИСЬМІ Є ЗАЙВІ!

На ст. 32 "Шерех" повторює своїми словами наклеп Іо. Мазепи
"Донцов... прямо і недвозначно ставить большевизм собі у зразок"
оперте самозрозуміло на "недвозначно" сфальшованій цитаті і ціл-
ковитому перекрученні думки Донцова.

На ст. 32 атеїст і матеріаліст "Ю. Шерех" /див. ст. 52 цеї
ж брошури, або альманах "МУР"-у/ стає в позу святенця і вигукує
про "дике блуднірство" слів Донцова, самозрозуміло знов відпо-
відно опрепарованих "Ю. Шерехом".

Тут же "Ю. Шерех", опанований шалом брехні, пише "нам твер-
дять, що нічого українського в історії України не було". Читаючи
таке, ми починаємо поважно побоюватися, що до психічного стану...
але самозрозуміло не "професора" бо ВІН ЗНАЄ для того бреше і
ЗНАЄ, що "в нашому суспільстві не вміють думати, не вміють кон-
статувати" /там же, ст. 64/ навіть Шерехівської брехні, тільки
тих, "хто має очі - і не бачить, має вуха - і не чує!"

Чи після всього, нами отвердженого, нас можуть здивувати та-
кі штучки, як приписування Донцову "цинізму ката" /там же ст.33/
твердження про "банкруцтво вістниківства", у війні 1939-45 рр. -
хоча "вістниківство" в ній не фігурувало, а виступав О.У.Н. і вся
дальша писанина в якій він повторює самого себе.

Звичайно, "Ю. Шерех", як і всякий фальшивник, хоче щоб
Його "вироби" нагадували справжні /інакше - "не підть"/, а тому
запевняє, що то "вістниківська критика" була "нетолерантна", а
Його, "Ю. Шереха" це мовляв "критика історична" хх/ Для того, щоб
в це повірити "проф. Ю. Шерех" навіть... хвалить "вістниківство"
і признає заслуги Донцова! З цієї нагоди пригадується слова "Про-
чанина" у Лесі Українки в "На полі крові", який каже Кді, що най-
гідкішим був... поцілунок!

Справді, майже все, за що "хвалить" нам "Ю. Шерех" - "віст-
никівство" або ніколи ні Донцов, ні справжні українські націона-
лісти не пропагували, або не ставили Його на першому місці. "Ю.
Шерех" хвалячи - ПІДМІНЮЄ ІДЕЇ українського націоналізму - ін-
шими, Йому чужими.

х/ Ці слова Донцова написані у виданні з 1941 року це б то під
окупацією Гітлера. Маже "проф. Шерех" хоче п о в т о р и т и
те, що він сам тоді писав?

хх/Що це за "історична критика" він не зясовує, але він певний,
що це згучить не згірше, як напр. "історичний матеріалізм".

Всупереч твердженню "Ю.Шереха" український націоналізм не займався "висміюванням провінційальної галушкоїдської заміряності хутірної України" /ст. 34/ - бо т е б о л ь ш е в и к и /разом з Миколою Кулішем/ навмисне малюють таку Україну, що боролася з москвинами в 1917-21 рр., тоді, як вона вже ДАВНО НЕ БУЛА такою, а український націоналізм висміював і пиятував не давно забутий "галушкоїдний", а "драгоманівсько-соціалістичний провінціалізм", такий, як той, який в основному пропагує "Ю.Шерех".

Це "проф. Ю. Шереху" подобається піднесення "вольовости" на педесталь, бо він певно надіється "доповнити її плодами "всесоюзного" розуму. Тому "Ю. Шерех" приписує українському справжньому націоналізму "створення з с л і п о ї в о л і к у м и р а", хоча Донцов увесь час підкреслював і роль розуму і konieczність опрацювання солідної ідеології.

"Вістниківство" руба поставило питання про потребу організації... Правда, воно захопилося організацією для організації /ст. 35/ вигадуює "проф. Ю. Шерех" /тимчасом не "Вістниківство", а ОУН, що їх, як ми бачили, добре розрізняє "Ю.Шерех"/ привязувало таке значення до організації, як такої, а справжній український націоналізм клав натиск на солідному опрацюванні проблемів націоналістичного світогляду і д і б р а н н ю л ю д е й, які б той світогляд мали, його ширили, йому служили і в своїх рідях не тримали тих, хто має інший світогляд, або провадить іншу діяльність.

А ось, як викривлює "Ю. Шерех" одну з основних ідей українського націоналізму: "Вістниківство руба поставило питання ворожості України і Росії. Воно показало, що в т е п е р і ш н і х о б с т а в и н а х між цими країнами неможливий жодний компроміс" /ст. 35/. Тимчасом український націоналізм пару десятків літ уперто пропагував, як ц е н т р а л ь н у і д е ю ІДЕЮ НЕМОЖЛИВОСТІ КОМПРОМІСУ ЗА ВСЯКИХ ОБСТАВИН між Україною і Росією і поборювало, яко драгоманівську ідею ту, яку підсуває тут "Ю. Шерех".

А "Ю. Шереху" власне залежить, як і Драгоманову, на пропаганді ІДЕИ КОМПРОМІСУ З МОСКВИНАМИ /"компромис".- передбачає "уступку" і з українського боку, це не є просто "добросусідські відносини/, тому він пише: "Правда, при цьому вістниківство розпалювало часом надмірний шовінізм... при я к о м у с т а ю т ь н е м о ж л и в и м и навіть ті компроміси з окремими групами росіян /не кажучи вже про руськомовних українців/ відколоти ці групи від загального протикраїнського фронту росіян і отже були б корисні/ а в певних умовах доконечні/." Це власне і була та "драгоманівська" ідея, яку вперто реалізували "провансальці" в 1917-21 рр., даючи всякі національні автономії, поборюючи українське "самостійництво" і "шовінізм", уперто - хоча ніколи й ніякої поважнішої групи від москвинів не відкололи, за те саме такою пропагандою розкололи українське військо і не дали оформитися і зміцнити українській спільноті. "Проф. Ю.Шерех" це розуміє і тому... пропагує!".

Ми на своєму місці навели цілий роздільчик з цієї брошури "Ю. Шереха" і зясували, що коли прийняти для нього яко ЄДИНО-

МОЖЛИВЕ - "д р у г е о с т а н о в и щ е" то тоді нам стає ясно, що він мусить свідомо фальшувати все, що лише писав Донцов, все чого вчить справжній український націоналізм, ЩОБ "РУХ" /О.У.Н./ ШЕ БІЛЬШЕ "ШКУТИЛЬГАВ". Там же ми казали, що в цьому випадкові мусить "Ю. Шерех" ще й підкидати "зобулині яєчка", ворожі, розкладові ідеї та ідеї корисні ворогам України. Які ж це ідеї?

У збірнику "МУР" /1945/ от 56-57 читаємо:

"Старе поняття України після боїв 1917-1920 років умерло... була усвідомлена його неможливість. Це був образ світлого селянського раю, ВІЛЬНОЇ б е з х л о п а і п а н а громади завітаних хуторів... ТАКУ ПІДНІС ЇЇ ШЕВЧЕНКО... за таку боролися українські селяни й інтелігенти... але НЕПОПРАВНО ЯСНО ЗРОБИЛОСЯ: ТАКОЇ УКРАЇНИ НЕ МОЖЕ БУТИ... складніше було н а п о в н и т и ПОНЯТТЯ УКРАЇНИ НОВИМ ЗМІСТОМ... ЙОГО ЗНАЙШОВ МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ своїми у к р а ї н о ь к и м и КОМУНІСТАМИ".

Отже, "Ю. Шерех" вважає, що "Шевченкова" Україна - оказалась неможливою, вона "вмерла", а здійснимом є ідея дезертира з української армії, комуніста і чекіста-ката М. Хвильового, лише Хвильового - автора "Я" та іншого періоду творів, герої яких, во ім'я комунізму, згоджуються завжди розстріляти мати-Україну.

Коротко - "Ю. Шерех" пропонує нам "Україну" в якій панують Тагабати, чекісти і "Загірня Комуна", використовуючи ім'я Хвильового.

Звернув на цей уривок увагу і пояснив деякі завуальовані вислови Р. Гармаш /"Політична ідея вап'ляти" / і Д. Донцов /"Шельменко - національним героєм"/.

"Проф. Ю. Шерех" читав ці пояснення і ПІСЛЯ НИХ, у виданій в 1949 р. брошури, яку ми весь час цитували, п о в т о р ю є цю ж думку так: "Люди, що в т р а т и л и к о н т а к т з н а р о д о м", замість шукати, як цей контакт відновити вирішили свою слабкість піднести на ступень чесноти. ЛЮДИ, ЩО ВТРАТИЛИ СТЕЖКИ ДО НАРОДНОГО СЕРЦЯ"... /ст. 33/ лише цим разом не договорилося, як раніше, що ту стежку "знайшли українські комуністи".

Це однак "позитивна" ідея "проф. Ю. Шереха". Але ось нам на ст. 52 малює С.Ш.П.А. "проф. Ю. Шерех", як справжній матеріаліст і марксист і тут же згоджується з суто комуністичною постановкою питання М. Хвильовим: "Проблема тільки в тому, хто запанує: всеосвітній мільярдер чи всеосвітній чиновник" і додає, маючи на увазі в першу чергу Америку: "Запанував всеосвітній урядовець... але він сам найгірший раб". Американський комуніст Сінклер також в "Герой капіталу" малює капіталіста жертвою системи. Самозрозуміло "проф. Ю. Шерех" як і слід матеріалістові, пише, що виходу немає "єдино ще лишається - це повернути ту мутру на якій тримається всевіт... Це скоро вже можна буде зробити" /ст. 52/. Очевидно, можна знайти ще й інший вихід, але про нього тимчасом на думку "Ю. Шереха" казати ще не час. Таке пропонує "вірушчий" в

х/ Це так перекручує "Ю. Шерех" правду, так приховує факт завоювання московськими ордами України психічно обезбрової провансальцями.

Бога "Ю. Шерех", що обурювався на Донцова за бляхнірства".

На ст. 59-60 і 61 "проф. Ю. Шерех" хоча й запевняє, що не пропагує матеріалізму - в дійсності пропагує його.

Спочатку - заповідає "Ю. Шерех", що наступала смерть всякого індивідуалізму, "босацтво стало одиноким притулком індивіда". Ми розуміємо цю ідею, бо ж в СРСР намагаються найбільш "правовірні" поети навіть поетичні твори писати разом, "бригадами". Ширить "Ю. Шерех" погляд, що кожному "продавець" /навіть не сказано ясно, що купець/ є "паразитом".

Все в світі, переконує нас "Ю. Шерех", є лише вислідна "процесів", все "визначає система факторів" /ст. 60/. Історія - це теж "процеси", на котрі ніхто не може вплинути. Еміграція є майже безцільна, бо працю емігранта в американській господарці рівняє "Ю. Шерех" з "невільничою працею в шахтах Караганди, або в лісорубстві в басейні Печори" яка т р о х и легша, а все ж... "Еміграція" твердить "Ю. Шерех" буває часто проявом "нерозуміння свого часу і небажання його зрозуміти".

Пропаганда за "вставленістю в час" - тако ж впливає з матеріалістичного механічного розуміння історії. Такий же є і "символ /нашої/ епохи", який пропонує "Ю. Шерех". Це - "образ величезного преса-гніту, руханого складною системою трасмісій" /ст. 67/.

Уже в кількох місцях, це й ще форсується ідея азійського ренесансу, спочатку, немов непогоджуючися, далі "між іншим", але визнаючи її московське походження, а нарешті виставляючи її, як синонім "світового розгону і розмаху" проти "вузьколюбости" /ст. 93/. Дуже залежить "Ю. Шереху" на спопуляризованні цієї ідеї /адже ж в ній має своє місце і Московщина, отже це й "невідриваючися від цілості" і звернута та "ідея" - проти Заходу, а само-зрозуміло ролі України в ній буде також "передова", як хоча б в московських війнах за пановання на Чорному Морі! /і тому він навіть українську еміграцію, про яку, як знаємо, він не високої думки, приваблює "цукорком" - такими фразами: "Як побідить наша держава на чолі азійського ренесансу" /ст. 99/ і казденням /дешевими фразами/ п р и м і т и в н о м у "імперіалізові". "Ю. Шерех" писав: "Провінційна національна пиха завжди смішна" - отже, чи хоче він щоб його читачі були смішні? Звичайно на ст. 87, 88, 98, 99 все знова "Ю. Шерех" вертається до справжнього українського націоналізму якого примара не давала і не дає жити не самому Кремлю. Тут же він захвалює "вічне-селянське" /ст. 76/, яке пропонує плекати /певно тому, що є того ж що й Донцов погляду про бездержавність народів, які плекають такі ідеї/.

Основна мета - нищити український націоналізм і "Ю. Шереху" слушно чи не слушно, але зважається, що перший етап уже досягнутий і що не лише у Костецького чи Осмачки, а й у всіх українців-емігрантів нарешті "розум втратив віру в себе... настав етап розколотої свідомості, розхитаної душі".

Тому, користаючи з такого стану "Ю. Шерех" не лише вже не стримує цитує нам Толстих, Пушкіних, Маяковського, Волошиних Пастернаків, Гумільових і т. д., не лише захвалює московські

пісні, які /"Страна моя родная"/ "треті волі оформляють ритм биття серця і крок ноги"/ст. 57/ та "підмивають" прискореним стахановським темпом нищити український націоналізм, але й виступає на ст. 94-100 зі справжньою апологією московського народу в стилі М. Драгоманова.

Д О Д А Т О К 4. 6

Цей "Додаток" не є додатком до якогось одного розділа, а тільки до цілого третього тому і його метою є не лише запобігти неправильному розумінню де-яких тверджень автора, але й використання де-яких публікацій, що появилися вже під час закінчення друку цього тому.

Можливість неправильного розуміння певних тверджень щільно пов'язана з процесами, як розвитку так і засмічення й виродження мови та з пов'язаною з тими процесами нестислістю певних означень. Конкретно нам ходить про розуміння висловів: шовінізм, нація і націоналізм.

Перед з'ясуванням їх мусимо собі нагадати таке популярне твердження: "коли б загально-відома теорема Пітагора порушувала виразно конкретні інтереси визначних впливових осіб, а тим більше - могутніх держав, - йому до нині не вдалося б довести її правильність!" - Спробуйте довести москалеві, що Київ ніколи не був "колискою" жодних "трьох руских народностей" і що таких взагалі не було, а полякові, що Львів не був і не є польським містом і що ні одні, ні другі не мають до них жодних прав і переконаєтеся, що це неможливо.

Щось подібного є з наведеними попереду висловами. Так напр. хоча в кожній енциклопедії можна знайти пояснення, що слово "шовінізм" походить від прізвища наполеонівського воєнки - Шовена, який обожнював Наполеона I і Францію часів її могутності, що це слово вживається для означення перебільшеної любові до Батьківщини, проте сини і доньки пануючих націй доволіно інтерпретують його, поширюючи його діапазон до смішного. Доходить до того, що не тільки домагання навчати дітей молодшого шкільного віку не мовою пануючого в державі народу, а рідною, але і вживання в родинному колі лише своєї рідної мови оповіщається проявом "злочинного шовінізму". Тому, вживаючи цей вираз без додаткового з'ясування про що мова, можемо викликати багато непорозумінь.

Ще гірше справа з тямкою "нація". Як загаль, так і соціологі пануючих націй незацікавленні в правильному розумінні цього недержавними народами. В інтересі кожної пануючої нації ототожнювати державну приналежність з національністю /коли мова йде про обов'язки/ і підкреслювання етнічних різниць /коли мова йде про "права"/.

До того ж чи не дев'яност дев'ять відсотків інтелігенції і півінтелігенції недержавних націй хворіє на більш чи менш приховане почуття меншвартості, яке ще погіршує хаос у цій справі.

Коли напр. українець висловлює саму звичайну думку про свій

нарід, вичитану ним цим разом у мові німецький, англійський чи московський і переказує її з додатком "самі" /"самі німці", "самі англійці" так пишуть/ та ясно, що він їхню думку уважає більш авторитетною за українську, хоча повинно бути навпаки, бо хто ж краще за нас може орієнтуватися в наших справах.

У першому томі цієї праці ми з'ясовували, що таке нація і відсилаємо туди читача, там же ми з'ясовували, що таке стихійний і що таке свідомий націоналізм. На жаль величезна більшість не знає, що таке нація, або спереує неправильним, підсунутим пануючою нацією означенням і тим збільшує хаос і затемнює власну свідомість, а рівно ж унеможлиблює зрозуміння термінів "націоналізм" і "націоналіст".

Ми в цьому томі, цитуючи різних авторів, мусили залишати в цитатах цей баламутний вислів /напр.: "Організований націоналізм", хоча мова була про "націоналізм" лише по назві/ для докладності і щоб не розбивати уваги читача і не відривати від аналізу думки яку в тому випадкові розглядали.

Щоб не виникало з того непорозуміння, мусимо спинитися тут над цим виразом і з'ясувати стисло його значіння.

Існує на світі від давна стремління поневолених чи недержавних народів усвідомити і ствердити свою окремішність та плекати свою культуру. Це стремління звано "національним рухом" і воно зводиться до бажання досягнути таке ж оформлення культурно-побутового життя, яке властиве кожному державному народові. Що більше! Українець Квітка-Основ'яненко з його відомим "цар /московський/ - батько, а Україна - мати" стоїть далеко позаду від хоч би француз- "інтернаціоналіста", якому навіть у сні не спаде на думку, що він во ім'я "інтернаціоналізма", "соціалізма", "анархізма" чи якогось іншого "ізма" має зректися своєї мови і визнати пановання над Францією, Англією, Німеччиною, Московщиною чи якоїсь іншої держави. З огляду на сказане всяке говорення про національний рух серед французів є за даних обставин смішне, а аналогію до Квітки-Основ'яненка, Гулака-Артемівського чи Гребінки можемо шукати серед провансальців, які тільки шукають "оформлення" свого французького патріотизму провансальським кольором, але не серед французів. Тому, лише якась московська панянка може, говорячи про Квітку-Основ'яненка, сказати: "Он ужасный националист, не только ест малороссийскую 'ковбасу' но даже и некоторые рассказы пишет на малороссийском наречии!". Але те, що вільно московській панянці - не вільно казати тому українцеві, що претендує на роль одного з провідників українського політичного життя.

Розрізнення національного руху і руху націоналістичного не є жидким нашим "винаходом". Навіть недовчений, хоч і талановитий публіцист Фітільов і той був свідомий цієї різниці. Це ж він написав: "Оскільки українська нація кілька століть шукала свого визволення, оскільки ми розуміємо це як непереможне бажання її виявити і вичерпати своє національне /не націоналістичне/ оформлення". Підкреслення, в тому числі і того що в дужках, належить Фітільову, який певно свідомо "забув" підкреслити слово "вичерпати

як то впливає з його дальшого з'ясування в чому полягає це "національне офарблення", ще раз підкреслюючи, що то наче б та лише "дрібна буржуазія" розуміє це як "націоналістичну суть".
/Хвильовий "Думки проти течії", вид. 1926 року/.

На жаль, як "дрібна буржуазія" так і величезна більшість української інтелігенції задовольняється "офарбленням" і вичерпанням чужої, ворожої "суті" /байдуже чи царської, чи "демократичної", чи "соціалістичної" / і зве це... "націоналізмом"!

Донцов віддавна, від 50 років гостро виступав проти цього фальшивого "націоналізму", розкриваючи ту чужу "суть", більше чи менше пофарбовану під "націоналізм", або й без "офарблення".

Може помилкою Донцова було те, що він послуговувався утертим означенням національного руху - "український націоналізм", праця з дуже важливим додатком, а саме "упадочний націоналізм" або "провансальство". Пізніше це дало змогу, коли між двома війнами на Заході став націоналізм популярним, одній із течій національного руху привласнити для маскування собі назву "націоналістичної" і перемішавши окремих націоналістів минулого з тодішніми представниками національного руху, пофальшували погляди перших, оголосити себе продовжувачами і репрезентантами тої "органічної" саламахи, яку вони називали "націоналізмом". Так було створено винятково догідний ґрунт для розкладової діяльності вишколених окупантами ворогів українського націоналізму. Ці останні ще збільшили хаос поборюючи ідеї, які перебували ширити в організації справжні націоналісти.

Але щоб не спровокувати стихійних націоналістів до рішучої підтримки овідомих одиниць, поборювали ті ідеї під назвою "вістниківства", або й "донцовства".

Наївна маса під враженням закінчення війни, думала, що йде обговорювання тактики і не помічала, що з націоналістичного горіха вигризається само зерно націоналізма, а лишається тоненька порожня шкарлупка назви без змісту. Одночасно фальшовано літературну спадщину і листи "вістниківців" /Ю. Клена, Л. Мосендза/, або "коментовано" так, щоб затемнити зміст, випацити погляди /мова про О. Телігу, Ольжича та ін./ з метою утворити враження ніби вони розчарувалися і стали уважати свої колишні погляди за помилкові.

Твори самого Донцова підпали не лише пофальшованню в наводжених цитатах, але при перевидаванні, користаючися з того, що він не звіряв нових видань з попередніми, фахові, вишколені техніки непомітно, за вказівками "ідеологів", спотворювали їх зміст. "Цитати",.. ставали правильними, а автор наче б то зрікався самого себе!

Далі ми подамо докладніше про ставлення Донцова до т. зв. "організованих націоналістів", обмежившись тут до зацитовання цілком ясних і недвозначних слів Донцова, написаних ним у листі до Сосновського 17. I. 1969 року, а опублікованого в неперевіреному по брехливості виданні, метою котрого є реклама і притягнення уваги до книжки Сосновського, в якій він намагається за допомогою перекручення фактів і цитат очорнити Донцова.

Цитуємо за 13 числом "Українського журналіста" /рік 1977/ стор. 31. Отже там стоїть: "Що до пара-рухів, то є їх досить. Чому ті, що хочуть окаструвати націоналістичну ідею /як Мірчук, Ребет, Горновий, мельниківці/ - чому вони не залишать отверто ідею націоналізму? Чому не придумають собі якусь іншу назву, коли для них той націоналізм такий "емотивістичний", "екстремічний"? Тоді було б яснійше все".

Спосіб публікування листів Л. Мосендза /див. "Правда про Л. Мосендза" / і сам факт рекламування фальшивника, дають підставу припускати, що серед названих у дужках "пара-націоналістів" бракує ще де-яких імен, але і з поданого ясно Донцов не уважав "організованих-націоналістів" за націоналістів.

І ось тут конечним є з'ясувати наше становище до цієї справи.

У "Присвяті" до першого тому "Нарисів з історії українських визвольних змагань 1917-1918 року" виразно сказано, присвячена вона "всім", що "життя своє віддали за велику ідею відновлення суверенної держави предків", всім, хто "бореться і буде боротися за неї". Але, як видно з праці ця присвята в жодній мірі не торкається не лише таких бунтарів, інтриганів і вбивників, як Мартос, амбітних москофілів, як Винниченко, але навіть і С. Петлюри. Міг несвідомий загаль звати всіх хто в тих роках боровся за волю України - "петлюрівцями", але ми не можемо забувати ні на хвилину, що за смерть в роках 1921-1922 коло 6 мільйонів українців підчас організованого москалями штучного голоду і за смерть у жахливих муках не меншої кількості жертв голоду 1933 року відповідають не лише окупанти, але і названі особи.

Ствердження цього факту, аж ніяк не уймає честі героям Базару і десяткам тисяч інших, що поклали свої голови в обороні Києва та на широких ланах України від Карпат до Кавказу, вірячи в мудрість своїх провідників і в порядність провладу. Але провід в додаток до ряду негідних вчинків, дійшов до того, що на еміграції спихав усю відповідальність за невдачу і її наслідки на... на-рід! Тут на місці нагадати написані з іншої нагоди слова Л. Мосендза, який у 1946 році визнав, що провідники /мова була головно про наддністрянців/ - "неуки зарозумілі", але тут же додав такі багатозначні слова: "Коли треба було вмирати - вмирали вони".

Ці слова несемиє ні на секунду забувати!

Можливо, що особисто на Петлюрі лежить значно менше відповідальності, як на М. Грушевському чи Винниченкові, але - лежить. Це ж С. Петлюра в листі до своєї доньки писаному 22.V.1925 року, написав: "Я власне тепер читаю "Основи землезнання" проф. Рудницького і багато де-чого довідуся про нашу землю такого, чого раніше не знав, а одночасно і себе виправляю. За цей час я дуже багато книжок прочитав і передумав, з усього цього такий висновок зробив: інакше я працював би і поведився, коли б довелося знову боротися за Україну". /"Симон Петлюра". Видання УВАН, 1956 р. ст. 438/.

Читав же він український підручник географії для середньої школи. До написаного можемо додати від себе, що коли б він перед революцією, а не в "кам'янецький" період переклав книжку Байкова "Підготовка народу та військ до захисту батьківщини", то не

виступав би на військових з'їздах з такими шкідливими промовами. І час у нього на таке читання був, але його марнував на перекладання поезії жидівського письменника Чірікова "Євреї", щоб потім, як на глум, вмерти з маркою "антиєміта"!

І з таким стажем науковим і ще з меншим - військовим /не цуралися й інтриг/ взявся керувати державою і військом!

Але про це все не знав /і не здогадувався/ той вояк чи старшина хоч би Запорізької чи Волинської дивізії, який віддав найцінніше, що мав - власне життя за Батьківщину.

Честь їм і слава!

Стихійним націоналістом був і Ярема з Шевченкових "Гайдамаків", який співав: "Ні жиди ні ляха в отепях України" /москалів тоді ще на Правобережжі майже не було/, але щоб стихійний націоналізм не лишився тільки гайдамаччиною - треба було щоб "блиснула булава" нового Богдана.

З подібним мірилом підходимо і до "організованих націоналістів", у яких завдяки проводів в першу чергу зникло гасло власного націоналізму, без якого націоналізм перестає бути націоналізмом. Це гасло було в ОУН, було лише /і то не цілком/ по відношенню до поляків, бо "центром" у свідомості "сборників" - була Галичина. Щоб було ясніше - ми ще раз підкреслюємо, що говорячи про "організованих націоналістів" їх відношення до Донцова, акції проти нього, або фальшовання його поглядів і творів - маємо на увазі тих хто найбільше завинив, а не всіх. Подаємо конкретний приклад.

У дуже живе й цікаво написаних споминах Володимира Макара під заголовком "Бойові друзі" перефразується, як в калейдоскопі ціла довга низка живих постатей, майстерно змальованих часто лише кількома реченнями. Всі вони здебільшого члени ОУН, що виконують різні функції і займають різні становища та зветь себе "націоналістами". Серед них трапляються не тільки люди про яких автор згадує з великою пошаною, але й такі, що коло їх стоїть або коротка увага: "перед ним мене остерігали", або й подавши факти, які свідчать, що був зрадником, пише про засуд такого. Згадує також автор у 35 числі "Г. У." "дуже доброго звязкового, на ім'я Пилипа, а може це був псевдонім, "Пилип". Це був наймит, що працював у Строціцьких, Дмитро уважав його "золотим хлопцем". Пилип був низького росту, присадкуватий і кремезний, а при тім незвичайно відважний, прямо очайдушний... Був Пилип неписьменний, але в підпіллі навчився читати й писати... Як і де пропав той золотий хлопець Пилип, я вже собі не пригадую".

Ставимо собі питання: чи стихійний націоналіст, "золотий Пилип" не віддав за Україну те, що ціля Батьківщини є найдорожчого, а саме - власне життя? Чи не заслуговує він на найбільшу пошану? І чи його можуть торкатися будь-які закиди ідеологічного характеру?

Але в лавах ОУН були і ті перед якими треба було остерігати! Отже приналежність до ОУН не є доказом ані стихійного націоналізму, ані патріотизму, ані героїзму. Ці прикмети конечні для звичайного члена організації, але самозрозуміло ними не може

відзначатися кожний і то в рівній мірі. На жаль у згаданих споминах не порушується питання чистоти ідеології. Тим часом це величезної ваги питання, коли мова йде про керівників, про еліту організації. Коли пересічного члена карається за зраду, хоч би вона спричинила смерть одного - двох членів, то чому не має бути караний той хто спричинив поразку, яка дала сотні, а то й тисячі непотрібних жертв?

При цьому, коли мова йде про націоналістичну організацію причиною може бути не свідомо зла воля, а таких причин може бути цілий ряд, причин про які ми вже згадували, а тепер коротко повторюємо:

1. Націоналізм /свідомий, а не стихійний/ не має такої численної і так дбайливо^о працюваної літератури, як соціалізм, хоча є складнішим. Багатотомові праці Маркса і ряду інших теоретиків, в істоті речі оперті на помилкових основах, пов'язані логічно

між собою і мають змогу на всі підставові питання дати узгоджену відповідь. Наша інтелігенція виховувалася, як не безпосередньо на україномовних писаннях Драгоманова, скерованих, як він сам підкреслював, проти націоналізму /"національства"/ то на писаннях його послідовників.

2. Донцову доводилося засівати зерна націоналізму на камені цілковитого незрозуміння і ті зерна давали марний врожай.

3. Від самого початку вороги дбали про те щоб ідеологія не опрацьовувалася, щоб наука Донцова не була прийнята в основу її, а щоб уся увагу було звернуто на побудову широко розгалуженої, міцної організації, щоб мати міцного велетня... без голови, якого силу можна було б завжди використати для себе.

4. Брак продуманого, дбайливо опрацьованого "катехизму" виключав можливість укладання стислого, логічно пов'язаного "символа віри", а брак останнього давав широкі можливості "еретикам" ширити "ересі" та підміняти націоналістичні ідеї іншими.

5. Наслідки такі, що Донцову в кінці 1969 року, по 55 роках письменницької праці і ширення ідей націоналізму, доводиться в листі до бувшого редактора націоналістичного часопису, поставивши питання: "яке його відношення до націоналізму?" і до "ніби націоналістичних пар - ідей і рухів з вивіскою націоналізму" і як він розуміє націоналізм? - По одержанні досить слизької відповіді мусив Донцов відписати:

"З Вашого листа я побачив, що мої ідеї, ідеї націоналізму не є ті, які Ви поділяєте". Закінчує Донцов листа словами: "знаючи тепер по Вашім листі Ваші погляди... я тої думки, що ми стоїмо на відмінних позиціях та, що концепція націоналізму у нас різна. Чи не так? /"Український журналіст", ч. 13, ст. 31/.

Через те, що листи ці пройшли через руки Сосновського, якому хоч би за книжку "Дмитро Донцов" по праву належить титул "доктора фальсифікації" - ми не можемо мати певности, що і вони не сфальшовані, але вони дають де-яку підставу думати, що Донцов слушно вважає Сосновського за ворога націоналізму, за паранаціоналіста, як і цілий ряд його однодумців.

6. Зі сказаного випливає, що серед т. зв. "організованих націо-

налістів", як це уважає і Донцов, націоналістів не по назві, а по світогляду є зниклою мала кількість, яка не має впливу і не встані навіть формально спростувати нахабні вигадки Сооново-ких і ко. Але ці справжні націоналісти такі є і ми віримо, що їх число і вага будуть рости!

7. З огляду на такий стан - нашим моральним обов'язком є оміливо і відверто виявити антинаціоналістичне в "організованому націоналізмі", викриті фальшовання якими оперують замасковані вороги і об'єктивно проаналізувати стан "хвороби" і вказати способи лікування. Потрібно це не для нас, а для тих хто на Батьківщині почне боротьбу за відновлення держави предків. "Зброя" мусить бути виготовлена тепер, бо тоді на це не буде часу.

Ми потребуємо людей, які б уміли розігрівши до білого гарту полум'я стихійного націоналізму удесятирити його сили і вміли б, правильно визначивши головного ворога, твердою рукою окерувати проти нього всі сили пробудженої нації!

Підчас "політичних антрактів" мусить еліта нації, без дешевих фраз, без фальшування минулого і сучасного, опрацювати в загальних рисах намічений шлях, щоб бути готовою. Самого стихійного націоналізму не вистарчає. Ми мали і стихійних націоналістів і справжніх героїв і в армії УНР, і в УГА, і у Звенигородському вільному козацтві, і в повстанцях, і в УВО, і в ОУН і в УПА, мали навіть визначних полководців /Болбочан/, але не мали свого Наполеона і для його появи приготованого ґрунту. Без ЛЮІ XIV була неможлива поява Наполеона. Ця розумів Бісмарк, коли представникам Комуни, що скинувши імператора, запитали: проти кого він веде війну - відповів: проти ЛЮІ XIV.

Нашій еліті, коли б вона думала, не важко було б визначити головного ворога, бо ведемо з ним хоч і з перервами боротьбу біля тисячі років, що свідчить проречисто, що є до того сталі причини, які неможливо уоунути.

В наступному томі спробуємо проаналізувати наше поступовання між двома війнами і усталити причину лиха.

XXXX

XXX

X

Від автора

Автор вважає своїм приємним обов'язком висловити найщирішу подяку названим особам за зложення пожертв на третього тома цієї праці, що спростовує багато вигадок і подає документальні дані в обороні правди.

Список жертводавців:

Бескид Іван.....	280.00
Гірчиця Сергій	100.00
Гнатюк Віра	100.00
Євич Валентина.....	55.00
Окопна Вікторія	50.00
Письменна Марія	300.00

З М І С Т Т Р Е Т Ь О Г О Т О М У .

Передмова.

- I. Манівцями до власного світогляду
/Етапи розвитку української національної та націоналістичної думки/ст.2
- II. Забутий стихійний націоналіст, сучасник
М. Драгомановаст.15
- III. Д. Донцов – перший теоретик та ідеолог
українського націоналізмуст.48
- IV . Важливіші ідеї "Націоналізму" Донцова
та порушені ним проблемист.87
- У. Ідеї, які ширить Донцов у опублікованих
після "Націоналізму" творахст.149
- UI. Реакція на твори Донцова з табору явно
ворожого українському націоналізмові.
Значіння і вплив писань Донцоваст.187

Додатки.

- Додаток ч.1. Зіставлення засадничих поглядів
Донцова та Липинськогост.249
- Додаток ч.2. Розділ У з 2 тома книги Ісаака
Мазепи "Підстави нашого відродження"ст.253
- Додаток ч.3. М.Л. "З пресового фільму" ...ст.255
- Додаток ч.4. Донцов Лист до голови "МУР" у
п.У. Самчукаст.266
- Додаток ч.5. Наклепницька кампанія ведена
проти справжнього українського націоналізму
та його ідеолога т.зв. "Проф. Ю. Шерехомст.312

+++++++

У В А Г А

Правильне зрозуміння багатьох тверджень III, IV і V томів можливе лише по прочитанню названих далі праць Млиновецького, до котрих не раз відсилає автор не можучи собі дозволити з огляду на розмір цієї праці ні на переказування ні на подавання документів. Тимчасом одне і друге розкриває усю помилковість картини створеної особами на сумлінні котрих тяжить кров десятків тисяч замучених і вбитих українських патріотів і смерть мільйонів вимордованих москалями за допомогою трьох штучних голодів, українців.

Всі вигадки, поширені безвідповідальними публіцистами і засвоєні наслідком того, загалом, мусимо перевірити, відкинути і пізнати правду на основі документальних даних і джерел поданих у працях:

МЛИНОВЕЦЬКИЙ "І С Т О Р І Я У К Р А Ї Н С Ь К О -
Г О Н А Р О Д У", 1953, стор. 644, ціна -
десять дол.

Млиновецький "Н А Р И С И З І С Т О Р І Ї
У К Р А Ї Н С Ь К И Х В И З В О Л Ь Н И Х
З М А Г А Н Ї 1917 - 1918 рр.
Том I (572 ст.) і том II (670 ст.) ціна за
обидва томи...32 дол.

Набути можна в "Український книгарні"
в Едмонтоні, Альберта, Канада

P.O. BOX 1640

Помічені друкарські помилки.

стор.	рядок	треба:
32	33 згори	обмосковленої
33	20 "	Ігор Федів
33	3 здолини	розстріляний
34	Примітка	Вже підчас друку одержано з Ко- вельщини відомість: 18/?? Мацюк розстріляний моска- лями 19/Петро Оксюк загинув у бою з німцями.
51	13 згори	суверенність
88	4 здолини	правильного
95	18 згори	Афганістаном".
97	7 здолини	Нації, але відкидав
113	5 згори	як і
113	6 "	якому
113	19 "	ідентифікувало
113	17 здолини	наски
116	25 здолини	не складається
120	21 згори	Гамсуна
126	19 здолини	"справедливої природи"
127	20 згори	сам
144	8 здолини	за доконані злочини
165	7 здолини	не тому
170	14 згори	його підголоска
184	11 "	<u>не московським народом!</u>
185	5 "	<u>"інженер с Москви"</u>
198	9 "	маститости
219	2 "	розвитку", а сам
219	11 здолини	як його колеґа по
221	5 здолини	Пророчі слова!
224	22 "	На початку
238	17 згори	правильність
241	9 "	бути відкриттям по
248	22 здолини	тамті
255	6 "	аморальні
264	1 згори	виклинати
269	5 "	1841
276	7 "	Шевченка . .

Т.зв. "Шевченкіяна" досить велика і що-року зростає, але за винятком дуже нечисленних праць, вона скерована на те щоб за допомогою неправильного коментовання і навіть фальшовання текстів українського освіченого поета-націоналіста підмінити і заступити вигаданою постаттю "мужицького двомовного поета-самоука, який не аспідував таких московських другорядних "народних" поетів, як Некрасов," хоча Шевченко у своєму "Щоданнику" написав виразно, що він довів своєму приятелеві, що Некрасов "не тільки не поет, а й віршописець партацький". Мав той вигаданий "Шевченко" шанобливо прислухатися до уваг московського критика-самоука Белінського.

Зноваж на еміграції синок московського генерала - денікінця, Шевельов пише, що коли ставили у Харкові Шевченкові пам'ятника, то, мовляв цього селяка "довелося одягти у якесь пальто неокресленої хрннольогічної і географічної допасованости" ("А все ж таки Шевченко- був Шевченко", "Час" ч.І9, рік 1947).

Пан Шевельов числить на те, що загал не знає про велике невдоволення Шевченкового приятеля - Сошенка тим, що поет, ставши вільним, "спізнавшись з ліпшими родинами в Петербурзі...почав гарно вдягатися, зробившись модником-галянцем" (Кониський, "Тарас Шевченко". Львів, 1896, т.І, ст. 73). Та Шевельову залежить на тому закріпити в нашій уяві образ "мужічка-кріпака" і принизити його як поета.

Біографія Шевченка П.Зайцева видана після опрацювання її тексту і появи спочатку в УССР, урядовою авторкою - Шаф'нян. Там рівнож допасовано життєпис до московських вказівок.

Хто хоче пізнати творчість і погляди нашого геніального поета - справжнього Шевченка, академіка і українського націоналіста - той повинен прочитати працю:

Р.Задеснянський

"АПОСТОЛ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ"

(Праця документальна, 396 стор. коштує лише
9 дол. 50 цент.)